

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
SINIF ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

KONYA İLİ AKŞEHİR İLÇESİ GAZİ MUSTAFA KEMAL
İLKÖĞRETİM OKULU’NUN AKŞEHİR EĞİTİM TARİHİ
AÇISINDAN ÖNEMİNİN VE OKULUN TARİHİ GELİŞİMİNİN
İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
PROF.DR. OSMAN AKAKNDERE

HAZIRLAYAN
ERDAL YAYLIOĞLU

Konya - 2010

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Bu tezin proje safhasından sonuçlanmasına kadarki bütün süreçlerde bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle riayet edildiğini, tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel kurallara uygun olarak atıf yapıldığını bildiririm.

ERDAL YAYLIOĞLU

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ KABUL FORMU

Erdal YAYLIOĞLU tarafından hazırlanan Konya İli Akşehir İlçesi Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun Akşehir Eğitim Tarihi Açısından Öneminin ve Okulun Tarihi Gelişiminin İncelenmesi başlıklı bu çalışma 05/02/2010 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği/oyçokluğu ile başarılı bulunarak, jürimiz tarafından yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof.Dr. Osman AKANDERE	Başkan	İmza
Doç.Dr.İsa KORKMAZ	Üye	İmza
Yrd. Doç.Dr. Seyit EMİROĞLU	Üye	İmza

ÖNSÖZ/TEŞEKKÜR

Bu araştırmanın temel amacı Akşehir eğitim tarihinde önemli bir yere sahip olan Akşehir Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun eğitim-öğretimini, yönetim örgütünü, öğretim metot ve tekniklerini, öğretim programlarını, okulun amaçlarını, bu amaçlara ulaşmadaki başarı ve başarısızlık nedenlerini, okulun girdilerini, işlemlerini, çıktılarını, dönütlerini incelemek ve tarihi gelişimini inceleyerek eğitim-öğretime olan katkılarını ortaya koymaktır.

Bu araştırmanın hazırlanmasında pek çok kişinin katkısı olmuştur. Bu kişilere teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Müdürü Mustafa Ergen'e, tez çalışması sırasında kaynak hususunda yardımını esirgemeyen Akşehir Belediyesi Kültür Daire Başkanlığı'na, Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu eski mezunlarından Mehmet Güleray'a verdiği bilgiler ve fotoğraflar için, yüksek lisans ders öğretmenlerim Prof. Dr. Muammer C. Muşt'a, Yrd. Prof. Dr. Ahmet Saban ve Doç. Dr. İsa Korkmaz'a, Yrd. Doç. Dr. Seyit Emiroğlu'na teşekkür ederim.

Araştırmam esnasında yakın ilgi ve desteğini gördüğüm ve bana model olan tez danışmanım Prof. Dr. Osman Akandere'ye canı gönülden teşekkür ederim.

Araştırmanın yazımı ve tamamlanmasında manevi destek olan, kendisinden çaldığım zamana tahammül gösteren eşime gönül borcumu ifade etmek isterim.

Konya, 2010

Erdal YAYLIOĞLU

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	Erdal YAYLIOĞLU	Numarası 0642140121019
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Sınıf Öğretmenliği	
	Danışmanı	Prof. DR.OSMAN AKANDERE	
Tezin Adı		Konya İli Akşehir İlçesi Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun Akşehir Eğitim Tarihi Açısından Öneminin ve Okulun Tarihi Gelişiminin İncelenmesi.	

ÖZET

Akşehir’de 1862 Tarihinde kurulan ve ilk Ermeni Okulu olarak eğitim öğretime başlayan ve daha sonra Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu olarak eğitim öğretime devam eden okulun; tarihsel gelişimi, yönetim örgütü, öğretmen, öğrenci, kurum yönetmeliği, öğretim programları, eğitim araçları, öğretim metot ve teknikleri, mekân vb. tüm yönleriyle ele alınarak Akşehir Eğitimi’ndeki yerini bulmaktır.

Bu araştırmadaki temel amaç;

Akşehir’de ilköğretim okulları arasında kuruluş tarihi en eski okullardan biri olan Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun her türlü girdilerini, işlemlerini, çıktılarını, dönütlerini incelemek ve eğitim-öğretim sistemine neler kazandırdığını ortaya koymaktır.

Bu amaçları gerçekleştirmek için;

1. Türk Eğitim Sistemi tarih içerisinde nasıl bir değişme göstermiştir?
2. Akşehir’de geçmişte eğitim öğretim nasıldı?
3. Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri nelerdir?
4. İlköğretim okullarının amaç ve ilkeleri nelerdir?

5. İlköğretim Okulu’nda sosyal faaliyetler nelerdir?
6. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu mezunlarının topluma katkıları nelerdir?
7. Okulun başarı durumu nasıldır?
8. Okulun ders araç-gereç durumu nasıl ve nereden sağlandığı;
Sorularına cevaplar aranmıştır.

Bu araştırma betimsel türden bir “okul araştırması”dır. Akşehir Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun incelenmesi ile sınırlıdır. Araştırma yapılan görüşme ve röportajlar ile yazılı belgelere dayandırılmış ve bunlarla da sınırlandırılmıştır.

Araştırma, dört bölüm ve eklerden oluşmaktadır.

1. Bölüm: Türk Milli Eğitimi’nin Tarihi Gelişimi Sistemi.
  2. Bölüm: Konya Akşehir İlçesi Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun tarihi Gelişimi, Bugünkü Durumu ve Amaçları.
  3. Bölüm: İlköğretim Okulu Yönetmeliği, İlköğretim Okulu’nun İş ve İşlemleri, Katıldığı Yarışmalar.
  4. Bölüm: Okulun Başarı Durumu, Mezunların Etkileri, Sonuç ve Öneriler.
- Ekler bölümünde; Akşehir Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu ile ilgili fotoğraflar bulunmaktadır.

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Öğrencinin	Adı Soyadı	ERDAL YAYLIOĞLU	Numarası064214021019
	Ana Bilim / Bilim Dalı	Sınıf Öğretmenliği	
	Danışmanı	Prof. DR.OSMAN AKANDERE	
Tezin İngilizce Adı		The Observation of Konya Akşehir Gazi Mustafa Kemal Primary School in terms of education and development of the school.	

SUMMARY

The objective is to determine the status of Gazi Mustafa Kemal Primary School within the Turkish National Education which was established in 1862 in Akşehir. In this research managerial organization, students, teachers, institutional regulations, curriculum, educational materials, pedagogical methods and techniques will be considered.

The main objective of this research is to study all of the inputs, outputs, procedures, feedbacks of the school and to determine what the school has given to the education system as one of the oldest schools in Akşehir.

In order to realise these objectives, following questions have been examined ;

1. How has the Turkish Educational System changed so far?
2. How was the education in the past in Akşehir and how is it now?
3. What are the general purposes and basic principles of the Turkish National Education?
4. What are the purposes and principles of the primary schools?
5. What kind of social activities are there at the school?
6. What are the contributions of the the graduates of this school to the society ?

7. How is the success of the school?
8. What are the quantities and qualifications of the materials at the school ?

This research has been a descriptive “School Study”. It has been restricted to the study of the educational system at Akşehir Gazi Primary School. The research has been based on the interviews, reports and the written documents about the school.

The research consists of four chapters and the appendixes.

Chapter 1: Historical Development of Turkish National Education, Structure of the system and the education.

Chapter 2: Historical Development of Konya Gazi Mustafa Kemal Primary School, Its present status and the objectives.

Chapter 3: Educational Regulations of the Primary School, procedures and performances of Gazi Mustafa Kemal Primary School and the competitions that the school has participated so far.

Chapter 4: The Success of the School, Contributions of the graduates, conclusion and suggestions.

Appendixes section consists photos of Akşehir Gazi Mustafa Kemal Primary School.

KISALTMALAR

a.g.e.	Adı geçen eser
a.g.m.	Adı geçen makale
a.g.t.	Adı geçen tez
C.	Cilt
Eğt. Fak.	Eğitim Fakültesi
Ens.	Enstitü
H.	Hicrî
Haf.	Haftası
İ.Ö.O.	İlköğretim Okulu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
M.	Miladî
Md.	Madde
Md. Yrd.	Müdür Yardımcısı
M.E. B.	Millî Eğitim Bakanlığı
M.Y. O.	Meslek Yüksek Okulu
Öğrt.	Öğretim
s.	Sayfa
S.	Sayı
S.Ü.	Selçuk Üniversitesi
T.C.	Türkiye Cumhuriyeti

T.D.	Tebliğler Dergisi
vb.	Ve benzeri
Y.Y.	Yüzyıl

İÇİNDEKİLER

Bilimsel Etik Sayfası	i
Tez Kabul Formu	ii
Önsöz / Teşekkür	iii
Özet	iv
Summary	vi
Kısaltmalar	viii
Giriş	1
Problem	1
Amaç	7
Önem	7
Varsayımlar	8
Sınırlılıklar	8
Tanımlar	8
Yöntem	10

BİRİNCİ BÖLÜM

MİLLİ EĞİTİMİMİZİN TARİHİ GELİŞİMİ, MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİMİZİN YAPISI VE KONYA'DA EĞİTİM	12
1.1. Türk Eğitiminin Yapısı	12
1.1.1. İlköğretim Okullarının Kuruluş ve Gelişmeleri (Tarihçe)	12
1.1.2. Türk Eğitim Sistemi	24
1.1.3. Eğitim Sisteminin Genel Amaçları	26
1.1.4. Eğitim Sisteminin Temel İlkeleri	28

1.1.5. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği	34
1.1.6. İlköğretim Kurumlarının Amaçları	36
1.1.7. İlköğretim Kurumlarının Eğitim ve Öğretim İlkeleri	38
1.2.Akşehir’de Eğitim ve Öğretim	40
1.2.1. Tarihi Gelişim	40
1.2.2. Cumhuriyetten Önce Eğitim ve Öğretim Kurumları	42
1.2.2.1.Tekke ve Zaviyeler	42
1.2.2.2.Vakıflar	44
1.2.2.2.1.Vakıfların Yönetilişine Göre Çeşitleri	46
1.2.2.2.2.Akşehir'deki Vakıfların Çeşitleri	46
1.2.2.3.Darü'l Kurra(Kur'an Kursları)	50
1.2.2.4.Medreseler	52
1.2.2.4.1.Selçuklu Devri Medreseleri	52
1.2.2.4.2.Osmanlı Devri Medreseleri	53
1.2.2.5.Sübyan Mektepleri	55
1.2.2.6.İbtidaiyeler	55
1.2.2.7.Rüştiyeler(Ortaokullar)	57
1.2.2.8.İdadiler(Liseler)	58
1.2.3. Cumhuriyet Dönemi Eğitim ve Öğretim Kurumları	58
1.2.3.1.Ana Okulları	58
1.2.3.2.İlköğretim Kurumları	58
1.2.3.3.Ortaöğretim Kurumları	60
1.2.3.4.Meslek Yüksek Okulları	60
1.2.3.5.Diğer Kurumlar	61

İKİNCİ BÖLÜM

GAZİ MUSTAFA KEMAL İLKÖĞRETİM OKULUNUN TARİHİ GELİŞİMİ, BUGÜNKÜ DURUMU, AMAÇLARI	61
2.1. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun Tarihçesi	63

2.2. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun Bugünkü Durumu	66
2.3. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun Amaç ve Görevleri	66
2.3.1. Kişisel Bakımdan	66
2.3.2 İnsanlık İlişkileri Bakımından	67
2.3.3. Ekonomik Hayat Bakımından	67
2.3.4 Toplum Hayatı Bakımından	68

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GAZİ MUSTAFA KEMAL İLKÖĞRETİM OKULU’NUN YÖNETMELİĞİ, GELİR GİDERLERİ, EĞİTİM ÖĞRETİMİ, PERSONEL İŞLERİ, İŞ VE TATİL GÜNLERİ	69

3.1. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun Yönetmeliği	69
3.2. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun Gelir ve Gider Durumu	70
3.3. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun Eğitim Öğretim İşleri	72
3.3.1. Kayıt Kabul İşlemleri	72
3.3.2. Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi	80
3.3.3. Ders Öğretim Programları ve Ders Dağıtım Çizelgeleri	94
3.3.4. Eğitici Etkinlikler	99
3.3.5. Rehberlik Çalışmaları	103
3.3.6. Kurullar – Komisyonlar	106
3.3.7. Katıldığı Yarışmalar ve Aldığı Ödüller	111
3.4. Personel İşlemleri	116
3.5. İş ve Tatil Günler	116

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GAZİ MUSTAFA KEMAL İLKÖĞRETİM OKULU’NUN EĞİTİM İMKÂNLARI, BAŞARI DURUMLARI VE ÖNEMLİ GÖREVDEKİ MEZUNLARI	118

4.1. Eğitim İmkanları	118

4.2. Başarı Durumları	119
4.3. Önemli Görevdeki Mezunlar	120
SONUÇ	126
KAYNAKÇA	130
EKLER	
EK1-OKULUN FOTOĞRAFLARI	133
ÖZGEÇMİŞ	156

GİRİŞ

Problem

Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne süregelen bir olgu olduğundan ve politik, sosyal, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda içinde bulundurduğundan, tanımının yapılması zor bir kavramdır. Bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir. Kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür. Seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin (özellikle okulun) etkisi altında sosyal yeterlilik ve optimum bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir. Eğitim, önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizgesizdir. Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.

Genellikle eğitim kavramı; resmi yani kurumsal eğitimle bir kullanıldığından öğretim, öğrenim gibi kavramlarla sıkça karıştırılmaktadır. Bu söylemde düşünüldüğünde eğitim kavramı iki genel çatıda tartışılabilir: Toplumsal ve kurumsal eğitim.

Bu sınırın içine giren toplumsal eğitim, usta çırak ilişkisi gibi, eğitimsel etkiler eğitim kavramı içinde olsalar bile eğitim alanından sayılmazlar. Bunlar planlı olarak yapılan eğitim değildir. Eğitim denildiğinde genel olarak planlı olarak yapılan eğitim akla gelir. Bireylere belli yeterlilikleri kazandırma çalışması, daha önceden inceden inceye düşünülmüş, planlanmış bir öğrenme-öğretme ortamında gerçekleştiriliyorsa bu öğrenme-öğretme sürecine planlı eğitim ya da öğretim denir. Bu, birey açısından dile getirildiğinde öğrenim olur. Örneğin bir bireyin öğrenimi yıl sürdü gibi. Bu açıdan yaklaşıldığında öğretim, daha geniş olan eğitim kavramının alt kesimlerinden biridir. Planlı eğitim, eğitim sistemindeki örgün ve yaygın eğitimi içine alır. Örgün eğitimin içine okul öncesinden üniversiteye kadar örgütlenmiş tüm okullar girer. Bu yüzden örgün eğitim denildiğinde akla okul gelir. Yaygın eğitim ise daha geniş ve değişik eğitim biçimlerini kapsar. Bunlar da iki grupta toplanabilir: Hizmet içi eğitim kursları ve halk eğitimi kursları. Hizmet içi eğitim kursları bir iş

yerinde, bir kurumda, bir meslekte çalışan kişiler için açılan kurslardır. Halk eğitimi ise geniş kitlelere verilen eğitimidir.

Eğitim alınanda çalışan herkesin bir eğitim tanımı vardır. Eğitim alanında yazılmış her kitapta, her yazıda eğitimin değişik biçimde yapılmış tanımları görülür. Sözlüklerde bile eğitimin değişik tanımları bulunur. Eğitimin geniş bir alan olması yüzünden değişik yönlerden görülmesi, bu görünüşe göre de değişik tanımlarının yapılması doğaldır. Bu tanımların yanlış olduğu da söylenemez. Değişik kaynaklarca yapılan eğitim tanımları iki grupta toplanabilir.

1. İçerik tanımları
2. Süreç tanımları

Eğitim, yaygın bir biçimde insanın kişiliğini besleme süreci ve insan sermayesine yapılan yatırım olarak kabul edilmektedir. Eğitim, bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir.¹ Bu tanıma göre, eğitimle değiştirilecek olan bireyin davranışdır. Davranışın değişmesi ancak bireyin kendi yaşantısı yoluyla olabilir. Bireyin davranışını değiştirmenin eğitim olarak adlandırılabilmesi için davranışın istenilerek ve kasıtlı (planlı) değiştirilmesi gerekmektedir. Eğitim, bütün bunların bir zaman akımı içinde yer aldığı bir süreçle oluşur.² Bu anlamda eğitim, bireyi istendik nitelikte kültürleme sürecidir.³

Bu tanıma göre;

- Eğitim bir süreçtir.

---

¹ Selahattin Ertürk, **Eğitimde Program Geliştirme**, Meteksan Matbaacılık, Ankara, 1974, s.12.

² İbrahim Ethem Başaran, **Eğitime Giriş**, Ankara.1994,s.173

³ Nuray Senemoğlu, **Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya**, Ankara. Ertem Matbaacılık, 1997, s.7

- Eğitim sürecinde, bireyin davranışlarının istenilen yönde değiştirilmesi amaçlanmaktadır.
- Davranışlarındaki değişme kasıtlı olarak gerçekleştirilmektedir.
- Eğitim sürecinde bireyin kendi yaşantıları esastır.

Toplum ve eğitim iç içedir. Eğitim sisteminin tek başına değişmesi düşünülemez. Eğitim, kişinin yeteneklerini değiştiren ve aynı zamanda toplumun kalkınmasını sağlayan araçtır. Kalkınma, eğitim sisteminin diğer sektörlere uyumu ölçüsünde gerçekleşir. Aynı şekilde eğitimin gelişmesi de eğitim sistemini oluşturan temel unsurların hem birbirleriyle, hem de toplumun sosyal ve ekonomik şartlarıyla uyumu ölçüsünde başarı ve hız kazanır.⁴

Yüzyıllarca insanlar kendi çocuklarını kendileri eğitmişlerdir. Zamanla gelişen ve çeşitlenen ihtiyaçlara cevap verecek davranışların ortak bir değer olarak ana-babalarca öğretilmesi zorlaşınca, bu davranışları öğretecek başkalarının yardımı gerekmiştir. Eğitim için insanların birbiri ile yardımlaşmasının çoğalması, eğitim kurumlarının oluşmasına zemin hazırlamıştır. Eğitim-öğretim faaliyetlerinin insanlığın yeryüzüne gelişi ile başlamasına rağmen öğretmenliğin bir meslek olması insanların yerleşik hayata geçmesinden sonra gerçekleşmiştir.⁵ Türkiye’de öğretmenlik mesleği ilk defa, Batılı ve Modern tarzda öğretimin ülkeye girişiyle ortaya çıkmıştır.⁶

Eğitim süreci bireyin doğumu ile birlikte ailede başlar, çevrede devam eder. Eğitimin hedefi insanı işlemektir. İnsan, canlı-cansız varlıklar içinde işlenmeye, gelişmeye en çok uygun olanıdır. Hiçbir canlı eğitimden insan kadar yararlanamaz. Yine hiçbir canlı insan kadar eğitime muhtaç değildir. İnsanın işlenip geliştirilmesinin önemini kavramış toplumlar veya devletler, eğitim kurumlarını

---

⁴ Süleyman Büyükkarcı, Türk Millî Eğitim Sistemi İçerisinde “Maarif Kongresi, Heyet-i İlmiye ve Millî Eğitim Şûraları”nın Kararları Üzerine, **S.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi**, S.10, Konya 2000, s.196-197

⁵ İbrahim Arslanoğlu, **Öğretmenin Sosyal Statüsü ve Ekonomik Durumu**, İlksan Öğretmen Dergisi, S.5, Ankara, 1991, s.13

⁶ Erol Güngör, **Dünden Bugünden**, 3. baskı, Ankara, Mayaş Yay. 1984, s.62

mihver kurumlar olarak görüp değerlendirmişlerdir. Bütün toplumlarda eğitime olan ilgi aynı düzeyde olmamakla beraber yine de önemlidir. Eğitim kurumları da diğer sosyal kurumlar gibi toplumun ihtiyaçlarına cevap verdikleri sürece yaşamışlar, bu fonksiyonlarını yerine getiremedikleri zaman değişikliğe uğramışlar veya yerlerini yeni kurumlara bırakmışlardır.⁷

Ancak, insanlık tarihi boyunca eğitimin toplumsal bir kurum olması yenidir. İnsanların eğitim ihtiyacının var olduğu da bir gerçektir. Eğitimin toplumun her üyesi için gerekli görülmesi düşüncesi ancak 19. yüzyılda doğmaya başlamıştır. 1824 yılında II. Mahmut, sübyan okullarına çocukların devamını zorunlu kılacak bir ferman çıkartmıştır. Sübyan okulları, 4-6 yaşlarındaki çocuklara Kur'an okutmayı, dini bilgiler öğretmeyi, biraz hesap yapmayı içeren bir programla, cami yanlarında, halkım yardımları ile açılan okullardır. Sübyan okullarında okumanın zorunlu kılınması bile Avrupa ülkelerine göre bile hemen hemen zorunlu ilköğretim için ilk girişimdir. Bu, aynı zamanda topluma eğitim hakkının verilmesinin de başlangıcıdır. Birleşmiş Milletlerin eğitim hakkını benimsediği tarih çok daha yakındır. 10 Aralık 1948'de Paris'te kabul edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde ilk olarak Avrupa devletleri "Eğitim Hakkı"ndan söz etmişlerdir.⁸

Eğitim ilk topluluklardan günümüze kadar bütün toplumlarda vardır. Ama bir eğitim kurumu olarak okulun ortaya çıkması insanlığın uzun geçmişine göre yenidir. Okulun ortaya çıkmasından önce kültürü yeni kuşaklara; iş hayatı, din, sözlü edebiyat, aile, gelenek ve görenekler, toplumun siyasi ve ekonomik yapısı aktarmış, bu kurumlar eğitimin tüm görevlerini üzerine almıştır. Okulun bu kültürün içinde sonradan doğmuştur. Ona göre biçim almış ve zamanla bu kültürü etkilemiştir. Anlaşılacağı gibi eğitim insan topluluklarının sürekliliğini sağlayan bir araçtır.

İlk topluluklarda eğitim bilgilerin kuşaktan kuşağa sözlü aktarılmasıyla gerçekleşiyordu. Bu durum eğitimin birebir ilişkiler boyutunda yaşanmasına neden oluyordu. Zamanla bilgilerin sözlü aktarımı gelişen toplumun ihtiyaçlarını

---

⁷ Süleyman Büyükkarcı, **İstanbul Sankt Georg Avusturya Lisesi**, 1.basım. Konya, Damla Mat.1995, s.7-8.

⁸ İbrahim Ethem Başaran, **Yönetim**, Ankara, Gül yayınevi, 1989, s.16

karşılayamaz oldu. Nüfusun ve toplumun ihtiyaçlarının artması eğitime de farklı bir boyut kazandırdı.

Eğitimin hedefi insanı işlemektir. İnsan canlı ve cansız varlıklar içerisinde işlenmeye, gelişmeye en uygun olanıdır. Hiçbir canlı eğitimden insan kadar yararlanamaz. Yine hiçbir canlı insan kadar eğitime muhtaç değildir.⁹

İnsanın işlenip geliştirilmesinin önemini kavramış toplumlar veya devletler, eğitim kurumlarını mihver kurumlar olarak görüp değerlendirmişlerdir. Bütün kurumlarda eğitime olan ilgi aynı düzeyde olmamakla beraber, bütün toplumlarda sosyal kurumların çok önemli rolleri ve fonksiyonları vardır.¹⁰ Günümüzde, toplumların eğitime olan ilgi ve ihtiyaçları giderek artmaktadır. Eğitimin verimliliği çevrenin imkânlarının da kullanılması oranında artacaktır. Eğitim kurumları hizmet ettikleri çevre ile işbirliği içinde olmalı, toplumun desteğini de arkasına almalıdır.

“Eğitimdir ki bir milleti ya hür bağımsız, şanlı, yüce bir toplum olarak yaşatır; ya da bir milleti esaret ve sefaletle terk eder.” sözüyle Atatürk, eğitimin önemini vurgulamıştır.¹¹

Eğitim öğretim faaliyetleri ‘okul’ denen kurumlarda gerçekleştirilmektedir. Okul dışında da insan eğitilebilir. Fakat böyle bir eğitimin kim tarafından, ne zaman, kimlere, ne şekilde yapılacağı belli olmadığı için istenilen davranışları kazandırmak hem uzun süre alacak hem de yorucu olacaktır. Bu tür eğitim informal eğitim olarak tanımlanmaktadır. İnsan ömrü informal eğitim için yeterli değildir. Okullarda yapılan eğitim belirli bir plân dahilinde gerçekleştirilen formal eğitimidir. Formal eğitim ile eğitimin amacı olan istedik davranışları kazandırma süresi de kısalmış olmaktadır.

Okullar, okuyup yazmadan başlayarak, en yüksek düzeyde bilim ve sanat bilgisi vermeye kadar çeşitli seviyelerde toplu olarak öğretimin yapıldığı yerlerdir. Her eğitim sistemi, biri sistemin dışından, diğeri içinden, iki dizi faktörün sürekli etkisi altındadır. Dış faktörler her ülkenin tarihi oluşumuna, yönetim biçimine,

---

⁹ Büyükkarcı, a.g.e. s.7

¹⁰ Büyükkarcı, a.g.e. s.8

¹¹ Hüseyin Şengül, **Atatürk’e Açılan Pencere**, Nesil basım,2000.s.11

nüfusun sosyo-ekonomik yapısına, gelişmişlik seviyesine göre farklılıklar gösterir. İç faktörlere gelince, bunlar; eğitimin temel amaç ve genel ilkeleri, okul sisteminin yapısı, (ilk, orta ve yüksek öğretim kademeleri ve yaygın eğitim) geleneksel eğitim sisteminin dört unsuru (öğretmen, öğretim programları, eğitim araçları ve mekân) ve yönetim örgütüdür.¹²

Ülkemizde örgün eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yüksek öğretim olmak üzere üç kademedede gerçekleştirilmektedir. İlköğretim Okulu, zorunlu eğitim çağındaki çocukların eğitim-öğretim gördükleri ve öğrenim süresi sekiz yıl olan ilköğretim kurumlarıdır.¹³

Ülkemizde ilköğretim 6–14 yaş arası kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunlu ve devlet okullarında parasızdır.

Milli Eğitim Temel Kanunu ile beş yıllık ilkokul ve üç yıllık ortaokulu kapsamı içine alan sekiz yıllık temel eğitim, 16.06.1983 tarih ve 8242 sayılı kanun ‘un 7. maddesi ile “ilköğretim” olarak değiştirilmiştir.¹⁴

Okulların tarihinin, insanlığın gelişim tarihleri ile doğru orantılı olduğu ve okulların, eğitim-öğretimin toplumları etkilediği görüşlerinden hareketle, Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun kuruluşu, gelişimi ve eğitimimize katkıları bu tezin esas konusunu teşkil edecektir.

Okulun; yönetim örgütü, öğretmen, öğrenci, kurum yönetmelikleri, eğitim öğretim durumu, öğretim programları, eğitim araçları, öğretim metot ve teknikleri, okulun en temel girdisi olan öğrencileri ve bundan başka, öğretmen, yönetici, memur, teknisyen, hizmetli gibi canlı girdileri ile araç-gereç, malzeme gibi cansız girdileri. Kısaca, eğitim sisteminde okulun girdileri, işlemleri, dönütleri ve çıktı problemleri, eksikleri, ihtiyaçları, dünü ve bugünü bağlamında incelenmeye çalışılacaktır.

---

¹² Büyükkarcı, a.g.e. s.2

¹³ M.E.B., **İlköğretim Kurumları Yönetmeliği**, İstanbul, M.E. Basımevi, 1997,s.1

¹⁴ **Milli Eğitim Temel Kanunu ve İlköğretim ve Eğitim Kanunu**, 1984,s.6

Amaç

Bu araştırmanın temel amacı, Akşehir Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun eğitim-öğretimini, yönetim örgütünü, öğretim metot ve tekniklerini, öğretim programlarını, okulun amaçlarını, bu amaçlara ulaşmadaki başarı ve başarısızlık nedenlerini, okulun girdilerini, işlemlerini, çıktılarını, dönütlerini incelemek ve tarihi gelişimini inceleyerek eğitim-öğretime olan katkılarını ortaya koymaktır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevaplar aranacaktır.

1. Türk Eğitim Sisteminin yapısı nasıldır?
2. Akşehir’de eğitim-öğretim nasıldır?
3. Akşehir’de Millî Eğitim nasıl çalışmaktadır?
4. Türk Millî Eğitim Sistemi nasıl bir gelişim grafiği göstermiştir?
5. Cumhuriyetten önce Akşehir’de eğitim-öğretim nasıldır?
6. Cumhuriyetten sonra Akşehir’de eğitim-öğretim nasıldır?
7. Akşehir’de eğitim-öğretim sistemi tarih içerisinde nasıl bir değişim geçirmiştir?
8. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun dünü ve bugünü arasındaki farklar nelerdir?
9. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun başarı durumu nasıldır?

Önem

Akşehir’in tarihi eski okullarından birisi olan Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun tarihi gelişimi ortaya konulmaya çalışılırken, Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu nezdinde Akşehir’in ve daha genel manada da Türk Millî Eğitim Sisteminin kurumlar bazında, kanun, yönetmelik, öğretim programlarının eğitim-öğretimin tarihi içerisinde nasıl yenileşme ve iyileşme gösterdiği, eğitim sistemimizin dünü ve bugünü arasındaki farkları, yönetmeliklerin, mevzuatların kırsal kesimlerde uygulanabilirlikleri, uygulamadaki zorlukları vb. ortaya konmaya çalışılacaktır.

Varsayımlar

Araştırmamız, yöntem ve konu ile ilgili varsayımlara dayanmaktadır.

Yöntem ile ilgili varsayımlar: Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun Türk Eğitim Sistemine katkısı toplumun değişip gelişmesindeki rolünü incelemek için başvurulmuş kaynak, görüşme, röportaj ve yazılı belgelerdir.

Konu ile ilgili varsayımlar: Genel ve Türkiye (Konya ili Akşehir İlçesi örneği) ile ilgili varsayımlardan oluşmaktadır. Okullar, toplumsal değişim ve eğitim öğretim sisteminin değişmesi veya değişmemesi ile ilişkilidirler ve toplumların gelişmişlik durumlarına göre yüklendikleri roller de farklıdır. Okulda yani eğitim sisteminde meydana gelebilecek aksaklıklar toplumu yakından etkiler.

Kullanılan teknikler araştırmanın amacına uygundur.

Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1.Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun eğitim-öğretimini incelenmesi ile sınırlıdır.

2.İncelemeler yapılan görüşmeler, röportajlar, yazılı belgeler ve fotoğraflara dayandırılmıştır ve bunlarla sınırlandırılmıştır.

Tanımlar

Araştırmaya başlanmadan önce araştırmamızda sıkça kullanacağımız aşağıdaki temel terimlerin tanımlarının yapılması uygun görülmüştür.¹⁵

Okul: Okuyup yazmadan başlayarak en yüksek düzeyde bilim ve sanat bilgisi vermeye kadar çeşitli derecede toplu olarak öğretimin yapıldığı yer, mektep.

---

¹⁵ Süleyman Büyükkarcı, **İstanbul Sankt Georg Avusturya Lisesi**, Konya 1995, s.1

Öğrenci: Öğrenim görmek amacıyla herhangi bir öğretim kurumunda okuyan kimse, talebe, şakird.

Öğretmen: Mesleği, bir bilim dalını, bir sanatı veya teknik bilgileri öğretmek olan kimse, muallim.

İlköğretim Okulu: Zorunlu eğitim çağındaki çocukların eğitim-öğretim gördükleri ve öğrenim süresi sekiz yıl olan eğitim-öğretim kurumları.¹⁶

Eğitim: Fert üzerinde yapılan ve onun, fizikî, zihnî veya ahlakî varlığında bir değişikliği gerektiren her türlü faaliyet.¹⁷

Öğretme: Bireyin davranışlarında değişiklik meydana getirmek için, yani öğrenmeyi gerçekleştirmek için yapılan faaliyetlerin (etkinliklerin) tümüdür.¹⁸

Öğretim: Öğretme faaliyetlerinin önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde amaçlı, plânlı, düzenli ve kontrollü yapıldığı yerler okullardır. Okullarda yapılan öğretme faaliyetleri ise *öğretim* olarak adlandırılmaktadır.¹⁹

Öğretim Yöntemi: Öğretimde bir amaca ulaşmak için izlenen yol, usûl, sistem.²⁰

Öğretim Programı: Belli bir öğretim basamağındaki çeşitli sınıf ve derslerde okutulacak konuları, bunların amaçlarını, her dersin sınıflara göre haftada kaç saat okutulacağını ve öğretim metotlarını, tekniklerini gösteren kılavuzdur.²¹ Genellikle ilköğretim okulu ve lise programlarını öğretim programı karşılığı olarak anlayabiliriz.

İlköğretim: Ülkemizde bütün çocuklara zorunlu olarak gitmesi gereken, 1.-8. sınıfları kapsayan okul, temel eğitim kurumları.

---

¹⁶ **İlköğretim Kurumları Yönetmeliği**, Milli Eğitim Basımevi,1997, s.1

¹⁷ Nurettin Fidan, Münire Erden, **Eğitime Giriş**, Meteksan Matbaacılık, Ankara,1993,s.17

¹⁸ Savaş Büyükkaragöz, Cuma Çivi, **Genel Öğretim Metotları**, Öz Eğitim Yayınları, İstanbul,1997,s.30

¹⁹ Savaş Büyükkaragöz, Cuma Çivi,a.g.e., s.31

²⁰ **Türkçe Sözlük**, C.2, Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Ankara, 1988

²¹ Savaş Büyükkaragöz, Cuma Çivi, a.g.e., s.198

Eğitim Araçları: Eğitim ve öğretim işinde kullanılarak, eğitici özelliklerinden, problemlerin çözülmesinde ve bu bilginin kazanılmasında varlıklarından yararlanılan şey.²²

Yönetim Örgütü: Yönetme gücünü elinde bulunduran kişilerin ve kurumların oluşturduğu birlik.²³

Tarihi Gelişim: İnsanlığın geçmişi; bilindikleri, düzenlenebildikleri ölçüde, özellikle birbirleriyle olan ilişkileri, gelişmeleri, belirleyici birer eğilim, akım oluşturmaları açısından ele alınan ve bu geçmişi oluşturan olaylar dizisi.²⁴

Yöntem

Bu araştırma çalışmasında nitel araştırma yöntemlerinden, durum(örnek olay) çalışması kullanılmıştır.

Durum çalışması ; (1)güncel bir olguyu kendi gerçek yaşam çerçevesi (içeriği) içinde çalışan,(2)olgu ve içinde bulunduğu içerik arasındaki sınırların kesin hatlarıyla belirgin olmadığı ve(3)birden fazla kanıt veya veri kaynağının mevcut olduğu durumlarda kullanılan görgül bir araştırma yöntemidir. ²⁵

Bu araştırma sözlü ve yazılı belgelere dayanacaktır. Sözlü belgelerimiz, adı geçen okulda halen görev yapan veya daha önce görev yapmış emekli ya da farklı yerde farklı görevlerde bulunan öğretmen ve idareciler, öğrenciler, Millî Eğitim Müdürü ve müdür yardımcıları, okulun kuruluşunu bilen, duyan diğer kişiler ile görüşme ve röportaj yoluyla sağlanacaktır.

Yararlanılacak olan yazılı kaynaklar ise; okulun kayıt defterleri, arşiv kayıtları, gazeteler, gelir-gider defterleri, bilgisayar kayıtları, ders dağıtım çizelgeleri, tutanaklar, araştırmayla ilgili kaynak kitaplar, öğretim programları, internet vb. dir.

---

²² **Temel Britannica**, Eğitim Maddesi, C.6, İstanbul, 1992, Ana Yayıncılık, s.65

²³ **Meydan Larousse**, Eğitim Maddesi, C.6, İstanbul, 1993, s.113

²⁴ **Büyük Larousse**, Tarih Maddesi, C.22, s.11258

²⁵ Ali Yıldırım, Hasan Şimşek, **Sosyal bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Ankara 2006, s.277

Bu araştırma plân bakımından beş bölüme ayrılacaktır. Birinci bölümde; “Millî Eğitimimizin Tarihî Gelişimi, Sistemin Yapısı ve Akşehir’de Eğitim” konuları işlenecektir.

Araştırmamızın ikinci bölümünde; “Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun Tarihî gelişimi, bugünkü durumu, amaçları” ele alınacaktır.

Üçüncü bölümde; İlköğretim kurumları yönetmeliği, Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun gelir ve giderleri, eğitim-öğretimi, iş ve tatil günleri ile okulun, kayıt kabul, sınıf geçme, ders öğretim programları, ders dağıtım çizelgeleri, eğitici faaliyetleri, kurullar, komisyonlar ve öğretmenler kurulu defter, dosya ve evrakları... Ayrıca okulun katıldığı yarışmalar, aldığı ödüller, okulun çıkardığı gazete ve dergiler vb. incelemeye alınacaktır.

Dördüncü bölümde; yerel basında Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu ile ilgili çıkan haber ve fotoğraflara yer vermeye çalışılacak. Ayrıca okulun mezunlarından bugün önemli görevlerde olan ya da önemli görevlerdeyken emekliye ayrılmış kişiler taranmaya çalışılacak. Okulun başarı durumu ve eğitim öğretim sistemine etkileri tartışılacak. Yine bu bölümde okulun öğrencilerine sunduğu eğitim imkânları, okulun; idareci, öğretmen, personel, bina durumu, derslerde kullanılan öğretim yöntem ve teknikleri, çeşitli istatistiklere göre öğrencilerin derslerdeki ve bir üst okula (Anadolu ve Fen Liseleri, Kolejler) geçişteki başarı oranları, okulun dün ve bugünü açısından ele alınarak ortaya konmaya çalışılacak.

Araştırmanın sonunda ise yararlanılan kaynaklar ile önemli görülen vesikaların orijinallerinin fotokopilerine, yapılan röportajlara, okulla ilgili diğer eklere, tablolar, istatistik eklerine, okulla ilgili fotoğraflara, gazetelerde okulla ilgili çıkan haberlerin fotokopilerine de yer vermeye çalışılacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

MİLLİ EĞİTİMİMİZİN TARİHİ GELİŞİMİ, MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİMİZİN YAPISI VE KONYA’DA EĞİTİM

İncelenen kurum olan Akşehir Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu, Türk Eğitim Sistemi içerisinde ve Akşehir’de önemli bir yere sahip olan bir İlköğretim Okuludur. Türk Eğitim Sistemi içerisinde bulunan bu İlköğretim Okullarının kuruluşunun ve gelişimlerinin irdelenmesi, eğitimimizin niteliğinin ve büyüklüğünün tanınmasını kolaylaştırır.

Bu bölümde “İlköğretim Okullarının Kuruluş ve Gelişmeleri, Türk Eğitim Sistemi, Türk Eğitim Sisteminde Eğitim Türleri ve Akşehir’de Eğitim” konuları incelenmiştir.

1.1. Türk Eğitiminin Yapısı

1.1.1. İlköğretim Okullarının Kuruluş ve Gelişmeleri (Tarihçe)

Eğitim, insanın doğması ile başlayan ve ölümüne kadar devam eden, tarihi insanlığın doğuşu ile başlayan bir süreçtir. İlk insandan itibaren insanlar, bilgi ve birikimlerini birey ve topluluklara aktarmışlardır.

Türk Eğitim Tarihi, muhakkak ki bilinen ilk Türk topluluklarıyla başlar. Türkler 10. YY.’ dan itibaren, yani İslâmiyet’in kabulünden önceki dönemlerde de Hun, Göktürk, Uygur adlı devletler kurmuşlar ve bunların bünyesinde eğitimle ilgili uygulamalar geliştirmişlerdir.²⁶

Eski Türklerin Eğitimlerinin temel özellikleri şöyledir. Türk toplumlarının eğitim anlayış ve uygulamaları yaşama biçimlerinin etkisiyle şekillenmiştir. Çocukların ve gençlerin toplumsallaştırılıp, eğitilmesinde toplumun töresi önemli rol oynamıştır. Eriştikleri uygarlık ve kültür düzeyi onlarda örgün eğitim kurumlarının bulunduğu kesin delil ise de bu kurumlar hakkında bilgi edinilememiştir. Fakat bu dönemde eğitimin daha çok yaygın eğitim şeklinde yapıldığı sanılmaktadır. Bu

---

²⁶ Ahmet Üstün, “Eğitim Tarihimiz İçinde Bir Yolculuk”, **Eğitim Araştırmaları Dergisi**, Anı Yayıncılık, Mart 2000, s.85

dönemin edebi eserlerinde Türk ahlâk ve eğitim anlayışının dayandığı temeller gösterilmiştir. Eski Türklerde “alp insan” tipine önem verilmektedir. Alp insan tipinin temel özelliklerinden biri, cesur olduğu kadar bilge bir kişi oluşudur. Eski Türklerde, genellikle cinsiyet farkı gözetmeden büyük bir çocuk sevgisi vardır.

Yalnız o zaman için değil, nesiller boyunca tarihten ibret alınması düşüncesiyle taşlara kazılarak meydanlara dikilen kitabeler Türk topluluğunda kalabalık bir okur-yazar tabakanın bulunduğuna işaret etmektedir.²⁷

Eski Türklerin pozitif bilgiye verdikleri önem Kutadgu Bilig’de belirtilmiştir. Orada “Bilginin uyuması, bilgisizin ibadetinden daha iyidir.” ve “Cahil kişi boş bir kalıptır, bilginin yeri gök’ün de üstündedir.” gibi fikirler yer almıştır. Divan-ü lûgat’ti-Türk’te geçen “Kut belgüsi bilig” (kudretin belgesi bilgidir) atasözü yazıya geçmiştir.²⁸

Türkler Müslüman olduktan sonra “medrese” denilen örgün eğitim kurumuyla karşılaştılar. Abbasiler ve Karahanlılar döneminde medrese geliştirildi ve sadece dini bilgilerin değil, dünyevi bilgilerin de verildiği kurumlar haline geldi. Selçuklularda ise örgün eğitim, medreselerde; yaygın eğitim ise Ahilik kurumunda veriliyordu. Bundan başka şehzadelerin eğitimi ile ilgili olarak “Atabeg”lik kurumu geliştirildi.²⁹ Selçukluların en önemli kurumu Bağdat’ta kurulan “Nizamiye Medreseleri”dir.³⁰

Özellikle bu dönemde medreseler çok gelişti. Adının medrese ve temelde din eğitimine dayanmasına karşın, bu medreselerin Türk Kültürünün etkisiyle bilimlere önem verecek biçimde kurulması dikkat çekicidir. Batı ülkelerinde örneğine rastlanmayan medreseler, din eğitiminin yanı sıra matematik, astronomi, tıp, fen alanlarında çağının bilgilerini veren kurumlar olmuştur. Özellikle medrese öğrencilerinden, bu çağda, el becerilerinin ve bazı ustalıkları öğrenmelerinin istenmesi ve buna ilişkin derslerin olması ilginçtir. Anadolu’nun pek çok yerinde

²⁷ İbrahim Kafesoğlu, **Türk Milli Kültürü**, Genişletilmiş 2. Baskı. İstanbul. Boğaziçi Yayınları 1983, s.325

²⁸ Kafesoğlu, a.g.e., s. 326

²⁹ İbrahim Arslanoğlu, **Türk Eğitim Sistemi**, Ankara,1997,s.25

³⁰ Üstün, a.g.m., s.85

kurulan medreseler, ilk halk üniversiteleridir. Bu çağda mesleki ve teknik eğitim, loncalarda verilmekteydi. Loncalar, şimdiki sendikaların ilk kurumlarıdır. Loncalarda ahiler ve bunların başı olan ahi baba, hem zanaat kuruluşlarının gelişmesi hem de zanaatkârların yetişmesinde etkin kimselerdir. Zanaat öğretilmek için usta yanına verilen çırakların eğitiminde ustalar ve ahiler birlikte sorumluydular.

Medreselerde daha ziyade İslâmî ilimler tahsil ediliyordu. Bununla beraber teşkilatlı medreselerde, büyük merkezlerde İslâmî ilimlerin yanında müspet ilimler de okutuluyordu. 1234 yılında Bağdat'ta açılan Mustansiriyye Medresesinde İslami ilimlerin yanında tıp, riyaziye, heyet tedrisatı da yapılıyor, gök biçiminde altın taşlar ve bilyeler ile güneşin hareketi tetkik ediliyordu.³¹

Osmanlı Devleti, başlangıçta örgün eğitim kurumlarıyla eğitim işini götürmüş, beylik, imparatorluğa geçtikten sonra saray içinde “Enderun” adlı okul ile değişik eğitim kurumlarını devreye almıştır.³²

Osmanlı İmparatorluğu'nda 1839'da başlayan Tanzimat Dönemi'ne kadar Osmanlı toplumunda eğitim üreten beş tür eğitim kuruluşu vardır. Medrese, Sübyan Okulu, Enderun, Ahi Örgütleri ve Gayri Müslim Azınlık Okulları, Osmanlılarda eğitim faaliyetleri bir hayır işi, bir dini görev olarak kabul edilmişti. Çoğunlukla camilerin yanında yer alan okullarda eğitim parasızdı ve okulların her türlü masrafları bağlı oldukları vakıf tarafından karşılanırdı. Bunların denetlenmesi ise, yetkili dini makamlar tarafından yapılırdı.

Medreselerin ilki 1330 yılında açılan “İznik Medresesi”dir. Bunu, Bursa, Edirne ve İstanbul'da açılan Fatih ve Süleymaniye Medreseleri izlemiştir.

Sübyan okulları, Osmanlı İmparatorluğu'ndaki İlköğretim kurumlarıydı. Bu okullarda dört yaşından itibaren çocuklar kabul edilirdi. Erkek çocuklar, kızlarla birlikte karma öğretim görürlerdi. Sübyan okullarında okuma, yazma, Kur'an-ı

---

³¹ Zeki Soyak, **Selçuklu Döneminde Eğitim**, Uluslar Arası Eğitimde Kalite Kongresi, Merhaba Ofset, Konya 1996,s.55

³² Üstün, a.g.m., s.85

Kerim ve hesap gibi konularda temel bilgiler öğretilirdi. Ancak programın önemli bir kısmını temel dini bilgiler oluştururdu.³³

Medreseler, öğrencileri bir yandan yüksek öğretime hazırlayan, bir yandan da yüksek öğretim veren okullardı. Medreseler kendi içlerinde ilk, orta ve yüksek kademelere ayrılmıştı. Yüksek kademede belirli bilim dallarına göre ihtisaslaşma söz konusuydu. Eğitim, bir çırağın bir usta yanına verilmesiyle gerçekleşirdi. Eğitimin konusu ve yöntem, öğrenilecek zanaatın niteliğine uygun olarak ustaca belirlenirdi.

Osmanlıda Müslüman olmayan azınlıkların açtığı okullar öbür eğitim kuruluşlarından daha değişik bir nitelik göstermekteydi. Başlangıçta din okulları olarak kurulan kimi gayri Müslim okulları giderek daha gelişmiş bir eğitim programı uygulamaya başladılar.³⁴

Eğitim işlerinin devletin temel görevlerinden biri olduğu Lale devrinde başlayan ve Tanzimat’la daha ilerlemiş olan yenileşme çabaları ile kabul edilmiştir.

Yenileşme Hareketleri Dönemi’nde (1773–1839), sübyan mekteplerine el sürülmeden “Rüştiye” adında ilk mektepler açıldı. Bugünkü anlamda ilk mekteplerin temeli de atılmış oldu.

Bu okulların eksik olan öğretmenlerini tamamlamak üzere askerliğini çavuş olarak yapanlardan yararlanılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca bu okullardan mezun olanların devam edebileceği rüştiyelerin açılmasına başlanmıştır. Yine bu dönemde, İstanbul’da açılan rüştiyelerin işlerini yönetmek için merkezde bir “nazır” görevlendirilmiştir. Bu nazırlık; 1839’da Mekatib-i Rüştiye Nezareti, 1846’da Mekatib-i Umumiye Nezareti, 1857’de başına Abdurrahman Sami Paşa getirilmek suretiyle Maarif-i Umumiye Nezareti adlarını almıştır.

İlköğretimle ilgili bir girişim, Eğitimde İlk Yenileşme Hareketleri Dönemi’ne rastlar. Bu II. Mahmut’un 1824’te yayınladığı ferman ile okuma-yazmanın gereği vurgulanmış, medrese geleneğinin dışında, ilköğretim herkes için zorunlu kılınmıştır.

---

³³ Nurettin Fidan ve Münire Erden, age, s.194

³⁴ İbrahim Ethem Başaran, a.g.e., s.95

II. Mahmut, fermanına şöyle başlamıştı: “Cümleye malumdur ki Ümmet-i Muhammet’tenim diyen her Müslüman’a, öncelikle İlâmlığın şartlarını bilmek, sonra geçimini sağlamak için, bir dirliğe yönelmek gerekir. Oysa, bir zamandır, analar ve babalar cahil kaldıkları gibi, çocuklarını da cahil bırakıp ve Allah’a güvenerek, hemen para kazanmak için, yavrularını 5-6 yaşına varınca; okul yerine, usta yanına vermektedirler. Bilgisiz büyüyen çocukların vebali, kıyamette ana ve babalarınındır. İş böyle giderse, ilâhî bir dayak yenileceğini uyarmak isterim.”³⁵

Ancak bu ferman, yeniçeri ocağının kaldırılması ile ilgili uğraşlar, Rusya ve Mısır’la yapılan savaşlar gibi etkenlerle yeterince uygulanamamıştır.

Türk Osmanlı tarihinde batılılaşma çabalarının bir dönüm noktası olan Tanzimat Fermanında Maarife ait hiçbir şey kaydedilmemiştir. Tanzimat Fermanında unutulmuş bu hususa, 1856 Islahat Fermanında yer verilmiş ve eğitim de aşağıda bahsedildiği şekilde anayasa metinleri arasına girmiştir.

“Osmanlı tebaasına dahil olan herkes mekteplerin yönetmeliği dışına çıkmamak suretiyle gerek yaşça ve gerek yapılan kabul imtihanı sonunda gereken şartları haiz oldukları takdirde cümlesi birbirinden ayrılmaksızın Osmanlı Devleti’nde açık bulunan ve tedrisat yapan askeri ve sivil bütün mekteplere alınmaları İrade-i Padişahî iktizasıdır. Bundan başka her bir cemaat, maarif ve harf ve sanayie dair milletçe mektepler yapmağa izinlidir. Fakat bu çeşit Mekâtib-i Umumiyyenin ders verme şeklini ve muallimlerini seçme işi, üyeleri padişah tarafından seçilmiş Türk ve ekalliyet bilginlerinden karma bir Meclis-i Maarifin nezaret ve teftişi altında olacaktır.”³⁶

Tüm ülkeyi kapsar biçimde ilköğretim getirilmesi zorunluluğu Tanzimat Dönemi’nde gerçekleşmiştir. 1869 yılında Saffet Paşanın Maarif Nazırlığı zamanında

³⁵ Cavit Binbaşoğlu, *Türkiye’de Eğitim Bilimleri Tarihi*, M.E. Basımevi, İstanbul,1995,s.34

³⁶ Hasan Ali Koçer, *Türkiye’de Modern Eğitimin Doğuşu ve Gelişimi (1773–1923)*, M.E. Basımevi, İstanbul,1992,s.62

çıkarılan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi'nin 198 maddesi içinde şu konulara yer verilmiştir.³⁷

1. İlköğretim meselesini ele almıştır. (3-35. Maddeler)
2. Ortaöğretim meselesini ele almıştır. (35-50. Md.)
3. Bir Üniversite açılacaktır. (79-128.Md.)
4. Bu müesseselere öğretmen yetiştirmeyi düşünmüştür. (51-78.Md.)
5. Özel eğitim problemini düşünmüştür. (128-131. Md.)
6. Bu okullara lazım olacak eserleri, telif veya tercüme yoluyla hazırlayacak Daire-i İlmiye'yi düşünmüştür. (133-178. Md.)
7. Maarifin malî cephesini ele almıştır. (192-198 Md.)
8. Bu okulların öğretmen ve diğer personelinin tayin ve terfilerine bakacak, nizamnameleri hazırlayacak daire-i idare düşünmüştür. (133-143 Md.)
9. Maarifin merkez kuruluşunda devamlı gelişmelere göre yeni kararlar alacak kurulları yani Meclis-i Kebir-i Maarif'i düşünmüştür. (131-133. Md.)
10. Bu meclisin dışarıda şubesi olan Vilayet Maarif Meclislerini düşünmüştür. (143-153. Md.)

Bu Nizamnamenin dokuzuncu maddesi şöyledir:

“Kızların 6-10, erkeklerin 7-11 yaşları arasında mektebe devamları zorunludur”³⁸Böylece eğitim-öğretim tam olarak devlet işi haline gelmiştir.

Nizamnamede, bu okullar için “sübyan mektebi” terimi kullanılmıştır. Ancak bu okulların Maarif Nezareti'ne bağlı olanlarına “iptidai mektep” veya mekteb-i iptidai”, “usûl-i cedide mektebi” bazen de halk arasında “taş mektep” adları verilmiştir.

Bu Nizamname'nin bir başka önemi de, öğretmenliğin ilk kez bir “meslek” olarak kabulünü sağlamasıdır. 63. maddeye göre, öğretmen okulunda öğrenim

---

³⁷ Koçer, a.g.e., s.85

³⁸ Akyüz, a.g.e., s.182

görmüş olan öğretmenlerin, genel öğretim okullarına öğretmen olmak için, başkalarına tercih hakkı vardır.³⁹

Esasında, bu Nizamnameyle eğitim teşkilatının işleyişi kesin kurallara bağlanmış, her düzeydeki okulların uygulayacağı öğretim programları belirlenmiştir. Bu Nizamname ile eğitim basamakları üç yıllık sübyan, üç yıllık rüştiye, üç yıllık idadi, üç yıllık sultani olarak kademeleşmiştir. Bu model halen birçok Avrupa ülkelerinde kullanılan 3+3+3+3=12 yıllık modeldir.⁴⁰

Maarif-i Umumiye Nizamnamesi, bazı değişikliklerle II. Meşrutiyete (1908) kadar yürürlükte kalmıştır. Bu nizamname ile Türk, azınlık ve yabancı özel okulları devletin gözetim ve denetimi altında tutulmaya çalışılmıştır.⁴¹

Söz konusu okulların öğretim programlarını uygulayacak öğretmenlerin yetiştirilmesi amacıyla her basamak için ayrı öğretmen okulları ve bürokrasinin getirdiği kimi teknik insan gücünü yetiştirmek için de okullar açıldı. Tanzimat dönemi'nde açılmasına karar verilen diğer önemli bir kurum da darülfünun adı verilen üniversitelerdir. Yine bu dönemde, ihtiyaç duyulan alanlarda teknik ve öğretici eleman yetiştirmek amacıyla ilk defa batıdan öğretim elemanı getirilmiştir.⁴²

1845 yılında Meclis-i Maarif-i Muvakkat (Geçici Eğitim Meclisi) kurulmuş, ilk, orta ve yüksek öğrenim kademeleri kabul edilmiş, sübyan okulları ve rüştiyelerin geliştirilmesi uygun görülmüş, yüksek okul olarak bir darülfünun açılması düşünülmüş ve ayrıca Türkçe gerekli kitapların çoğaltılmasına çalışmak üzere Encümen-i Danış kurulmuştur. Bu, Osmanlı Devleti'nde ilk defa kurulmuş bir ilim topluluğu olup, gerek iç üyeleri ve gerekse dış üyeleri ilim irfan sahibi kimselerdi.⁴³

18 Mart 1857 de Maarif-i Umumiye Nezareti adıyla ilk Eğitim Bakanlığı kurulmuştur.

---

³⁹ Binbaşoğlu, a.g.e., s.41

⁴⁰ Büyükkarcı, a.g.e.,s.12

⁴¹ Büyükkarcı, a.g.e.,s.203

⁴² Büyükkarcı, a.g.e., s.13

⁴³ Hasan Ali Koçer,a.g.e.,s.61

II. Abdülhamit Döneminde (1876-1909) Rüştîyeler 250'den 600'e, İdadiler 5'ten 104'e, Darülmuaalliminler 4'ten 32'ye çıkarılmıştır. 1876'da sayıları 200 olan iptidâî okullarına 5.000 civarında yenileri eklendiği gibi 10.000 civarındaki sübyan okulu Usul-ü Cedide göre eğitim şekli değiştirilmiştir. Bütün bu gelişmeler maarif alanında çok ileri bir hamledir.⁴⁴

29 Aralık 1876 Kanun-i Esasî'nin 14. maddesi İlköğretimi, yerine getirilmesi zorunlu bir görev olarak tanımlamıştır. Meccanilik (parasız oluş) konusuna 1913'e kadar açıkça temas edilmemiştir.⁴⁵

3 Mart 1913 de Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-u Muvakkati (İlköğretim Geçici Kanunu) çıkarılmış, bu kanunla ilköğretimin zorunlu ve parasız olduğu kabul edilmiştir.⁴⁶

Bu kanun ile ibtidâiyeler ile Rüştîyeler birleştirilmiş ve öğretim süresi 6 yıl olan ilkokullar kurulmuştur. Beş yıllık idadiler orta öğretimin birinci devresi sayılmış, 7 yıllık idadiler sultanîyelere çevrilerek orta öğretimin ikinci devresi olarak kabul edilmiştir.

1918-1923 tarihleri arasındaki Mütareke ve Kurtuluş Savaşı döneminde eğitim alanındaki çeşitli zorluklara rağmen Mustafa Kemal 15 Temmuz 1921 de Ankara'da ilk resmî toplantı olan Maarif Kongresini gerçekleştirmiştir. Bu toplantıya maarif müdürleri, okul müdürleri, öğretmenler, vekâlet daire müdürleri ve Telif ve Tercüme Dairesi üyeleri katılmışlar ve “ilkokulların programlarının ıslahı ve öğretim süreleri, ortaöğretim kurumlarının programları ve dersleri” konularını tartışmışlardır. Mustafa Kemal bu toplantıya katılanlardan özetle, Millî bir eğitim sistemi yaratmalarını istemiştir.⁴⁷

---

⁴⁴ Halis Ayhan, **Türkiye'deki Eğitimin Gelişimine ve Din Eğitimine Genel Bir Bakış**, Uluslararası “Eğitimde Kalite” Kongresi, Merhaba Ofset, Konya, 1996, s.68

⁴⁵ Koçer, a.g.e., s.128

⁴⁶ Akyüz, a.g.e., s.294-296

⁴⁷ Büyükkarcı, a.g.e., s.14

Cumhuriyet döneminde eğitimin başlıca amacı, her düzeydeki okullarda öğrencilere cumhuriyetçi ve demokratik bir eğitim vermek olmuştur.⁴⁸

Bu dönemde en çok ilköğretime önem verilmiştir. ilköğretim, cumhuriyet inkılâplarını, laikliği, topluma benimsetecek, özellikle geniş kırsal kitlelerin davranışlarını değiştirecek bir araç olarak görülmüştür.

Cumhuriyet dönemi, bir yandan tüm toplumu eğitme, henüz daha alt yapısı oluşmamış bir toplumu yazılı kültüre geçirme, bir yandan da yeni bir üst kültürün temellerini atma çabalarıyla geçer. Bir yandan okullaşma gerçekleştirilmeye çalışılırken, bir yandan da eski kültürle hesaplaşma sürmektedir.⁴⁹

Bilimin ve aklın ışığındaki eğitimi bize ancak Cumhuriyet kazandırmıştır. Çünkü Cumhuriyeti ilân eden ve Türkiye’yi kuran kuşak eğitimsizliğin acılarını İmparatorluğun çöküş fırtınalarında yaşamış, bu deneyimlerden yararlanarak kurdukları okullara çok ciddi eğitim disiplini getirmiştir.⁵⁰

Heyet-i İlmiyenin toplanması, İlköğretim açısından cumhuriyetin ilk yıllarındaki en önemli girişimdir. Bu kurul, 1923,1924 ve 1926 yıllarında üç kez toplanmış, ilköğretimin yaygınlaştırılması için çalışmalar yapmış ve Talim ve Terbiye Kurulu’nun kurulmasını önermiştir.⁵¹ 1923’te toplanan Heyet-i İlmiye İlköğretimin 6 yıla çıkarılmasını öngörmüştür. 1924 yılında ise yeniden beş yıla düşürülmesi yönünde karar alınmıştır.⁵²

Cumhuriyet kurulduğunda, sübyan mektepleri ve medreseler Şer’iye ve Evkaf Vekâleti’ne bağlı idi. Tanzimat’tan sonra kurulan orta ve yüksek öğretim kurumları Maarif-i Umumiye Nezareti’ne; bazı okullarla sanat mektepleri il özel idarelerine bağlı idiler. Ayrıca kiliselere bağlı okullar ile yerli ve yabancılara ait çok sayıda okul bulunuyordu. Bu sebeple Türk Eğitim Sistemi’ndeki medrese-mektep ikiliğini

⁴⁸ Akyüz, a.g.e., s.364

⁴⁹ Muammer C. Muştâ, “Küreselleşme, Ulusal Eğitim ve Değerlerin Aktarımı”, **Eğitime Yeni Bakışlar-1**, Mikro Yayınları, Ankara,2002, s.376

⁵⁰ Üstün, a.g.m., s.87

⁵¹ İbrahim Ethem Başaran, **Temel Eğitim ve Yönetimi**, Ankara Üni. Eğt. Bil. Fak. Yayınları, Yayın No:112, Ankara, 1982, s.33

⁵² Akyüz, a.g.e., s.294

ortadan kaldırmak, özel okullar ile kiliselere bağlı ve yabancılara ait okulları devlet denetimine alabilmek maksadıyla 3 Mart 1924 tarihinde, 430 sayılı Tevhid-i Tedrisat Kanunu çıkarılmış, tüm eğitim ve bilim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmış ve eğitim sistemimiz yeniden düzenlenmiştir.

Bu kanun ile millî ve lâik bir eğitim sistemi benimsenmek suretiyle, eski dinci yapı terk edildi. Medreseler kapatıldı, böylelikle milliyetçiliğe yer vermeyen, ümmetçiliği geliştirme ilkesine dayalı bir eğitim sistemine yer verilmemiştir.⁵³

1924 anayasası ile Türk vatandaşları için zorunlu ve devlet okullarında parasız olduğu tekrarlanan ilköğretimin (Madde 87) 1931'den itibaren ancak Türk okullarında yapılabileceği hükmü getirilmiştir.

3 Nisan 1926'da çıkarılan 789 sayılı “Maarif Teşkilatına Dair Kanun”, eğitim sistemimizin yapısını ve işleyişini hükme bağlamıştır.⁵⁴Yine 1926 yılında yayınlanan “İlkokul Programı” öğretimde toplu tedris ilkesini getirmiştir.⁵⁵ 1929 tarihli “İlk mektepler Talimatnamesi” de ilköğretimin kendine özgü amaçlarını göstermiştir.⁵⁶

Cumhuriyet döneminde ulaşılan eğitim anlayışının ilki 1926 yılında çıkarılan “İlkokul Programı”na yansımıştır. Bu programda ilkokulların amacı, “çevresine etkin (faal) uyum yapabilecek iyi yurttaşlar yetiştirmek.” olarak tespit edilmiştir.⁵⁷

1926'dan 1948'e kadar ilköğretim giderleri ve öğretmenlerin maaşları il özel idare bütçelerinden ödenmiştir. Ne var ki il özel idarelerinin cılız bütçeleri, diğer giderlerinin yanında eğitim giderlerini de karşılamaya yeterli olmamış, bu durum, ilköğretimin bütün çabalara rağmen istenilen gelişmeyi gösterememesine neden olmuştur. Ancak 1948'lerde tüm ilköğretim giderleri devlet genel bütçesi içine alınabilmiştir.⁵⁸

---

⁵³ Büyükkarcı, a.g.e., s.204

⁵⁴ **Maarif Teşkilatına Dair Kanun**, Düstur, 1926, T.3, C.7

⁵⁵ Akyüz, a.g.e., s.385

⁵⁶ Akyüz, a.g.e., s.389

⁵⁷ Binbaşıoğlu a.g.e., s.197

⁵⁸ Akyüz, a.g.e., s.390–391

1928’deki harf inkılabı ile “Millet Mektepleri” seferberliği başlamış, 1929’da 16-40 yaşları arasındaki vatandaşlara yeni Latin harflerini öğretebilmek için okuma yazma kursları düzenlenmiştir. Bu bağlamda eski ve yeni harfler bilmeyen kimseler, 4 aylık A kursuna, eski harfleri okuyup yazabilenler 2 aylık B kursuna tabi tutulmuşlardır. Böylece bir yılda bir milyona yakın vatandaşa okuma-yazma öğretilmiştir.

İ.Hakkı Tonguç, 1940 yasasıyla Köy Enstitülerini hayata geçirmeden şöyle bir çalışma yürüttü. Eğitimi yaygınlaştırmak için askerliğini çavuş ve onbaşı olarak yapan köy gençlerini kısa bir eğitimden geçirdikten sonra kendi köylerine eğitmen olarak görevlendirmiştir.⁵⁹

Köy eğitiminde ilk büyük adım olan bu köy eğitmeni yetiştirme kurslarının temeli 1936’da atılmış, denemenin başarılı olması, 17 Nisan 1940’da köy enstitülerinin açılmasına yol açmıştır. Köy enstitüleri, köy eğitiminin ve kalkınmanın getirdiği insan gücünü yetiştirmek için açılmıştır. Bu enstitüler 1946’dan sonra öğretmen okullarına dönüştürülmüştür.

Dârülfünun, 1933 yılında yayınlanan kanunla kaldırılarak İstanbul Üniversitesi adını almıştır. Üniversitelerin bilimsel ve idari özerkliğe kavuşturulması için çıkarılan Üniversite Kanunu 1946’da yürürlüğe girmiştir. 1961 Anayasası ile üniversitelere tanınan bilimsel ve idari özerkliğin sınırları artırılmıştır. 1981 yılında ise yeni bir Yükseköğretim Yasası çıkarılarak, Yüksek Öğretim Kurumu’nun Türkiye’de yükseköğretimi düzenleyen, üniversitelerin bilimsel ve idari çalışmalarını denetleyecek tek kuruluş olması öngörülmüştür.

1939’da I. Milli Eğitim Şûrası oluşturulmuş, eğitim sisteminin düzenlenmesi ve çağın gereklerine uygun tarzda yenileştirilmesi ve geliştirilmesi çalışmalarını sürdüren şûralar 1994 yılına kadar 15 defa toplanmıştır.⁶⁰

1950–1960 yılları arasında Türkiye kalkınma sürecine girdiği için mesleki ve teknik eğitime olan ihtiyaç da artmıştır. Bununla ilgili olarak 1957 yılında toplanan

---

⁵⁹ Üstün, a.g.m., s.88

⁶⁰ Büyükkarcı, a.g.e., s.15

6. Milli Eğitim Şûrası'nın gündeminin büyük bir kısmını mesleki-teknik eğitim teşkil etmiştir. Bu sebeple 1938 yılından itibaren açılmaya başlanan gezici köy kursları'na devam edilmiştir.⁶¹

1961'lerde plânlı kalkınmaya geçilmesiyle birlikte, Devlet Planlama Teşkilatının kurulmasıyla, eğitimin düzenlenmesinde söz sahibi bir kuruluş ortaya çıkmıştır. Böylece, eğitimin ülke problemleri ile bütünlük içerisinde ele alınması sağlanmıştır.⁶² Devlet Plânlama Teşkilatı'nın kurulması ile birlikte eğitimin de plânlanmasına başlanmıştır.

222 sayılı “İlköğretim ve Eğitim Kanunu”nun (05.01.1961) 1. maddesi: “İlköğretim, kadın ve erkek bütün vatandaşların, milli gayelere uygun olarak, bedenî, zihnî ve ahlakî gelişmelerine ve yetişmelerine hizmet eden temel eğitim ve öğretimdir.” Şeklinde yer alır. Bu kanun ile temel eğitim kavramı ilk defa kanun metinleri arasında yer almıştır.

14.06.1973 tarih ve 1739 sayılı “Milli Eğitim Temel Kanunu” ile de Türk Milli Eğitimi'nin genel amaç ve temel ilkeleri ortaya konmuştur.

Sekiz yıllık zorunlu eğitim, ilk kez, 12 Mart 1971 günü kurulan reform hükümetince oluşturulan eğitim reformu çalışma grupları tarafından ele alınmıştır. 1971–1972 öğretim yılından itibaren pilot uygulaması başlatılmış ve izleyen yıllarda açılan 6400'e yakın ilköğretim okulu ile ülke genelinde yaygınlaştırma çabaları sürdürülmüştür. Bu konu 10. Milli Eğitim Şûrası'ndan itibaren 15. Milli Eğitim Şûrası'na kadar uzanan süreçte bilim çevrelerince tartışılmıştır.⁶³

Sekiz yıllık eğitim, 16.08.1997 tarihinde 55. hükümet tarafından kabul edilen 4306 sayılı kanunla zorunlu hale gelmiştir. Bu kanun “İlköğretim kurumları sekiz yıllık okullardan oluşur. Bu okullarda kesintisiz eğitim yapılır ve bitirenlere ilköğretim okulu diploması verilir” şeklinde düzenlenmiştir.⁶⁴ Ayrıca, bu kanuna

---

⁶¹ Arslanoğlu, a.g.e., s.32

⁶² Akyüz, a.g.e., s.362

⁶³ Ertan Dünder, **Konya Karatay İlçesi İsmet Paşa İlköğretim Okulunun Tarihi Gelişim Açısından İncelenmesi**, Yüksek Lisans Tezi, Konya, Mayıs 2002, s.22

⁶⁴ **Resmî Gazete**, 23084, 18 Ağustos 1997

eklenen geçici madde ile 31.12.2000 tarihine kadar ilköğretim giderlerinde kullanılmak üzere belirtilen işlem ve kâğıtlar için eğitime katkı payı ödenmesi öngörülmüştür.

1.1.2. Türk Eğitim Sistemi

Toplumlarda eğitim ihtiyacı belli bir seviyenin üzerine çıktığı zaman, bu ihtiyacı karşılamak; eğitim verecek kişileri bulmak, eğitim verilecek yeri bulmak ve geliştirmek için toplumsal birimlerin kurulması zorunlu hale gelir. Eğitim görevlerini gerçekleştirmek için kurulan birimler, ülkenin eğitim sistemini oluşturur.

Toplumlarda eğitim görevlerini okullar yerine getirir. Okullarda verilen eğitime örgün eğitim adı verilir. Bu eğitim plânlı bir şekilde yürütülür. Eğitim-öğretim hizmetlerini veren, kendi alanında ihtisas sahibi kimselere ise öğretmen adı verilir.

Okulların dışında da eğitim veren yerler mevcuttur. Bunlar, özel eğitim, halk eğitimi hizmet içi eğitim gibi yine belli bir plân dahilinde eğitim yapan toplumsal birimlerdir.

Türk Eğitim Sisteminin bugünkü yapısı birden oluşmamıştır. Tarihsel çağlar içinde bir takım aşamalar geçirerek biçimlenmiştir. Milli yapıyı oluşturan öteki sistemlerle birlikte eğitim sistemi de zaman göre farklı önem kazanmıştır. Eğitime değer verildiği çağlarda eğitimin öteki sistemlere yararı ve katkısı daha çok olmuş, böylece, Türk Milleti kültürel, toplumsal ve ekonomik alanlarda öteki milletlerden daha yüksek düzeylere ulaşmıştır. Cumhuriyet devrinde, eğitime verilen önemin artması, Türkiye'nin şimdiki düzeye ulaşmasında önemli bir etmendir.⁶⁵

Cumhuriyet döneminde bugünkü eğitim sistemimizi etkileyen iki olaydan biri, Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çıkarılması, diğeri de yeni Türk Alfabesinin kabulüdür.

14 Haziran 1973 tarihinde Türk Eğitim Sistemi yasallaşmıştır. Bu tarihte çıkan 1739 sayılı “Milli Eğitim Temel Kanunu” Türk eğitim sistemini yasal bir temele dayandırmıştır.

---

⁶⁵ Başaran, a.g.e., s.141

Bu yasaya göre, her Türk vatandaşının genel ve mesleki eğitiminin hayatı boyunca sürmesi esas alınmıştır. Gençlerin eğitimi yanında, hayata ve iş alanlarına olumlu bir biçimde uymalarına yardımcı olmak üzere yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli önlemlerin alınması eğitime görev olarak verilmiştir.⁶⁶

Türk eğitim öğretim sisteminden, örgün ve yaygın eğitim olarak iki ana bölümden oluşan eğitim sistemi anlaşılır. Örgün eğitim; okul öncesi eğitimi, temel eğitimi, ortaöğretimi ve yükseköğretimi içine alır. Yaygın eğitim ise; çeşitli yaş grupları için okul dışında yapılan her çeşit eğitim etkinlikleridir.⁶⁷

Örgün eğitimin ilk basamağı olan okul öncesi eğitim, 36-72 aylık çocukların eğitimini kapsar. Zorunlu değil, isteğe bağlıdır.

Zorunlu olan sekiz yıllık temel eğitim ise 7-14 yaş arası çocukların eğitimini içine alır. Bu kurumlarda çocuklara beceri, bilgi, olumlu davranış ve alışkanlıkların kazandırılmasına çalışılır. Öğrenciler, bu kurumlarda hayata ve kendi ilgi ve becerileri doğrultusunda üst öğrenime hazırlanırlar. Çoğu zaman temel eğitim ile ilköğretim aynı anlamda kullanılır. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nda "temel eğitim" olarak kullanılırken, 16.05.1983 tarih ve 2842 sayılı kanunla "ilköğretim" olarak değiştirilmiştir.

Ortaöğretim, en az üç yıllık eğitim veren genel, mesleki ve teknik veya hepsini biden kapsayan çok programlı öğretim kurumlarının bütünüdür. Ortaöğretimin amacı, öğrencileri ilgi ve becerileri doğrultusunda bir yükseköğrenime veya meslek seçmeye hazırlamaktır.

Yükseköğretim ise, ortaöğretimden sonra merkezi sınavla öğrenci alan, en az iki yıllık öğretim veren okullardır. Yükseköğretimin amacı, öğrencileri meslek elemanı olarak yetiştirmektir.

Yaygın eğitim, örgün eğitime hiç gitmemiş, herhangi bir kademesinden mezun olmuş ya da herhangi bir kademesinde bulunan kişilere verilen eğitimidir.

---

⁶⁶ Dündar, a.g.e., s.24

⁶⁷ Büyükkarcı, a.g.e., s.2

Genel ve mesleki-teknik olmak üzere iki bölümdür. Yaygın eğitim, örgün eğitimle bir bütünlük sağlayacak şekilde ekonominin getirdiği insan gücünü yetiştirmek amacı ile yapılır.

Osmanlı İmparatorluğu döneminden başlayarak bugüne kadar eğitim sistemi ile ilgili çeşitli yasalar çıkmıştır. Bu yasalarda eğitimde yönetim hizmetlerinin yürütülmesiyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili hükümler yer almaktadır. Bunlar sıra ile: Anayasa, kanun, tüzük, yönetmelik, genelge ve yönergelerdir. Anayasa, kanun ve tüzükler resmi gazetede; yönetmelik, genelge ve yönergeler tebliğler dergisinde yayımlanır.⁶⁸

1.1.3. Eğitim Sisteminin Genel Amaçları

Ülke kaynaklarının büyük bir kısmını tüketen Milli Eğitim Sistemi çeşitli alanlardaki amaçların gerçekleştirilmesinde etkin bir amaç olarak kullanılmaktadır. Bu nedenle, milli problemler ve amaçlarla ilgili girişimlerin genelde ağırlık merkezini eğitim sistemi oluşturmaktadır. Bu sistemde yapılması tasarlanan değişiklik girişimleri çözümlenmesi zorunlu olan birbirinden farklı çeşitli problemleri ortaya çıkarmaktadır eğitimden beklenen toplumsal ve ekonomik işlevlerin saptanmasında toplumsal yaklaşım yerine ekonomik yaklaşımı üstün tutma eğilimi görülmektedir. Bu eğilim ilk, orta ve yüksek öğretimde öğrenciyi hayata hazırlama görevine ağırlık kazandırmaktadır. Eğitim sisteminin amaçları, sistemin politikasına ve işlevlerine uygun olarak sistemin büyüklüğünü koruyacak kendi içinde tutarlı ve temel ihtiyaçları karşılayacak şekilde saptanır.⁶⁹ Eğitim Sistemimizin amaçları, 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

Türk Milli Eğitiminin genel amacı, Türk Milletinin bütün fertlerini;

1. Atatürk inkılâplarına ve Anayasanın başlangıcında ifadesi bulunan Türk Milliyetçiliğine bağlı; Türk Milletinin millî, ahlâkî, insanî, manevî ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren, ailesini, vatanını, milletini seven ve

⁶⁸ Haydar Taymaz, **Okul Yönetimi**, Ankara, Pegem Yayıncılık, 2000, s.7

⁶⁹ Taymaz, a.g.e., s. 3-4

daima yüceltmeye çalışan, insan haklarına ve anayasanın başlangıcındaki temel ilkelere dayanan, millî, demokratik, lâik, sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getirmiş yurttaşlar olarak yetiştirmek;

2. Beden, zihin, ahlâk, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek;

3. İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli beceri, davranış ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak;

Böylece, bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan millî birlik ve bütünlük içinde iktisadî, sosyal ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.

Üç madde halinde yazılan Milli Eğitimimizin genel amaçları; iyi insan, iyi üretici ve iyi tüketici yetiştirmektir, şeklinde özetlenebilir.⁷⁰

Eğitim amaçlarının hiyerarşik sınıflandırılmasında aşağıdaki kademeleri oluşturan bir sıra görülür.

Millî Eğitimin Genel Amaçları: Millî Eğitim politikası ile tutarlı olması kapsamlı ve genel nitelikte olan amaçlardır. Millî Eğitim Temel Kanununda üç madde halinde düzenlenmiştir.

Okulların Amaçları: Millî Eğitimin amaçları ile tutarlı olarak her kademe ve türdeki okul için ayrı ayrı saptanır. Bu amaçlar okul yönetmeliklerinde yer alır.

Derslerin amaçları: Okulun ve Milli Eğitimin amaçlarına uygun olarak geliştirilir. Derslerin amaçları, okulların öğretim programlarında belirtilir.

---

⁷⁰ Taymaz, a.g.e. s.5

Ünitenin-Konunun Amaçları: kademeli sıralamada en altta bulunur. Kazandırılması öngörülen hedef davranışlar olarak öğretmen tarafından saptanır ve ayrıntılı biçimde yer alır. Bu amaçlar üst kademedeki amaçların gerçekleştirilmesini sağlayacak şekilde ve tutarlı olmalıdır.

Eğitimin genel hedefleri uzak hedeflerinin bir bakıma yorumu ya da dökümü gibi anlaşılabilir. Okulun genel hedefleri, o okulda yetişecek insan gücünün nitelikleri temel alınarak belirlenir. Eğitimin genel hedefleri, uzak hedefe dönük olduğu gibi, okulun genel hedefleri de eğitimin genel hedefleri ile tutarlı olmalıdır.⁷¹

1.1.4. Eğitim Sisteminin Temel İlkeleri

Eğitim sisteminde plânlama, uygulama ve değerlendirme etkinliklerinde, esas alınacak ilkeler sistemin amaçlarına ilişkin teoriler ve saptanmış amaçların doğrultusunda işleyişine yön veren kuramlardır.⁷² Eğitim sistemine yönelik en kapsamlı ilke, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2709 numaralı kanununun 42. maddesinde “Eğitim ve öğretim hakkı ve ödevi” başlığı altında aşağıdaki şekildedir:

Kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz.

Eğitim ve öğretim, Atatürk İlke ve İnkılâpları doğrultusunda, çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre, devletin denetim ve gözetimi altında yapılır. Bu esaslara aykırı eğitim ve öğretim yerleri açılamaz. İlköğretim, kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

Eğitim sistemimizin temel ilkeleri 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununun 4–17. maddelerinde şöyle belirtilmiştir.

⁷¹ Selahattin Ertürk, **Eğitimde Program Geliştirme**, Ankara, Yelkentepe Yayınları, 1975, s14–15

⁷² Taymaz, a.g.e., s.6

Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri ⁷³

I – Genellik ve eşitlik:

Madde 4 – Eğitim kurumları dil, ırk, cinsiyet ve din ayırımı gözetilmeksizin herkese açıktır. Eğitimde hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

II – Ferdin ve toplumun ihtiyaçları:

Madde 5 – Milli eğitim hizmeti, Türk vatandaşlarının istek ve kabiliyetleri ile Türk toplumunun ihtiyaçlarına göre düzenlenir.

III – Yönelme:

Madde 6 – Fertler, eğitimleri süresince, ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde ve doğrultusunda çeşitli programlara veya okullara yöneltilerek yetiştirilirler.

(Değişik: 16/8/1997 – 4306/3 md.) Milli eğitim sistemi, her bakımdan, bu yöneltmeyi gerçekleştirecek biçimde düzenlenir. Bu amaçla, ortaöğretim kurumlarına, eğitim programlarının hedeflerine uygun düşecek şekilde hazırlık sınıfları konulabilir.

Yönelmede ve başarının ölçülmesinde rehberlik hizmetlerinden ve objektif ölçme ve değerlendirme metotlarından yararlanılır.

IV – Eğitim hakkı:

Madde 7 – İlköğretim görmek her Türk vatandaşının hakkıdır.

İlköğretim kurumlarından sonraki eğitim kurumlarından vatandaşlar ilgi, istidat ve kabiliyetleri ölçüsünde yararlanırlar.

---

⁷³ www.meb.gov.tr, Millî Eğitim Temel Kanunu

V – Fırsat ve imkan eşitliği:

Madde 8 – Eğitimde kadın, erkek herkese fırsat ve imkan eşitliği sağlanır.

Maddi imkanlardan yoksun başarılı öğrencilerin en yüksek eğitim kademelerine kadar öğrenim görmelerini sağlamak amacıyla parasız yatılılık, burs, kredi ve başka yollarla gerekli yardımlar yapılır.

Özel eğitime ve korunmaya muhtaç çocukları yetiştirmek için özel tedbirler alınır.

VI – Süreklilik:

Madde 9 – Fertlerin genel ve mesleki eğitimlerinin hayat boyunca devam etmesi esastır.

Gençlerin eğitimi yanında, hayata ve iş alanlarına olumlu bir şekilde uymalarına yardımcı olmak üzere, yetişkinlerin sürekli eğitimini sağlamak için gerekli tedbirleri almak da bir eğitim görevidir.

VII – Atatürk İnkılâp ve İlkeleri ve Atatürk Milliyetçiliği:

Madde 10 – (Değişik: 16/6/1983 – 2842/2 md.)

Eğitim sistemimizin her derece ve türü ile ilgili ders programlarının hazırlanıp uygulanmasında ve her türlü eğitim faaliyetlerinde Atatürk inkılap ve ilkeleri ve Anayasada ifadesini bulmuş olan Atatürk milliyetçiliği temel olarak alınır. Milli ahlak ve milli kültürün bozulup yozlaşmadan kendimize has şekli ile evrensel kültür içinde korunup geliştirilmesine ve öğretilmesine önem verilir.

Milli birlik ve bütünlüğün temel unsurlarından biri olarak Türk dilinin, eğitimin her kademesinde, özellikleri bozulmadan ve aşırılığa kaçılmadan öğretilmesine önem verilir; çağdaş eğitim ve bilim dili halinde zenginleşmesine çalışılır ve bu maksatla Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu ile işbirliği yapılarak Mili Eğitim Bakanlığınca gereken tedbirler alınır.

VIII – Demokrasi eğitimi:

Madde 11 – (Değişik: 16/6/1983 – 2842/3 md.)

Güçlü ve istikrarlı, hür ve demokratik bir toplum düzeninin gerçekleşmesi ve devamı için yurttaşların sahip olmaları gereken demokrasi bilincinin, yurt yönetimine ait bilgi, anlayış ve davranışlarla sorumluluk duygusunun ve manevi değerlere saygının, her türlü eğitim çalışmalarında öğrencilere kazandırılıp geliştirilmesine çalışılır; ancak, eğitim kurumlarında Anayasada ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine aykırı siyasi ve ideolojik telkinler yapılmasına ve bu nitelikteki günlük siyasi olay ve tartışmalara karışılmasına hiçbir şekilde meydan verilmez.

IX – Laiklik:

Madde 12 – (Değişik: 16/6/1983 – 2842/4 md.)

Türk milli eğitiminde laiklik esastır. Din kültürü ve ahlak öğretimi ilköğretim okulları ile lise ve dengi okullarda okutulan zorunlu dersler arasında yer alır.

X – Bilimsellik:

Madde 13 – Her derece ve türdeki ders programları ve eğitim metotlarıyla ders araç ve gereçleri, bilimsel ve teknolojik esaslara ve yeniliklere, çevre ve ülke ihtiyaçlarına göre sürekli olarak geliştirilir.

Eğitimde verimliliğin artırılması ve sürekli olarak gelişme ve yenileşmenin sağlanması bilimsel araştırma ve değerlendirmelere dayalı olarak yapılır.

Bilgi ve teknoloji üretmek ve kültürümüzü geliştirmekle görevli eğitim kurumları gereğince donatılıp güçlendirilir; bu yöndeki çalışmalar maddi ve manevi bakımından teşvik edilir ve desteklenir.

XI – Planlılık:

Madde 14 – Milli eğitimin gelişmesi iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma hedeflerine uygun olarak eğitim - insan gücü - istihdam ilişkileri dikkate alınmak suretiyle, sanayileşme ve tarımda modernleşmede gerekli teknolojik gelişmeyi sağlayacak mesleki ve teknik eğitime ağırlık verecek biçimde planlanır ve gerçekleştirilir.

Mesleklerin kademeleri ve her kademenin unvan, yetki ve sorumlulukları kanunla tespit edilir ve her derece ve türdeki örgün ve yaygın mesleki eğitim kurumlarının kuruluş ve programları bu kademelere uygun olarak düzenlenir.

Eğitim kurumlarının yer, personel, bina, tesis ve ekleri, donatım, araç, gereç ve kapasiteleri ile ilgili standartlar önceden tespit edilir ve kurumların bu standartlara göre optimal büyüklükte kurulması ve verimli olarak işletilmesi sağlanır.

XII – Karma eğitim:

Madde 15 – Okullarda kız ve erkek karma eğitim yapılması esastır. Ancak eğitimin türüne, imkân ve zorunluluklara göre bazı okullar yalnızca kız veya yalnızca erkek öğrencilere ayrılabilir.

XIII - Eğitim kampüsleri ve okul ile ailenin işbirliği:⁽¹⁾

Madde 16 – (Değişik: 25/6/2009-5917/17 md.)

Aynı alan içinde birden fazla örgün ve/veya yaygın eğitim kurumunun bir arada bulunması halinde eğitim kampüsü kurulabilir ve bunların ortak ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim kampüsü yönetimi oluşturulabilir. Eğitim kampüsü bünyesindeki ortak açık alan, kantin, salon ve benzeri yerlerin işlettilmesi veya işletilmesi kampüs yönetimince yerine getirilir. Bu şekilde elde edilen gelirler, kampüsün ortak giderlerinde kullanılır. Eğitim kampüslerinin kuruluşu, yönetiminin oluşumu, gelirlerinin harcanması ve denetlenmesi ile bu fıkarda belirtilen diğer

hususlar Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığınca müştereken hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.

Eğitim kurumlarının amaçlarının gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul ile aile arasında işbirliği sağlanır. Bu amaçla okullarda okul-aile birlikleri kurulur. Okul-aile birlikleri, okulların eğitim ve öğretim hizmetlerine etkinlik ve verimlilik kazandırmak, okulların ve maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere; aynî ve nakdî bağışları kabul edebilir, maddi katkı sağlamak amacıyla sosyal ve kültürel etkinlikler ve kampanyalar düzenleyebilir, okulların bünyesinde bulunan açık alan, kantin, salon ve benzeri yerleri işlettirebilir veya işletebilirler. Öğrenci velileri hiçbir surette bağış yapmaya zorlanamaz. Okul-aile birliklerinin kuruluş ve işleyişi, birlik organlarının oluşturulması ve seçim şekilleri, sosyal ve kültürel etkinliklerden sağlanan maddi katkılar, bağışların kabulü, harcanması ve denetlenmesi ile açık alan, kantin, salon ve benzeri yerlerin işlettilmesi veya işletilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri ve oranları, harcanması ve denetlenmesine dair usul ve esaslar, Maliye Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığınca müştereken hazırlanan yönetmelikle düzenlenir.

Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde, gerekli görülen hallerde il milli eğitim müdürlükleri; il sınırları içerisinde bulunan bir veya birden fazla eğitim kampüsü yönetiminin veya okul-aile birliğinin işlettirebileceği veya işletebileceği yerlere ilişkin ihaleleri bunlar adına yapmaya yetkilidir.

Eğitim kampüsleri ve okul-aile birliklerinin gelirleri, genel bütçe gelirleri ile ilişkilendirilmeksizin eğitim kampüsü yönetimi ve okul-aile birliği adına bankalarda açılan özel hesaplarda tutulur.

Eğitim kampüsü yönetimleri ve okul-aile birlikleri, bu madde kapsamında yapacakları işlemler ve düzenlenen kâğıtlar yönünden damga vergisi ve harçlardan muaf; bunlara ve bunlar tarafından yapılan bağış ve yardımlar ise veraset ve intikal vergisinden müstesnadır.

XIV – Her yerde eğitim:

Madde 17 – Milli eğitimin amaçları yalnız resmi ve özel eğitim kurumlarında değil, aynı zamanda evde, çevrede, işyerlerinde, her yerde ve her fırsatta gerçekleştirilmeye çalışılır.

Resmi, özel ve gönüllü her kuruluşun eğitimle ilgili faaliyetleri, Milli Eğitim amaçlarına uygunluğu bakımından Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetimine tabidir.

1.1.5. İlköğretim Kurumları Yönetmeliği ⁷⁴

Amaç

Madde 1 ⁷⁵ - Bu Yönetmeliğin amacı, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmî ve özel ilköğretim kurumlarının kuruluş, görev ve işleyişi ile ilgili esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönetmelik gündüzlü, pansiyonlu, yatılı, resmî ve özel ilköğretim kurumlarının yönetim, personel, eğitim-öğretim, güvenlik işleri ile bu okullardaki sınıf geçme, sınavlar ve devam-devamsızlık konularına ilişkin esasları kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönetmelik, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu, 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu⁷⁶, 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

---

⁷⁴ www.meb.gov.tr, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği

⁷⁵ "M.E.B. İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Yönetmelik", 12.09.1997 tarih ve 23108 sayılı Resmî Gazete'nin (Mükerrer) sayısı ile Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi'nin Ekim 1997 ay'ı 2481. sayısında yayımlanmıştır.

⁷⁶ Bu ibare "625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu" iken, 24.12.2008 tarihli ve 27090 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan "Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 1'inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

İlköğretim Kurumları Yönetmeliği, 07.08.1992 tarih ve 21308 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu yönetmelik sekiz kısımdan oluşur. Konu başlıkları şöyledir.

1.Kısım: Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

2.Kısım: Amaçlar ve Genel Esaslar, İlköğretim Kurumlarının Amaçları

3.Kısım: Kayıt, Kabul ve Devam

4.Kısım: Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi

1. Bölüm: Genel Esaslar

2. Bölüm: Sınavlar

3. Bölüm: Sınıf Geçme

4. Bölüm: Okul Dışından Bitirme

5. Bölüm: Öğrenim Belgelerinin Düzenlenmesi

5.Kısım: Personelin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

6.Kısım: Kurullar-Komisyonlar ve Meslekî Çalışmalar

7.Kısım: Defter ve Dosyalar

8.Kısım: Öğrenci Davranışlarının Değerlendirilmesi

9.Kısım: Çeşitli ve Son Hükümler

1.1.6. İlköğretim Kurumlarının Amaçları ⁷⁷

İlköğretim kurumlarının amaç ve görevleri 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

Madde 23 - İlköğretimin amaç ve görevleri, milli eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak; onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek;

2. Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır.

3.(Ek:16/8/1997–4306/4 md.) İlköğretimin son ders yılının ikinci yarısında öğrencilere, orta öğretimde devam edilebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceği ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek üzere rehberlik servislerince gerekli çalışmalar yapılır.

İlköğretim kurumlarının amaçları, İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinde daha ayrıntılı olarak aşağıdaki şekilde belirtilmiştir. ⁷⁸

Madde 5 — Türk Millî Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda;

a) Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini geliştirerek onları hayata ve üst öğrenime hazırlamak,

b) Öğrencilere, Atatürk ilke ve inkılâplarını benimsetme; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na ve demokrasinin ilkelerine, insan hakları, çocuk hakları ve uluslar arası sözleşmelere uygun olarak haklarını kullanma, başkalarının haklarına saygı duyma, görevini yapma ve sorumluluk yüklenebilen birey olma bilincini kazandırmak,

⁷⁷ www.meb.gov.tr, Millî Eğitim Temel Kanunu

⁷⁸ www.meb.gov.tr, İlköğretim Kurumları Yönetmeliği

c) Öğrencilerin, millî ve evrensel kültür değerlerini tanımasını, benimsemelerini, geliştirmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak,

d) Öğrencileri, kendilerine, ailelerine, topluma ve çevreye olumlu katkılar yapan, kendisi, ailesi ve çevresi ile barışık, başkalarıyla iyi ilişkiler kuran, iş birliği içinde çalışan, hoşgörülü ve paylaşmayı bilen, dürüst, erdemli, iyi ve mutlu yurttaşlar olarak yetiştirmek,

e) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine, sosyal, kültürel, eğitsel, bilimsel, sportif ve sanatsal etkinliklerle millî kültürü benimsemelerine ve yaymalarına yardımcı olmak,

Öğrencilerin kendilerini geliştirmelerine, sosyal, kültürel, eğitsel etkinliklerle millî kültürümüzü benimsemelerine ve yaymalarına yardımcı olmak,

f) Öğrencilere bireysel ve toplumsal sorunları tanıma ve bu sorunlara çözüm yolları arama alışkanlığı kazandırmak,

g) Öğrencilere, toplumun bir üyesi olarak kişisel sağlığının yanı sıra ailesinin ve toplumun sağlığını korumak için gerekli bilgi ve beceri, sağlıklı beslenme ve yaşam tarzı konularında bilimsel geçerliliği olmayan bilgiler yerine, bilimsel bilgilerle karar verme alışkanlığını kazandırmak,

h) Öğrencilerin becerilerini ve zihinsel çalışmalarını birleştirerek çok yönlü gelişmelerini sağlamak,

ı) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencileri kendilerine güvenen, sistemli düşünebilen, girişimci, teknolojiyi etkili biçimde kullanabilen, planlı çalışma alışkanlığına sahip estetik duyguları ve yaratıcılıkları gelişmiş bireyler olarak yetiştirmek,

i) Öğrencilerin ilgi alanlarının ve kişilik özelliklerinin ortaya çıkmasını sağlamak, meslekleri tanıtmak ve seçeceği mesleğe uygun okul ve kurumlara yönleltmek,

j) Öğrencileri derslerde uygulanacak öğretim yöntem ve teknikleriyle sosyal, kültürel ve eğitsel etkinliklerle kendilerini geliştirmelerine ve gerçekleştirmelerine yardımcı olmak,

k) Öğrencileri ailesine ve topluma karşı sorumluluk duyabilen, üretken, verimli, ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkıda bulunabilen bireyler olarak yetiştirmek,

l) Doğayı tanıma, sevmeye ve koruma, insanın doğaya etkilerinin neler olabileceğine ve bunların sonuçlarının kendisini de etkileyebileceğine ve bir doğa dostu olarak çevreyi her durumda koruma bilincini kazandırmak,

m) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencilere bilgi yüklemek yerine, bilgiye ulaşma ve bilgiyi kullanma yöntem ve tekniklerini öğretmek,

n) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencileri bilimsel düşünme, araştırma ve çalışma becerilerine yöneltmek,

o) Öğrencilerin, sevgi ve iletişimin desteklediği gerçek öğrenme ortamlarında düşünsel becerilerini kazanmalarına, yaratıcı güçlerini ortaya koymalarına ve kullanmalarına yardımcı olmak,

ö) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrencilerin kişisel ve toplumsal araç-gereci, kaynakları ve zamanı verimli kullanmalarını, okuma zevk ve alışkanlığı kazanmalarını sağlamak,

İlköğretim kurumlarının amacıdır.

1.1.7. İlköğretim Kurumlarının Eğitim ve Öğretim İlkeleri

Türk Millî Eğitiminin ve İlköğretim Okullarının amaçlarını gerçekleştirmede göz önünde bulundurulacak belli başlı ilkeler şunlardır.⁷⁹

1- İlköğretim millî bir eğitim kurumudur.

---

⁷⁹ İlköğretim Okulu Programı, Ankara, M.E. B. yayınları, 1995, s.23–30

- a. İlköğretim, çocuklara millî kültürü aşlamak mecburiyetindedir.
  - b. Okulda, her derse, millî hedeflere ulaştıracak birer vasıta olarak bakılmalıdır.
  - c. İlköğretimde, her dersle millî hayat arasında ilgi sağlanmasına ve millî hayata bağlanmasına geniş ölçüde dikkat edilmelidir.
- 2- İlköğretim gerçek bir topluluktur.
  - 3- Okul, kültürel gelişme ve eğitim merkezidir.
  - 4- İlköğretim, öğrencilerinin temel ihtiyaçlarına cevap veren bir kurumdur.
  - 5- Her çocuk birbirinden farklıdır.
  - 6- Çocuğun büyüme ve gelişmesi süreklidir.
  - 7- Çocuk bir bütün olarak gelişir.
  - 8- İlköğretim, öğrenciye bilimsel metotlara göre çalışma yolları öğreten bir kurumdur.
  - 9- Derslerle amaçlar ve ilkeler arasında bağlantı kurulmalıdır.
  - 10- Eğitimde ahlâkî ve manevî değerler kazandırılması hem program, hem de yönetimin önemli bir unsurudur.
  - 11- Öğrenme karşılıklı bir etkileşmedir.
  - 12- Her yaşantı her çocuk için ayrı bir anlam taşır.
  - 13- Eğitim ve öğretimde hayatîlik esastır.
  - 14- Konuların seçilmesinde, işlenmesinde bulunan yerden ve zamandan başlanmalıdır.
  - 15- Çocuklar, başkalarının istediklerini değil, ilgi duydukları konuları öğrenirler.
  - 16- Çocuklar, görmek ve işitmekten çok, yaparak öğrenirler.
  - 17- Eğitim ve öğretimde tutumlu olmak alışkanlığını kazandırmak esastır.
  - 18- Eğitim ve öğretim plânlı ve programlı bir çalışmadır.
  - 19- Eğitim ve öğretimde rehberlik esastır.
  - 20- Değerlendirme eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır.
  - 21- Eğitim ve öğretim okul ile ailenin işbirliği ile gerçekleşir.
  - 22- Bedenî ve zihnî kusuru görülen öğrencilerle özel şekilde meşgul olunmalıdır.
  - 23- İlköğretimin bütün sınıflarında toplu öğretim esastır.

1.2. Akşehir’de Eğitim ve Öğretim

1.2.1. Tarihi Gelişim

Tarih boyunca hep önemli bir yerleşim, ticaret, kültür merkezi olan Akşehir'e ait ilk arkeolojik bulgular Neolitik Dönem'e kadar uzanıyor. Etiler zamanında Akşehir'in adı Thymbrion' dur. Zamanla Friky'a egemenliğine daha sonra Anadolu'da egemenlik kuran Lidyalılar'ın yönetiminde kalan Akşehir'in önemi daha da arttı. "Krallar Yolu" Akşehir'den geçmekteydi. Akşehir Helenistik dönemde Phrygia tiranı Philomelos tarafından kuruldu. İlk yerleşim alanı bugünkü kentin kuzey-batısında, sultan dağının kuzey yamaçlarındaydı. Kent roma döneminde Philomelium (Bal Sevenler) adını aldı.

Müslüman Araplar birçok kez yağmaladıkları kente Belde-i Beyza (Beyaz Şehir) adını verdiler. Malazgirt Savaşı'nın ardından başlayan Anadolu'nun Türkleşmesi sonucunda Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından alınan kentin bundan sonra adı ve kaderi değişir. Nehçet-ül menazil'de buraya gelen hükümdarlardan birinin çiçek açmış ağaçlardan esinlenerek "Akşehir" dediği rivayet edilmektedir. Akşehir'in günümüzde sahip olduğu eserlerin pek çoğu Selçuklular zamanında yapılmıştır. Bu dönemde kent zenginleşir ve gelişir. Horasan illerinden Nahçevani Seyyid Mahmud Hayrani, Nimetullah gibi din bilginleri Akşehir'e göç ederek bu toprakların manevi dokusunun değişmesine katkıda bulunurlar.

Selçuklu Devleti'nin çökmesiyle önce Eşrefoğulları, sonra da yüz yıl Hamitoğulları yönetir. Kenti beyliklerden günümüze sadece Marif köyündeki Şeyh Hasan Türbesi ile mezar taşları ulaşır. Akşehir 1381 yılında Murat Hüdavendigâr'a satılır. Yıldırım Beyazıt 1402 yılında Timur'a yenilince, Ferruhşah Mescidi'nin cenazelik bölümüne hapsedilir ve burada intihar eder. Timur'un zulmünden bunalan halk, Nasreddin Hoca'yı dirilterek doymak bilmeyen fillerden kurtulmanın çaresini arar. Fetret döneminde kısa bir süre Karamanoğulları eline geçen Akşehir, Fatih Sultan Mehmet tarafından 1467 yılında fethedilir ve cumhuriyete kadar sürecek olan kesintisiz Osmanlı Hâkimiyeti başlar. 15. Yüzyılın sonlarına doğru çeşitli etnik ve dinsel kökenden gelen kavimlerin barış ve kardeşlik içerisinde bir arada yaşadığı günler başlar.

Sevr Antlaşması ile Akşehir İtalyanlar tarafından işgal edilir. İtalyanlar Hristiyan mahallelerindeki evlere yerleşirler. Ancak işgal günleri uzun sürmez. Çınaraltı Mescidi avlusundaki çınarın üstünde yuvalanan leyleğe ateş eden İtalyanların silah seslerini duyan halk sokağa fırlar. Bunu bir ayaklanma sanan işgal kuvvetleri toparlandıkları gibi şehri terk ederler. Ancak Anadolu'nun topyekûn kurtuluşu bu kadar kolay olmayacaktır.

Mustafa Kemal kumandasındaki ordu, Kurtuluş Savaşı'nı, halkla birlikte büyük sıkıntılar içinde sürdürecektir. Sakarya Meydan Muharebesi'nden sonra 18 Kasım 1921'de Garp Cephesi Karargâhı Akşehir'e nakledilir. 24 ağustos 1922'ye kadar sürecek olan dokuz ay on günlük sürede taarruz hazırlıkları Akşehir'den yönetilir, planlar burada yapılır. Akşehir ve köylerine birlikler yerleştirilir. Kumandan İsmet (İnönü) Paşa TBMM' den ve Başkomutan Mustafa Kemal Paşa' dan aldığı emirlerle "Büyük Taarruz" un hazırlıklarını 9 ay boyunca Akşehir' de yapar. Akşehir, bir anlamda sinesinde Büyük Taarruz'u doğuma hazırlar. Garp cephesi komutanı Mirlavi İsmet Bey bu sürede sürekli Akşehir'de kalır. Mustafa Kemal Paşa'da hazırlıkları kontrol etmek için defalarca Karargâha gelir. 1922 yılının 28 Temmuz günü bir futbol turnuvası bahane edilerek bütün ordu komutanları Akşehir'de buluşur ve son hazırlıklar gözden geçirilir. Nihayet ağustos sonunda taarruza karar verilir. 24 Ağustos 1922 günü sabahı ordu harekete hazırdır. Namaz kılınır, Nasreddin Hoca'nın Türbesi ziyaret edilir. Mustafa Kemal' in askerleri Akşehirliilerin alkış ve dualarıyla cepheye uğurlanır.

Merhum Tarık Buğra, Küçük Ağa romanında işte o günlerin Akşehir'ini anlatmıştır. 24 Ağustos her yıl Akşehir Onur Günü olarak coşkuyla kutlanır. O umut yüklü mücadele günlerinin anısına Garp Cephesi Karargâh Binası bugün aynı isimle Müze olarak hizmet vermektedir.⁸⁰

---

⁸⁰ www.aksehir.bel.tr

1.2.2.Cumhuriyetten Önce Eğitim ve Öğretim Kurumları

1.2.2.1.Tekke ve Zaviyeler

Toplumun içinde bulunduğu zaman ve mekânın durumuna göre içmai, iktisadi ve dini şartlara bağlı olarak dini-tasavvufi fikirleri yaymak ve yaşatmak amacıyla kurulmuş, kurumlardır. Bu itibarla asıl görevleri yeni alınan yerlerde ki iskânı sağlamaktır.

Selçuklu ve Osmanlı devirlerinde zaviyelerin kuruluşunda şu seyir gözlenir. Herhangi bir tarikata mensup şeyh ve müritleri şehir, kasaba, köy veya yol üzerinde zaviyesi kurar, zaviyenin kurulduğu yerler şeyhin mülkiyeti veya devlet adamları, zengin şahıslar tarafından temin edilip sürekli gelir temin için gelir kaynakları olan vakıflara bağlanırdı. Akşehir’de bu tip zaviye ve tekkeler vardı. Zaviyeler tekkelerin küçükleridir. Genellikle köy ve kasabalarda kurulurlar, şehirlerde kurulan zaviyelerde de vardır. İdari organizasyon bakımından birbirine benzerler.

Kayıtlara göre II. Mahmut döneminde zaviyelerin bünyesinde şu elemanlar bulunuyordu: Kurucu Şeyh’in Türbesi, Cami veya Mescit, Zaviye (Şeyh, Derviş ve misafirlerin kaldığı yer), Çeşme-Mütevillihane, Aşevi, Ambar gibi elemanları vardır.

Zaviye giderleri karşılamak amacıyla vakıflar tarafından gelir kaynakları, köyler, dükkânlar mütevellilerce yürütülürdü. Bazı zaviyelerin vakıfları evlatlık vakıflardandı. Vakfın sürekliliği bakımından Akşehir vakıflarının çoğu evlatlık vakfıdır. Zaviyelerin bünyesinde bulunan elemanların bakımına harcanır, bir kısmı da zaviyede çalışan kişilere verilir. Misafir yemek masrafları için para ayrılır. Geriye kalan miktar da vakıf sahibinin evlatları arasında bölüşülür.

Zaviyelerin hepsinde, Müteveli, nazır, muhasebeci, cabi, kâtip, zaviyede görev yapan Şeyh, Derviş, Türbedar, Zaviyedar, zaviye mescidinin imamı, müezzini, cüzhan, çahgen, suyolcusu, duagü, ahurcu, çaker, mektep hocası gibi görevlileri bulunurdu.

Zaviyelerde asıl görev dini ve tasavvufi bilgileri öğretme, uygulama, yayma gayeleri ile belli tarikat gereklerini uygun bir hayat tarzının çevreye öğretirlerdi.

Şeyhler dini eğitim sağlardı. Eğitimin şekli mistik boyutlu, dini ayin ve bazı zaviye vakıflarında şart koşulan öğretim şekli ile yapılırdı. Zaviyelerde senede bir defa helva pişirilir, aşure yapılır halka dağıtıldı. Fakirlere yemek yedirilir. Fakir ölülerin cenaze masrafı karşılanırdı.

Küyüdü-1 Kadime arşivinde ki Akşehir'e ait Fatih Sultan Mehmet devrinde tutulan 455 numaralı 'Tahrir Defterinde' Tekke ve Zaviyeler şöyle sıralanmıştır. Daha sonra tutulan II. Beyazıt ve III. Murat devrine ait defterlerde de aynı tekke ve zaviyeler yazılırdı.

1. Seydi Mahmut Hayrani Tekkesi: Anıt Mahallesinde
2. Şeyh Muiniddin Tekkesi
3. Mevlana nam diğer Musa Efendi Tekkesi
4. Hacı İbrahim Sultan Tekkesi: Maruf köyünde
5. Seyyid Yunus Tekkesi: Meydan Mahallesinde
6. Şeyh Eyüp Tekkesi (Yağlı Dede):Kızılca Mahallesi
7. Sultan Zaviyesi
8. Ecem Sultan Zaviyesi: Maruf Köyünde
9. Şeyh Cürük Zaviyesi: Nadir köyünde
10. Seyyid Abdullah Takkesi: Çakırlar Köyünde
11. Ahi Yakup Zaviyesi: Yazı Yahşıhan
12. Hasan Paşa Zaviyesi: Ökes Köyünde
13. Dediği Sultan Zaviyesi: Doğanhisar Tekke köyü
14. Sultan Abdullah Zaviyesi: Tekke Köyünde
15. Baba Nimetullah Zaviyesi: Köyceğiz
16. Hızırlık Tekkesi: Hızırlık parkında
17. Tacettin Ahmet tekkesi: Kızılca mahallesi

Tekke ve Zaviyelerin kaldırılmasından sonra, bu kurumları tamamı yok olmuş, bazılarının müstemilatlarından türbeleri veya mezarları günümüze gelebilmiştir.

1.2.2.2. Vakıflar

Vakıf, karşılıklı yardımlaşma esasına dayanan medenî bir müessesedir. Toplum hayatında, karşılıklı yardımlaşmadan doğar. Toplumsal sınıflar arasında yaklaşmayı temin eden en önemli faktör, yardımlaşma ile mümkündür.

İslam ve Osmanlı hukukunda vakıf işlemini ifade için, hukuki eserlerde üç lafzın kullanıldığını görüyoruz. Vakıf, habs, sadakadır.

Vakıf kelimesinin fiili olarak anlamı, hapsetmek ve ala koymak demektir. Araplar, vakaftü'd-dabbe (durdurma derler). Hukukî mana, bir şeyin intifa hakkının (veya mülkiyetinin) kamu yararına (Allah'ın kullarına) tahsis edilerek, devamlı olarak başkalarını temellükü engellemek, durdurmaaktır. Hukuki bir akittir. Bu akitle kişi Allah'a yakın olmak gayesi ile vakfî kurumuştur. Vakıf muamelatında zamanla hukuki anlamı yaygınlaşmıştır. "Bir malı alım satımdan alı koyup menfaatini fakirlere tayin etmektir."⁸¹ Mütercim Asım ise buna "âlâ vechit-te'bid"(devamlı olarak) ifadesini eklemiştir.

İslam fıkına göre vakıf, faydası insanlara ait olmak üzere bir malı Allah'ın mülkü hükmünde "temlik ve temellükten ala koymak anlamdadır. Vakıf tesisi edildikten sonra cumhur-u fukuha tarafından kabul olunan rey'e göre o malda vakıfı mülkiyeti zâil olur ve bundan sonra vakıf mal amacına ve vakıf edenin şartlarına göre ifade olunur.

Orta Asya'da konar-göçer yaşayan Türk Aşiretlerinin bir kısım kent ve balık adı verilen şehirler kurarak yerleşik düzene geçtiler. Vakfa benzer kurumlar kurdular. Anadolu'ya göçtüklerinde, kurumları beraberinde getirdiler. Yerleştikleri şehirlere vakıfları kurup, yaşattılar. Seyyit Harun Veli'nin Makalat'ı Anadolu'ya göç eden Türk Aşiretlerinin kurduğu vakıfları anlatan ilk vesikadır.

---

⁸¹ Muharrem Bayar, **Akşehir (Şehir-i Beyza)**, Akşehir Kültür Yayınları 2008 s.7

Vakıfla ilgili Osmanlı uygulamasında sıkça kullanılan evkaf tabiri vakfin çoğuludur. Vakıf ve vakfetmek kelimeleri sadece hukuki anlamda kullanılmıştır.

Vakfiye veya vakfiyename vakfin teşekkülü ve işleyişi hususunda tanzim ettiği hüküm ve kaideleri ve bunların kadı tarafından tescilini ihtiva eden hukuki hukukî bir vesikadır. Vakfiyeler 12 kısımdan meydana gelir.

1.Tasdik ibaresi: Bir veya daha çok kadının(kadı, hakim, kadıasker),hatta sultanın tasdik yazıları, mühürleri ve imzalarıdır.

2.Davet: Allah'a hamd ve peygambere salat duygularını ifade ettikten sonra, dünyanın tasvirini yapıldığı, kendi hayat anlayışının açıklandığı, kurduğu vakfin gerekçelerinin belirtildiği giriş bölümüdür.

3.Vakfın tanımı: Davet bölümünden, vakıf metnine geçilir.

4.Mütevelinin tanımı: Vakıf idarecisinin tayini ve tescili

5.Mevkufun Tanımı: Vakf edilen şeye mevkuf denir. Vakfedilen menkul veya gayr-i menkullerin tanımı yapılır. Malların sayıları ve hukuki durumları yazılır.

6.Vakfın şartları: Vakfın işletilmesi, personele ödenecek ücretler, vakfın gelirlerinin dağılımı yazılır.

7.Vakıftan Rücû: Vakfı kuran kişi kadının huzurunda vakıftan vazgeçtiğini gerekçeleri ile beyan ettiği bölümdür.

8.Hukukçuların görüşleri: İslam hukukçuları içinde vakfın ruhuna en uygun görüşü seçen hakimin hükmüdür. Bolvadin'e ait vakıfların vakfiye namelerinde İmam-i Âzam Ebu Hanife, İmam-i Muhammed ve İmam-i Yusuf'un görüşlerinin esas alındığını görüyoruz.

9.Hakimin hükmü: Hakimin kararının olduğu bölümdür.

10.Beddua: Vakfı bozacaklara yapılan bedduadır.

11.Tarih: Vakfın metnin bitiminde yazı ile Arapça tarih yazılır.

12.Şuhudü'l-Hal: Vakfın düzenlenmesinde hazır bulunanların isimleri yazılır.

Türk tarihinde özellikle Selçuklular, Beylikler ve Osmanlılar zamanında vakıflar önemli hizmetler görmüşlerdir. Cami, mescid, mektep, medrese, tekke, zaviye, han, hamam, çeşme ve benzeri binaların yapılması, korunması vakıflar tarafından gerçekleştirilmiştir Yüzlerce yıl önce kurulan sosyal kurumlar günümüze vakıfların yardımıyla gelmişlerdir

Şehirlerin fiziki yapılanmasında ve gelişmesinde esas rolü oynadıkları gibi sosyal ve kültürel hayat ile ilgili hizmetler de vakıflar yürütmüştür. Şehirlerde ticari faaliyetlerin yürütüldüğü hanlar, bedestenler ve çok sayıda dükkânlar vakıflara ait olup, ekonomik ve ticari hayatı asırlarca canlı tutmuştur.

1.2.2.2.1.Vakıfların yönetilişine göre çeşitleri:

a.Mazbut Vakıflar: Evkaf Nezareti tarafından yönetilen vakıflardır. Akşehir’de cami ve mescid vakıfları bu türdendir.⁸²

b.Mülhak Vakıflar: Özel müteveli tarafından Vakıf Nezareti gözetiminde yönetilen vakıflardır. Akşehir’deki misafirhane(oda)vakıfların çoğu bu türdendir.

c.Avarız Vakıfları: Mahalle ve köy halkından fakir olanların avarız vergisi ile diğer ihtiyaçlarına sarf edilmek üzere kurulan vakıflardır. Akşehir/Maruf köyünde metfun Şeyh Hacı İbrahim vâkıfı bu vakıflardandır.

d. Müstesna Vakıflar: Velilerin vakıfları. Özel mütevellilerce yürütür.

1.2.2.2.2.Akşehir’deki Vakıfların Çeşitleri:

a.Cami ve Mescid Vakıfları: Vakıfların kurulmasında ve yayılmasında bir semt veya mahalleye ismini veren ve muayyen bir bölgedeki yerleşmenin odak noktası ve cazibe merkezi oluşturan camiler önemli rol oynamıştır. Sosyal münasebetlerin düzenlenmesi ve idari-mali işlerin yürütülmesinde mahalle cemaat için toplanma mahalli olan camilerin tamir ve korunması, dini vazifelerin ve

---

⁸² Günümüzde bu görevi Vakıflar Genel Müdürlüğü yürütüyor.

merasimlerin ücretlerinin ödenmesi gibi harcamalar, cami vakfının kurucusunu bıraktığı gelir kaynaklarından karşılanırdı.

Cami ve mescit vakıflarının gelirleri genellikle imam, müezzin, hatip, kayyım, ferraş gibi görevlilerin maaşları, cami ve müştemilatının tamiri, bakımı, aydınlatılması gibi masraflar vakıf gelirlerinden karşılanır.

Osmanlılar Döneminde Akşehir'deki vakıflarla ilgili ilk tespit Fatih Sultan Mehmet'in H.871/M.1466 yılında Karaman Beyliğinin, Kanuni Sultan Süleyman ve Sultan III. Murat zamanında Akşehir vakıflarının tespiti yapılmıştır.

Akşehir'deki Vakıflardan Örnekler

SIRANO	VAKFIN ADI	AÇIKLAMALAR
1.	Seyit Mahmut Hayranı	Seydi(Anıt)Mahallesi'nde zaviye
2.	Mevlana Nasreddin Hoca	Kileci Mahallesi'nde medrese
3.	Alaaddin Camisi(Ulu Cami)	Ahi Celal Mahallesinde cami ve minare
4	Anbardon Kerim(İplikçi) Camisi	Hacı Kuşcu Mahallesi'nde cami
5.	Sahip Ata vakfi	Altun Kalem Mahallesinde medrese, cami, hangar, çeşme
6.	Şeyh Hasan zade Hacı İbrahim	Maruf Köyü'nde zaviye
7	Şeyh Muinittin zaviyesi	Zaviye
8.	Kadı İzzeddin	Kileci Mahallesinde medrese
9	Ferruh Şah Mescidi	Hacı Hamze(Yıldırım)Mahallesinde mescit
10.	Ahi Cemal mescidi	Mescit
11.	Hoca Ömer Mescidi	Hacı Ömer(Nasrettin)Mahallesi'nde mescit
12	Güyük Minare Mescidi	Selçuk Mahallesi'nde mescit
13	Şirvanizade Hacı Ramazan Mescidi	Mescit
14	Hacı Hamza Mescidi	Meydan Mahallesinde mescit
15	Tatlar Mahallesi Mescidi	Mescit
16.	Veledi Reis Mescidi	Veledi Celal(Selçuk) Mahallesinde

17	Habbaz Hamza Mescidi	Mescit
18	Kileci Mescidi	Çay Mahallesi'nde mescit
19.	Ahi Celal Mescidi	Ahi Celal Mahallesinde
20	İki Kapılı Mescidi	Mescit
21	Altun Kalem Mescidi	Altun Kalem Mahallesinde
22	Kazıran Mescidi	Mescit
23	Demirkapı Mescidi	Çarşıda
24	Balıkpazarı Mescidi	Mescit
25	Bediü'z-zaman Mescidi	Pazarbaşı Mahallesi'nde mescit
26	Teberci oğlu Mescidi	Meydan Mahallesi'nde mescit
27	Sakahane Mescidi	Mescit
28	Uzun Ali Mescidi	Mescit
29	Çalablı Mescidi	Mescit
30	Musalla Mescidi	Kileci Mahallesinde mescit,hangah
31	Veledi Sergis Mescidi	İmarat (Kileci)Mahallesi'nde mescit
32	Kızılca Mescidi	Kızılca Mahallesinde mescit
33	Göregir Mescidi	Mescit
34	Hacı Kapan Mescidi	Mescit
35	Hacı Hamza Mescidi	Canbaz(Meydan)Mahallesinde
36	Tercüman Mahallesi Mescidi	Tercüman (Kileci)Mahallesinde
37	İmarat Mahallesi Mescidi	İmarat(Kileci)Mahallesinde
38	Ahi Mahmut Mahallesi Mescidi	Ahi Mahmut(Ahi Celal)Mahallesinde mescit
39	Veledi Tayi Mescidi	Mescit
40	Seyfettin Mescidi	Selçuk Mahallesinde mescit
41	Mesut Paşa vakıfları	Kileci Mahallesinde Mescit,imareti ve türbesi
42	Hızır İlyas Mescidi	Kızılca Mahallesinde (Hıdırlıkta)mescit
43	Küreci Mescidi	Hacı Ömer(Nasrettin)Mahallesinde mescit
44	Musa Zaviyesi	Meydan Mahallesinde Mevlevihane ve zaviye
45	Seydi Yunus Zaviyesi	Meydan Mahallesinde zaviye

46	Tercüman Çeşmesi	Çeşme
47	Şeyh Eyüp Zaviyesi(Yağlı Dede)	Kızılca Mahallesinde zaviye, türbe
48	Emir Yavi Medresesi	Altun Kalem Mahallesinde medrese
49	Sultan zaviyesi	Zaviye
50	Veledi Arif mescidi	Mescit
51	Taç Halife Mescidi	Mescit
52	Ahi Yadigar Mescidi	Mescit
53	Çimenli Mescidi	Çimenli Mahallesinde mescit
54	Hacı Kuşçu Mescidi	Hacı Kuşçu Mahallesinde mescit
55	Ahmet bin Osman Mescidi	Mescit
56	Yahdan Mescidi	Eski Kale Mahallesinde mescit
57	Külahdüz Mescidi	Kileci Mahallesinde mescit, hangah
58	Seydi Mahmut oğlu Necmettin Mescidi	Mescit
59	Göre Mahallesi Mescidi	Mescit
60	Rumeli Beylerbeyi Hasan Paşa vakfı	Kileci Mahallesinde cami, imaret
61	Akşehir’de üç çeşme	Kürkçü ve İmaret Çeşmeleri
62	Demin Kapı Çeşmesi	Çeşme
63	Baba Nimetullah zaviyesi	Çimenli Mahallesinde zaviye, türbe
64	Hürrem Hatun Mescidi	Nadir(Atakent) Kasabasında mescit
65	Şeyh Çürük Zaviyesi	Nadir(Atakent) Kasabasında zaviye
66	Ulu Mescit	Nadir(Atakent) Kasabasında mescit
67	Hacı Recep Mescidi	Nadir(Atakent) Kasabasında mescit
68	Çeşme	Nadir(Atakent) Kasabasında çeşme
69	Seyit Abdullah Zaviyesi	Çakırlar Kasabasında zaviye
70	Kozağacı Köyü Mescidi	Kozağacı Mahallesi mescit
71	Yazı Yahşihan mescidi	Gölçayır (Yahşihan)Kasabasında mescit
72	Yakupzade Hoca Sinan vakfı	Gölçayır Kasabasında kervansaray
73	Ahi Yakup Zaviyesi	Gölçayır Kasabasında zaviye
74	Hasan Paşa Zaviyesi	Ökes(Yayalaben)Köyünde

75	Doğanhisar Camii	Doğanhisar İlçesinde cami
76	Çay kenarındaki Mescit	Doğanhisar İlçesinde mescit
77	Hristiyan Mahallesi Mescidi	Doğanhisar İlçesinde mescit
74	Dediği Sultan Zaviyesi	Doğanhisar Dediği Köyünde zaviye
75	Hoca Paşa Mescidi	Akşehir merkezde
76	Sultan Abdullah Zaviyesi	Akşehir Tekke Köyünde zaviye
77	Mevlana Celaleddin Rumi Vakfı	Monas Mahallesi ve Dizdar Hamamı
78	Karabulut Köyü mescidi	Akşehir Karabulut Köyü mescit
79	Hacı Murat İbn-i İsa Mescidi	İshaklı(Sultandağı)İlçesi mescidi
80	Tamluca Mescidi	İshaklı(Sultandağı)İlçesi Mescidi
81	Hacı Bostan Camisi	Kileci Mahallesinde mescit
82	Demir Kazık mescidi	Ali Gegi(Meydan) Mahallesinde

1.2.2.3.Dar'ül Kurra(Kur'an Kursları):

Allah'ın sözü olan Kur'an-ı Kerimi ezberlemek, Arap Lehçesine göre yedi ve on makamda okumaya vücut denir. Kur'an-ı Kerimi vücut ile tecvit kaidesine göre okumayı öğretmek amacı ile açılan kurumlar Darü'l-Kurra denirdi.

Kur'an-ı Kerimi okutmaya Sübyan Mekteplerinde başlanırdı. Akşehir'de hemen her mahallede Kur'an okumasını öğreten Darü'l-Kurra'lar vardı. Buralarda meşhur Hafızü'l-Kurra'lar yetişmiştir. Bazı aileler bu lakapla meşhur olmuşlardır. Mesela 1920 yılında toplanan ilk TBMM üyelerinden, Akşehir Bankası kurucularından Kurrazade Hacı Bekir Efendi bunlardan birisidir.

Akşehir'de yetişmiş meşhur Hafızü'l- Kurralardan bazıları:

1. Akşehir müftüsü Hacı Beyzade Ser'i Kurra Mehmet Efendi,
2. Kurrazade Hacı Bekir Efendi (Milletvekili),
3. Hacı Süleyman Efendi (Özus),
4. Mumcuzade Hacı Ahmet Efendi,
5. Şükürzade Hacı İsmail Efendi,
6. Halîmzade Ahmet Efendi,

7. Sucu Hacı Efendi,
8. Rasih Efendi (Bolvadinli),
9. Tekkenişin Ahmet Efendi (Çetinellerin dedeleri),
10. Hafız Ali Kılıç (Tekke Köylü)
11. Ahmet Şerif Akşahin (Bolvadinli)

Hafız Mektebi⁸³

Hafız Mektebinin yeri pek net olarak belli olmamakla beraber, pek çok kişinin ifadesine göre Halk Kütüphanesi civarındadır. 1332 tarihli maaş defterine göre 1916 yıllarına ait kayıtlarda bu okulun ismine rastlıyoruz. Okul daha önceki tarihlerde açılmış olması gerekir. Okul 1 Mart 1924 tarihinde kaldırılarak yerine Kurtuluş Mektebi ismi ile bir erkek ilkokulu açılmıştır. Bu okulda görev yapanlar:

Sıra No	Adı	Görev yılları	Açıklamalar
1	Hafız İsmail Efendi	1916-1918	Okul Müdürü
2	Hafız Hüseyin Efendi	1916-1918	Numune Mektebi Öğretmeni
3	Yaşayanzade Hafız Mehmet	1920-1921	
4	Ali Bey	1924-1925	
5	Osman Salih Efendi	1924-1925	
6	Ahmet Rıfkı Efendi	1924-1925	
7	Hafız Mehmet Nuri	1920-1921	

⁸³ Muharrem Bayar, (05 Ağustos 1992) ,“ **Hafız Mektepleri**”, Pervasisız Gazetesi No: 7556, s.2

1.2.2.4. Medreseler

1.2.2.4.1. Selçuklu Devri Medreseleri

Fatih Sultan Mehmet N.872/M.1467 yılında Karamanlı Beyliğini tamamen Osmanlı topraklarına kattıktan dokuz sene sonra bu ilin vakıflarını tespit ettirmiştir. Bu tespite göre Akşehir’de Selçuklu Döneminden kalma dört medrese olduğunu görüyoruz.

a.Kadı İzzeddin Medresesi: Hasan Paşa Camisi’nin Kuzey doğusunda idi. Selçuklu vezirlerin den Kadı İzzettin tarafından yaptırılmıştır. Zengin vakıfları vardı. Mütevellisi Yedigâr oğlu Emir Çelebidir. II. Beyazıt devrinde tutulan tahriri kayıtlarında harap olduğu yazılıdır. III. Murat Devri kayıtlarında ismi geçmez. Bu medrese H.906/M.1500 tarihinden önce yok olmuştur. Sonradan harabeleri üzerine başka medreseler yapılmıştır.

b.Emir Yavi Medresesi: Karaman İli tahrir defterlerinde Nadir Yolunda harap bir medrese olduğu kayıtlıdır Medresenin bitişiğinde büyük bir han vardı. Burası bu gün han yeri olarak anılır. Vakıfları Akşehir Kadısı tarafından idare ediliyordu. Bu medrese yıkıldıktan sonra vakıfları önce İplikçi Camisine sonra Sahip Ata Medresesine devredildi.

c.Nasreddin Hoca Medresesi: Hasan Paşa Camisinin doğusundadır. Karaman tahrir defterlerinde türbe ile beraber ismi geçer. Medrese ve türbe harap oluştı. Mütevellisi Hacı İbrahim’dir II: Beyazıt devri kayıtlarında harap olduğu yazılıdır. .III: Murat Devri vakıf kayıtlarından ismi geçmez. Medresenin avlusu Topal Yakup ve biraderi tarafından kullanılmaktadır. Turgut Kasabasında vakıf bahçe ve bağları Hacı Nebi ve Musa oğlu vakıflarıdır. Nasrettin Hoca vakıflarına dahil edildi. II. Beyazıt ve III. Murat Devri kayıtlarında medrese ve türbenin ismine rastlamıyoruz.

d.Sahip Ata Medresesi:(Taş Medrese-Halkalı Medresesi):

Akşehir, Selçuklular döneminden tarihi ve kültürel yapılarla süslenmiştir. Bu kültürel değerler Akşehir’i Anadolu’da yaşayan en önemli Selçuklu şehri yapmıştır. Bu tarihi eserlerden günümüze kadar gelenlerin en önemlisi “Sahib Ata Medresesi

'dir. Halkalı Medrese, Taş Medrese ismi ile de bilinir. Sanat şaheseri olan bu bina bugün arkeoloji müzesi olarak düzenlenmektedir.

1.2.2.4.2.Osmanlı Devri Medreseleri

Osmanlı Döneminde Akşehir'de pek-çok medrese yapılmıştır. Medreseler sistemli bir şekilde merkezden, nahiyelere ve köylere kadar yayılmıştır. Arşiv kayıtlarından yaptığımız tespite göre Osmanlı döneminde Akşehir'de merkezde 24, Doğanhisar'da 5, Turgut Nahiyesinde 2, Ökes (Yayla belen) Köyünde 1,Eğrigöz'de 1 medrese 1924 yılında Medreselerin kaldırma tarihine kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. Bunların dışında çeşitli kayıtlarda ismine rastladığımız, fakat yerini tespit edemediğimiz 3 medrese daha vardır.

Selçuklu devri Medreselerinden Kadı İzzettin Medresesi, Emir Yavi Medresesi ve Nasreddin Hoca Medresesi Kanuni Sultan Süleyman zamanına kadar varlığını sürdürmüş, bu tarihten sonra yıkılmıştır. Taş Medrese ise 1924 yılına kadar yaşamıştır. Bu gün bütün medreseler yok olduğu halde, Taş Medrese müze olarak hizmet vermektedir.Osmanlı Dönemi, Akşehir Medreselerinin genelde iki yerde toplandığını görüyoruz. Hasan Paşa (İmaret) Camisi ve Eski Belediye-Anıt Meydanı ve civarında.

H.1321/1903 tarihinde Akşehir'deki Medreseler

Sıra No	İsmi	Mahalli	Müderrisi	Talebe sayısı	Medresenin banisi
1	Yusuf Ağa	Altun Kalem	Mehmet Efendi	50	Yusuf Ağa
2	Murgatani	Altun Kalem	Hafızade	81	Hacı Hüseyin
3	Hafız Efendi	Altun Kalem	Hacı Mehmet	7	Hacı İbrahim Ağa
4	Ali Efendi	Çarşı Civarı	Mustafa Efendi	28	Süleyman Efendi
5	Harputi Ömer	Çarşı civarında	Mesud Hüseyin	22	Süleyman Efendi
6	Molla	Meydan	Mustafa	24	Bekir oğlu
7	Çukur Medrese	Hacı Ömer	Mehmet Efendi	32	Ömer Efendi
8	Hacı Ali Efendi	Hacı Ömer	İsmail Efendi	25	Hacı Ali
9	Hacı Ali	Hacı Ömer	Ahmet	44	Hacı Ali
10	Piribeyli Ömer	Hacı Ömer	Ali Efendi	36	Hacı Ali

11	Keli	Kamaşıcı	Rasih Efendi	38	İbrahim Paşa
12	Yağcı Kadir	Kileci	Abdülkadir	-	Abdülkadir
13	İmaret	Kileci	Bolvadinli Ömer	-	Hasan Paşa
14	İmaret	Kileci	Tarsuslu Abdullah	19	Hasan Paşa
15	İmaret	Kileci	Bahri Efendi	-	Hasan Paşa
16	Sadık Efendi	Kileci	Osman ve Mehmet	31	Hacı Halil Efendi
17	Halkalı	Altunkalem	Kamil ve Murtaza	-	Sahip Ata Bey
18	Mehmet Efendi	Bermende Karyesi	Mehmet Efendi	-	Karye ahalisi
19	Hacı Ali	Çakırlar Karyesi	Hacı Ali Efendi	14	Hacı Ali Efendi
20	Süleymen Efendi	Karaağa Karyesi	Süleyman Efendi	14	Süleyman
21	Toklu Oğlu	Doğanhisar	Mustafa Efendi	36	Halil Efendi
22	Toklu Oğlu	Doğanhisar/Harman	Ahmet Efendi	37	Halil Efendi
23	Mendefçızade	Pazar	Ahmet Efendi	27	Halil Efendi
24	Halil İbrahim Ef.	Pazar	Ahmet Efendi	13	Halil Efendi
25	İzzet Efendi	Pazar	Ahmet Efendi	16	Halil Efendi
26	Seydi Efendi	Cami-i Kebir	Sadık Efendi	5	Seydi Veli
27	Hakkı Efendi	Cami-i Cedid	Hacı Tevfik Efendi	40	Müftü Mesud
28	Bekir Ağa	Değirmenci	Hüseyin Efendi	15	Bekir Ağa
29	Hacı Mustafa	Tabakhane	Hacı Hafız Efendi	50	Hacı Mustafa
30	Şeyh Efendi	Keçi Kuyu	Hocagan Efendi	150	Hüseyin Ağa
31	Tays Medresesi	Çarşı civarı	Hacı Hüseyin	35	Hacı Efendi
32	Osman Efendi	Alaylar civarı	Rasim Efendi	30	-
33	Osman Efendi	Alaylar civarı	Ali Efendi	30	-
34	Çavuş Medresesi	Çavuş	Salih Efendi	130	-
35	Akçalarmedresesi	Akçalar	İbrahim Efendi	8	-
36	Çay Medresesi	Sayanca	Ali Efendi	50	-
37	Muharrem Merde	Muharrem	Abdurrahman Efe	15	-
38	Köprübaşı	Meydan	Müftü Recep	16	Müftü Recep
39	Ömer Efendi	Meydan	Sadettin Efendi	3	Ashap-ı Hayır
40	Taş Medrese	Şehir	Recep efendi	39	İsmail Bey

Kasaba ve Köylerdeki Medreseler

Sıra No	Medresenin Adı	Yeri	Açıklamalar
1	Tokluoğlu	Doğanhisar	
2	Hacı Ahmet Efendi	Doğanhisar	
3	Hacı İzzet Efendi	Doğanhisar	
4	Feyzullah Efendi	Doğanhisar	
5	Halil İbrahim Hoca	Doğanhisar	
6	Müderri Ali Efendi	Turgut	
7	Hacı Osman Efendi	Turgut	
8	Ali Rıza Efendi	Ökes	
9	Eğrigöz Medresesi	Eğrigöz	
10	Alpsaru Medresesi	Alpsaru	
11	Nadir medresesi	Nadir	
12	Maruf Medresesi	Maruf	

1.2.2.5. Sübyan Mektepleri(Ana Okulları)

Sabi denilen beş-altı yaşındaki kız ve erkek çocukların okutulması için açılan Okul öncesi bir okuldur. Halk arasında Mahalle Mektebi denir. Konya salnamesine göre Akşehir'de H. 1294/M. 1877 yılında yayınlanan 10. Salnamede 76 tane Müslüman, 3 tane Hristiyan sübyan mektebinin olduğu yazılıdır.

1.2.2.6. İbtidaiyeler(İlkokullar):

Bu okullar Sübyan Mektepleri'ni geliştirmek ve Islâh etmek amacı ile 1862 yılında ilk defa kuruldu. Bu tarihten önce bu okulların görevini Sübyan Mektepleri ve Rüştîyeler yapıyorlardı. Bu tarihte bu mektepler Evkaf Nezaretine bağlıydı. Akşehir'deki ibtidaiyeler:

1.Bayram Yeri Mektebi,

2.Alemdar Mustafa Paşa İnas Mektebi,

- 3.Cami Kebir Mekteb-i İbtidaiyesi,
4. Ömer Naci Bey Mekteb-i İbtidaiyesi,
- 5.Merkez Mekteb-i Osmanî İbtidaiyesi,
- 6.Çaybaşı Mektebi,
- 7.Hadika-i Maarif Mektebi İbtidaiyesi,
- 8..Hadika-i Maarif İnas Mektebi İbtidaiyesi,
- 9.Şemsü'l-Maarif Mektebi İbtidaiyesi,
- 10..Darü'l-Feyz Mektebi İbtidaiyesi(1890),
- 11.Darü'l-İrfan Mektebi İbtidaiyyesi,
- 12.Akşehir İnas Mektebi (Kız İlkokulu),

13.Ermeni Erkek Mektebi

a. Yeri: Çimenli mahallesinde, Pafta: 52, Ada: 143, Parsel: 17 idi.

b. Genel Bilgi: H. 1317/M. 1899 yılında çıkarılan 28 sayılı Konya Salnamesinde 4 tane gayrimüslim mektebi olduğu belirtilmektedir. Birisi, Gazi Mustafa Kemal İlkokulu binası, ikincisi Kemal Baloğlunun evi olan eski İsmet Paşa okulu, üçüncüsü Bermende Rum ilkokulu, dördüncüsü Akşehir merkezinde olup, tahminen Rum ilkokuludur.

Ermeni Mekteb-i İptidaiyyesi, büyük kilisenin geniş avlusu içine kesme taşlardan üç katlı olarak yapılmıştır. Zemin kat Ermeni Sübyan Mektebi, birinci kat Ermeni ilkokul, ikinci kat Ermeni Rüştîyesi (ortaokul) olarak kullanılmıştır.

1916 yılında Ermenilerin Akşehir'den sürülmesi üzerine, Veli Baş isimli bir zat bu binaya sahip olmuştur. Daha sonra Mustafa Nedim İlkokulu olmuştur. 1926 yılında ismi değiştirilerek Gazi Mustafa Kemal İlkokulu olmuştur. Halen okul olarak hizmet vermektedir.

- 14.Ermeni İnas Mektebi,
- 15.İplikçi Mektebi İbtidaiyyesi(Erkek İlkokulu),
- 16.Merkez Mustafa Necip Bey Erkek İbtidaiyyesi,
- 17.Akşehir Mektebi,
- 18.Reşadiye Ana Mektebi,
- 19.Akşehir Numune Mektebi,
- 20.Bermendas Köyü Rum İnas Mektebi,

1.2.2.7.Rüştiyeler(Ortaokullar):

Akşehir Rüştiyesi, Selçuk Mahallesiinde, Atatürk Anıtının olduğu alandaki eski hükümet konağının bitişiğindeki tek katlı ibtidaiyye mektebinin yerine H.1290/1873 yılında açıldı. 1914 yılında 2 sınıf ilave edilerek Akşehir İdadisi(Akşehir Lisesi) olarak teşkilatlandı. Kuşçu Mahallesiindeki Kürt Mehmet Efendi Medresesi ile Güllü Daire Medreseleri yıkılarak, yerine 1919 yalında yeni İdadi Binası yapıldı.1920 yılında buraya taşındılar.1924 yılında kapandı.1931–1932 yılında Akşehir Ortaokul’u olarak tekrar açıldı.

Akşehir’deki Azınlık Rüştiyeleri:

Mektebin Adı	Mensup Olduğu Cemaat	Mesul Müdür	Mektebin Derecesi	Talabe Sayısı	Ruhsatname tarihi
Rum Mektebi	Rum	Agop Nersiyen	Rüştiye	55	H 18Nisan 1315 M 1988
Ermeni Mektebi	Ermeni	Karabet Aşırıyan	Rüştiye	100	H6 Ağustos 1313 M 1986

1.2.2.8.İdadiler(Liseler):

Akşehir’de İdadi 3 yıllık rüştiye üzerine 2 yıl daha ilave edilerek Selçuk Mahallesi’ndeki Atatürk Anıtı’nın olduğu yerdeki Rüştiye Binası’nda 1914 yılında açıldı. İdadinin ilk müdürü Adil Bey’dir. Bu bina yetersiz olduğu için 1919 yılında Kuşçu Mahallesi’nde yapılan yeni binasına 1920 yılında taşındı.1924 yılında kapandı. 1958 yılında Akşehir Özel Lisesi olarak, Akşehir Şoförler Cemiyeti’nin binasında açıldı.1959–1960 ders yılında *Akşehir Lisesi* ismi ile resmiyete tescil edildi. 11.Ekim.1958 tarihinden 11 Ekim 1963 yılına kadar Akşehir Şoförler Derneği adına Şükrü Denk’ten kiralanmıştır.

1.2.3.Cumhuriyet Dönemi Eğitim ve Öğretim Kurumları

1.2.3.1.Ana Okulları

Günümüzdeki Ana Okulları:

- 1.Açelya Anaokulu,
- 2.Küçük Ağa Anaokulu,
- 3.Nene Hatun Anaokulu,
- 4.Zübeyde Hanım Anaokulu,
- 5.Çakırlar Anaokulu,

1.2.3.2.İlköğretim Kurumları

1.Alemdar Mustafa Paşa Kız Mektebi-i İbtidaiyyesi(1916): 1926 yılında erkek öğrenci alarak karma okul olmuştur. İsmi değiştirilerek “İsmet Paşa Okulu” ismini almıştır.

2.Kurtuluş Mekteb-i İbtidaiyyesi: 1340/1924 tarihli maaş defterinde bu okulun kaydına rastlıyoruz Bu kayıta “ Hafız Mektebi 1 Mart 1340 tarihinden itibaren lağvedilerek; yerine Kurtuluş isminde bir ibtidaiyye ihdas edilmiştir⁸⁴.”

---

⁸⁴ 1340/1924 tarihli maaş defteri, s.51

3. İsmet Paşa İlkokulu(1926),

4.Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu(1922)

a.Yeri: Çimenli Mahallesi Yokuşbaşı Sokak, Pafta: 52, Ada: 143, Parsel: 17

b.Tarihçesi: Ermeniler tarafından üç katlı okul binası olarak yapılmıştır. Ermenilerin Akşehir'e sürüldüğü 1916 tarihinden sonra Veli Baş isimli bir kişi satın almış, sonra hazineye devredilmiş, 1922 yılında “Mustafa Nedim İlkokulu” ismi ile ilkokul oldu. 1926 yılında ismi “Gazi Mustafa Kemal İlkokulu” olarak değiştirildi. Bu gün bu isimle anılır.

Zamanla öğrenci sayısı artmış, “Halihane” denilen bina ek olarak kullanılmıştır. Daha sonra kilisenin arkasına 2 katlı 6 derslikli ek bina yapılmıştır.

5.Cumhuriyet İlköğretim Okulu(1926),

6.Atatürk İlköğretim Okulu(1930)

7.Yıldırım İlköğretim Okulu(1951),

8.Nasrettin Hoca İlköğretim Okulu(1955),

9.24 Ağustos İlköğretim Okulu(1958),

10.Kozağaç İlköğretim Okulu(1960),

11.Mehmet Akif Ersoy İlköğretim Okulu(1962),

12.Kuruçay İlköğretim Okulu(1964),

13.Beş Kavak İlköğretim Okulu(1966),

14.Bahçelievler İlköğretim Okulu(1968),

15.Tipi İlköğretim Okulu(1975),

16.Nihat Dayanık İlköğretim Okulu(1984),

17.60.yıl Mehmet Türkmen İlköğretim Okulu(1984),

18.Hüseyin Tekinel İlköğretim Okulu(1990),

19.Mualla Niğar Yamaç İlköğretim Okulu(1992),

20.75. Yıl İlköğretim Okulu,

21.Haydar Tuna İlköğretim Okulu(1991),

22.Tarık Buğra İlköğretim Okulu,

23.Özel Adile Hanım İlköğretim Okulu,

1.2.3.3.Orta Öğretim Kurumları

1.Akşehir Lisesi,

2.Askerî Lise,

3.İsmet İnönü Teknik End. Meslek Lisesi,

4.Kız meslek Lisesi,

5.İmam Hatip Lisesi,

6.Akşehir Polis Okulu,

7.Anadolu Lisesi,

8.Selçuklu Lisesi,

9.Anadolu Öğretmen Lisesi,

10.Ticaret Meslek Lisesi,

11.Sağlık Meslek Lisesi,

1.2.3.4.Meslek Yüksek Okulları

1.Akşehir Meslek Yüksek Okulu(1989),

2.Akşehir Sağlık Meslek Yüksek Okulu(2006),

1.2.3.5.Diğer Kurumlar:

a.Gece Mektepleri: Akşehir'de okuma - yazma oranını artırmak amacı ile Gece Mektepleri açılmıştır. Bu okulların ilk defa 1924 yılında açıldığını öğreniyoruz. Bu okullar okuma-yazma oranını artırmak amacı ile açılmaya başlamış, 1928 Harf İnkılâbı'ndan sonra yeni harfleri öğretmek için geliştirilmiştir.

b.İkmal Mektepleri: Kasım 1928 tarihinde Harf İnkılabı yapıldıktan sonra yeni harfleri öğretmesi amacı ile yurt sathında İkmal Mektepleri kuruldu. Maarif Bakanlığı 29 Aralık 1929 tarihinde 1 müdür dâhil 3 öğretmen atadı. Akşehir İkmal Mektebi açıldı. Halk bu okullara da Gece Mektebi derdi.

c.Halk Eğitim Merkezleri,

d.Rehberlik Araştırma Merkezi,

e.Nasreddin Hoca Eğitim Uygulama Okulu ve Meslek Edindirme Eğitim Merkezi,

f.Öğretmenevi Müdürlüğü.

İKİNCİ BÖLÜM

GAZİ MUSTAFA KEMAL İLKÖĞRETİM OKULUNUN TARİHİ GELİŞİMİ, BUGÜNKÜ DURUMU, AMAÇLARI

2.1. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun Tarihçesi

Okulumuz, Ermeniler tarafından 1862 yılında üç katlı okul binası olarak yapılmıştır. Ermeni Mekteb-i İbtidaiyesi, büyük kilisenin geniş avlusu içine kesme taşlardan üç katlı olarak yapılmıştır. Zemin kat Ermeni Sübyan Mektebi, birinci kat Ermeni ilkokul, ikinci kat Ermeni Rüştiyesi (ortaokul) olarak kullanılmıştır.

Ermenilerin 1916 yılında Tehcir kanunu ile Akşehir'den gitmeleri sonucunda Alemdar Mustafa Paşa Türk İlkokulu olarak hizmet vermeye devam etmiştir.

İstiklal Savaşı yıllarında da askeri hastane olarak kullanılmıştır. 1922 yılında İsmet Paşa Okulu olarak halkımıza hizmet vermiştir.

1926 yılında ismi Gazi Mustafa Kemal İlkokulu olarak değiştirilerek Cumhuriyet döneminin Akşehir'deki İlkokulu olarak eğitim öğretime başlamıştır. 1929–1930 öğretim yılında ilk mezunlarını vermiştir.

Okul binası; zemin üzerine 2 kattan oluşmaktadır. Birinci katında; 1 Müdür odası, 1 Öğretmenler Odası, 1 Anasınıfı ve 1 derslikten oluşmaktadır. İkinci katta: 2 derslik ve 1 Fen Bilimleri araçları odasından oluşmaktadır.

Okul binasının ihtiyacı karşılamaması sonucu; ana binaya 40–50 metre mesafede bulunan ilk yapılışı halıhane bilahare ana mektebi olarak kullanılan bina da okul olarak kullanılmaya başlanmıştır. Halıhane binası zamanla yıkılmıştır.

Bu iki bina da zamanla ihtiyacı karşılayamadığından; bahçe içine 1961 yılında 3. bir binanın temeli atılmıştır. 1962 yılında temeli atılan binanın 1. katı 3 derslik olarak hizmet vermeye başlamıştır. 1964 yılında 2. katı da bitirilerek toplam 6 derslik olarak hizmet vermeye başlamıştır.

Okulun bahçesi içinde Ermeni Kilisesi mevcuttur.

Okulun ilk müdürü Salih Bey (Salih ERSOY)' dur. 1929–1958 yılları arasında okul müdürlüğü görevini yapmıştır.

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim ilkokul, olarak faaliyet gösterdiği süre içinde 5738 öğrenci mezun etmiştir.

Okulun ilk müdürü Salih Bey (Salih ERSOY)' dur. 1929–1958 yılları arasında okul müdürlüğü görevini yapmıştır.

1998–1999 öğretim yılında ilköğretim okulu olarak hizmet vermeye devam etmiştir. 2000–2001 eğitim öğretim yılında ilköğretim okulu olarak ilk mezunlarını vermiştir.⁸⁵

---

⁸⁵ Okul Arşivi

2.2. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun Bugünkü Durumu

Kurum Bilgileri:

Adı : Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu

Tarihi : 1862

Yeri : Çimenli Mh. Değirmen Cd.

Bina Sayısı : 2

Binaların Fiziki Durumu : Ana binanın ve kilisenin restorasyona ihtiyacı vardır. Diğer ek bina ise kullanılır vaziyettedir.

Derslik sayısı : 9

Laboratuvar Sayısı : 2

İşlik Sayısı : 1

Okulun Eğitim Durumu : Normal Öğretim

Isınma : Eski bina sobalı olup kömürle ısıtılmakta yeni bina kaloriferli olup kömürle ısıtılmaktadır.

Aydınlatma : Elektrik.

Su : Şehir şebekesine bağlıdır.

Kanalizasyon : Şehir şebekesine bağlıdır.

Okul : 1000 M²

Bahçe : 7800 M² Bahçe ihtiyacı karşılamakta olup, kenarları ağaçlandırılmıştır.

Yönetici:**Müdür** : Mustafa ERGEN**Müdür yardımcısı:** Mustafa ÖZCAN**Sınıf Öğretmenleri:**

1. Sınıf: Atilla GÖÇER

2. Sınıf: Taylan EVGİNER

3. Sınıf: Abdullah YALÇINKAYA

4. Sınıf: Metin ŞAHİN

5. Sınıf: Seval ÇEVİK

Branş Öğretmenleri:

Türkçe: Abdalbaki Çiftkaya

Matematik: Ayşe YILMAZ (Ücretli)

Fen Bilgisi:

Sosyal Bilgiler:

İngilizce: Feza ŞAVLI

Resim:

Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi :

Beden Eğitimi:

Teknoloji Tasarım:

Anasınıfı : Şahsine TOK

Hizmetli:

1- Zafer İLHAN

Okul sorunları: 2. Kademedeki Türkçe ve İngilizce öğretmenleri kadrolu olup, başka branş öğretmeni yoktur. Bu branşlar dışındaki dersler geçici görevli öğretmenler ve usta öğreticiler tarafından doldurulmaktadır.

Okul kapasitesi: Yeterlidir. Normal öğretim yapılmakta olup, 190 öğrencimiz vardır. Okulumuz 8 sınıflı olarak eğitim-öğretim görmektedir. Anasınıfımız vardır. Anasınıfında 10 öğrencimiz vardır.

Devam-devamsızlık: Öğrenci devamsızlığı yoktur. Ancak bazı veliler pancar çapası ve sökümlü zamanında 20-25 gün okula göndermemektedir.

Başarı durumu: 2008–2009 yılı genel olarak başarılı olmuştur. Sınıf geçme oranı % 98’ dir.

Sorunlar:

Okulun kendi imkanları ile çözebileceği sorunlar: Okulun badana ve boyası, çatının bakımı, bahçenin ağaçlandırılması, fakir öğrencilere giyecek temini okul imkanları ile gerçekleştirilmiştir.

Üst makamlarca çözülecek sorunlar: Fen, Matematik ve Sosyal Bilgiler Öğretim materyallerinin temini.

Okulun tam teşekküllü restorasyonu ya da yeni bina yapılması.

2.3. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun Amaç ve Görevleri

Gazi Mustafa Kemal ilköğretim okulunun amaçları ülkemizdeki tüm ilköğretim okullarının amaç ve görevleri ile aynıdır. Bu amaçlar ve görevler İlköğretim Okulu programında aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.⁸⁶

İlköğretimin amaç ve görevleri, Milli Eğitimin genel amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak,

1. Her Türk çocuğuna iyi bir vatandaş olmak için gerekli temel bilgi, beceri, davranış ve alışkanlıkları kazandırmak; onu milli ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmek;

2. Her Türk çocuğunu ilgi, istidat ve kabiliyetleri yönünden yetiştirerek hayata ve üst öğrenime hazırlamaktır.

Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları, İlköğretim basamağında aşağıda belirtilen amaçlar çerçevesi içinde gerçekleştirilmeye çalışılır;

2.3.1. Kişisel Bakımdan

İlkokul, çocuğa, karşılanması gereken beden, ruh ve toplumla ilgili bir takım ihtiyaçları; geliştirecek çeşitli istidat ve kabiliyetleri bulunan değerli bir varlık olduğunu kavratmayı; onu, kişilik ve ahlâki karakter sahibi iyi bir yurttaş yetiştirmeyi amaç bilir. Buna göre ilköğretim görmüş bir fert:

1. Sağlığı koruyucu temel bilgileri benimsemiş, gerekli sağlık ve temizlik alışkanlıklarını kazanmıştır.

2. Kazalara karşı uyanık ve tedbirli olmayı öğrenmiştir.

3. Çevresinde bütün canlı-cansız varlıklara değer vermesini, onları sevmesini ve korumasını öğrenmiştir.

---

⁸⁶ İlköğretim Okulu Programı, s.13-19

4. Okuma, yazma ve hesaplama temel becerileri kavramıştır.
5. Öğrenme merak ve hevesi gelişmiştir.
6. İyi düşünme ve doğru hüküm verme alışkanlığını kazanmıştır.
7. Yurt sevgisi, yurdunu tanıma ve tanıtmaya arzusu, yurda hizmet duygusu gelişmiştir.
8. Görev ve sorumluluk duygusu kazanmıştır.
9. Tabii güzelliklere ve güzel sanat eserlerine karşı ilgi ve hayranlık duymayı öğrenmiştir.
10. Boş zamanlarını iyi kullanmada anlayış ve alışkanlıklar kazanmıştır.
11. Başarılı olduğu zaman aşırı öğünmelerden sakınmayı, başarısızlık karşısında ümitsizliğe düşmemeyi öğrenmiştir.

2.3.2 İnsanlık İlişkileri Bakımından

İlkokul; çocuğa, aile içinde ve toplumun diğer üyeleri ile olumlu bağlar kurabildiği ölçüde mutlu bir kişilik geliştirebileceğini, çevresindeki insanlarla iyi işbirliği yapabildiği ölçüde başarıya ulaşabileceğini duyurmayı ve benimsetmeyi amaç bilir. Buna göre ilköğretim görmüş bir fert:

1. İyi bir aile hayatının dayandığı temel ilkeleri kavramış, payına düşen görev ve sorumlulukları öğrenmiş ve benimsemiştir.
2. Başkaları ile birlikte yaşamayı ve beraber çalışmayı öğrenmiştir.

2.3.3. Ekonomik Hayat Bakımından

İlkokul; çocuğa, yurdun kalkınmasında, insan gücünün en değerli bir zenginlik kaynağı olduğunu ve bu kaynağı iyi şekilde geliştirmenin en verimli yatırım olacağını kavratmayı amaç edinmiştir. Buna göre ilköğretim görmüş bir fert:

1. İnsan gücünün ve tabiat kaynaklarının, çevresinin ve yurdun kalkınmasındaki önemini kavramıştır. Yaptığı her işi dikkatli, özenli, düzgün ve temiz yapar, baştan savmacılıktan sakınır. Kendi eşyasını, okulunu, onun eşya ve araçlarını, millî eserleri dikkatli ve özenli kullanmaya, iyi korumaya çalışır.

2. Toplumun bağımsız ve etkin bir üyesi olabilmesi için çalışmanın, iyi bir üretici olmanın ve geçimini sağlamanın gerekliliğine inanmıştır.

3. İyi bir tüketici olmanın memleket ekonomisindeki önemini kavramıştır.

2.3.4. Toplum Hayatı Bakımından

İlkokul; çocuğa, Türkiye Cumhuriyeti'nin insan haklarına dayanan millî, demokratik, lâik ve sosyal bir devlet olduğunu, Türkiye Devleti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütün teşkil ettiğini ve dünya milletleri ailesinin şerefli ve yapıcı bir üyesi olduğunu kavratmayı amaç bilir. Buna göre ilköğretim görmüş bir fert:

1. Şerefli bir tarihe sahip büyük bir milletin evlâdı olmanın gururunu duyar,

2. Demokrasi ilkelerini kavramaya başlamıştır; bütün ilişkilerinde bu ilkeleri uygulamaya çalışır.

3. Toplumların ilerleme ve yükselmesinde bilim ve tekniğin önemini kavramıştır.

4. Memleketin, yakın ve uzak komşu memleketler ve dünya milletleri ile olan ilişkileri hakkında seviyesine uygun bir bilgi kazanmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GAZİ MUSTAFA KEMAL İLKÖĞRETİM OKULUNUN YÖNETMELİĞİ, GELİR VE GİDERLERİ, EĞİTİM-ÖĞRETİMİ, PERSONEL İŞLERİ, İŞ VE TATİL GÜNLERİ

3.1. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun Yönetmeliği

Yönetmelik; kanunlara ve tüzüklere bağlı olarak, bir kuruluşun iç çalışma, disiplin ve faaliyetlerini düzenleyen mevzuat, talimatnamedir.⁸⁷ Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu da Millî Eğitim Bakanlığınca çıkarılan İlköğretim Kurumları Yönetmeliklerini uygulamakla mükelleftir.

1846 yılında Mekatib-i Umumiye Nezareti kurulduktan sonra 1847 yılında hükümetçe İlköğretim yönetmeliği denilebilecek bir talimat hazırlanmıştır. Yirmi maddeden oluşan bu talimat ilköğretimin amaçlarını, ilkelerini, öğretim süresini ve dersleri içermekteydi.

Tanzimat Dönemi sonlarında çıkarılan Maarif-i Umumiye Nizamnamesi (1869) ile daha önemli adımlar atılmıştır. Bu nizamname ile ilköğretim iki okul kademesinden oluşmaktaydı: Mekteb-i İptidaiyye ve Mekteb-i Rüştiiyye. Üçer yıl süreli olan bu iki okulun ilk kademesi kız ve erkek çocuklar için zorunlu tutulmaktaydı.

1913 yılında Tedrisat-ı İptidaiye Kanun-ı Muvakkati (Geçici İlköğretim Kanunu) çıkarılmıştır. Bu kanun ilköğretimin zorunlu ve parasız olduğunu hükme bağlamıştır. Kanun ilköğretimi her biri iki yıl süreli üç devreye ayırmıştır.

Cumhuriyetin temel yasalarından olan Tevhid-i Tedrisat Yasası (1924) ile ilkokul programlarında Osmanlı Dönemi'nden beri süregelen üç devre kaldırılmıştır ve ilköğretim beş yıla indirilmiştir.

1973 yılında çıkarılan 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ile Türk Millî Eğitim Sistemi yeni baştan düzenlenmiştir. Bu kanunla Türk Milli Eğitim sistemi

---

⁸⁷ Büyükkarcı, a.g.e., s.67

örgün ve yaygın eğitim olmak üzere iki ana bölümden oluşmuştur. İlköğretim beş yıllık ilk ve üç yıllık ortaokullar birleştirilerek “8 yıllık Temel Eğitim” adını almıştır. Bu kanuna göre ilköğretim 7-14 yaşlarındaki çocukların eğitimini kapsamaktadır.

İlköğretim kurumları yönetmeliği; 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ve 2916 sayılı Özel Eğitime Muhtaç Çocuklar Kanunu’na dayanılarak hazırlanmış ve 1997 yılında yayınlanmıştır.

3.2. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun Gelir ve Gider Durumu

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilköğretim kurumları statüsünde olduğu için gelir kaynakları diğer ilköğretim kurumlarıyla aynıdır. İlköğretim kurumlarının gelirleri 222 sayılı İlköğretim Kanunu’nun 76. maddesi ile, bu madde üzerinde 12.10.1983 tarih ve 2917 sayılı kanunun 14. maddesinde yapılan değişiklikle aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

İlköğretime Ait Gelir Kaynakları Şunlardır:

- a) Her yıl Devlet gelirlerinin % 3 ünden az olmamak üzere devlet bütçesinden yapılacak yardımlar,
- b) Özel idare bütçelerine, bu kanun hükümleri gereğince sağlanacak gelirler hariç ve 1960 mali yılında ilköğretime tahsis edilen miktardan az olmamak üzere, yıllık gelirlerinin en az % 20 si oranında konulacak ödenekler,
- c) (Mülga: 14/7/1965 – 655/2 md.) Yürürlükten kaldırılmıştır.
- d) Köy okullarına gelir sağlamak üzere, tahsis edilen araziden ve okul uygulama bahçesinden elde edilen gelirler hariç köy bütçelerine her yıl genel gelirlerinin en az % 10 u oranında konulacak ödenekler,
- e) (Değişik: 12/10/1983 – 2917/14 md.) Mahkemelerce hükmolunanlar da dahil olmak üzere bu Kanuna göre verilecek para cezaları,
- f) Gelirleri sübyan, mahalle tıfıl okullarıyla medreselere ve diğer ilim müesseselerine tahsis edilmiş bulunan mazbut vakıflar hâsılatından her yıl Vakıflar

Genel Müdürlüğünce bütçe ile tespit edilecek gelirlerle mütevelliler tarafından idare olunacak vakıflardan ayrılacak hisseler,

g) İktisadi Devlet Teşekkülleri, özel kurumlar, dernekler veya hayırsever kimseler tarafından yapılacak her türlü mal, para bağışları ve vasiyetler, (İşbu bağış ve vasiyetlerle bununla ilgili işlemlerden resim ve harç alınmaz.)

Gelir ve Kurumlar Vergisi yükümlüleri tarafından makbuz mukabilinde yapılacak para bağışları, yıllık bildirim ile bildirilecek gelirlerden ve kurum kazançlarından indirilir.

h) Faizler,

i) Hurdaya çıkacak okul eşya ve levazımının, işe yaramayacağı anlaşıldığından veya yenisi yapıldığından satılmasına karar verilen okul binaları enkazının veya okul yerinin değiştirilmesi dolayısıyla bu kanuna göre istifade edilmeyecek durumda kalan arsa ve tarlaların satışından elde edilecek paralar,

j) Sözleşmeler gereğince kısmen veya tamamen yerine getirilmeyen okul yapım işleri müteahhitlerinden alınacak gecikme ve benzeri tazminat ve müteahhitlerin irat kaydolunacak teminat akçeleri,

İlköğretim Kurumlarına Ait Giderler

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nun 78. Maddesi İlköğretim kurumlarının giderlerini şöyle belirtir.

a) Köy, kasaba ve şehir ilköğretim kurumlarının ve öğretmen lojmanlarının yapım, tadil, esaslı onarım, her türlü ilk tesis ve okul eşyası, ders aletleri ile arsa ve arazi istimlâkleri, masraflarına,

b) Küçük onarımlar, okulların genel giderleri, yoksul öğrencilere parasız olarak verilecek okul kitapları ve ders levazımı bedeli, öğrencilerin yiyecek, giyecek noksanlarının telafisi, esaslı hastalıklarının tedavisi, pansiyonlu ilkokulların ve tamamlayıcı kursların ve sınıfların masrafları gibi her türlü giderlerine sarf olunur.

Bu kanun maddeleriyle belirlenen ilköğretim okullarına ait gelir ve giderler, Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun da gelir ve giderlerinin esasını teşkil etmektedir.

3.3. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun Eğitim Öğretim İşleri

3.3.1. Kayıt Kabul İşlemleri:

Kayıt Zamanı

Madde 14 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) İlköğretim kurumlarında yeni kayıtlar, Haziran ayının ilk iş gününde başlar.

Okula Kayıt Yaşı

Madde 15 — İlköğretim okullarının birinci sınıfına, o yılın 31 Aralık tarihinde 72 ayını dolduran çocukların kaydı yapılır. Yaşça kayıt hakkını elde eden ancak bedenen yeterince gelişmemiş olan çocuklar, velisinin yazılı isteği üzerine okul öncesi eğitim kurumlarına devam edebilir veya kayıtları bir yıl ertelenebilir.

Okul Tespitinin Plânlanması

Madde 16 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Öğrencilerin, ulusal adres veri tabanında belirtilen ikametgâhlarına en yakın ilköğretim okuluna kaydedilmeleri esastır.

Öğrencilerin, yerleştirilecekleri okulları belirlemek üzere Nisan ayında il/ilçe millî eğitim müdürünün görevlendireceği müdür yardımcısı veya şube müdürünün başkanlığında, eğitim bölgesindeki okulların özelliklerine göre seçilen en çok beş okul müdüründen öğrenci yerleştirme komisyonu oluşturulur.

Gerek görülmesi hâlinde görüşleri alınmak üzere kayıt alanı belirlenecek okul müdürü, ilgili yerleşim biriminin belediye başkanı, köy/mahalle muhtarları ile kamu kurum ve kuruluşlarının yetkilileri de toplantıya davet edilebilir.

Komisyon, il/ilçe merkezlerindeki okulların fiziki kapasite ve ulaşım imkânlarını dikkate alarak öğrenci alınacak kayıt alanlarını belirler, e-okul sisteminin ilgili bölümüne işlenmek üzere okul müdürlüklerine gönderir ve ilan edilmesini sağlar.

Yeni Kayıt

Madde 17 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) İlköğretim okullarının birinci sınıflarına kayıt-kabul işlemleri aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Kayıtlar, ulusal adres veri tabanındaki öğrencinin ikamet adresi esas alınarak öğrenci yerleştirme komisyonunun belirlediği kayıt alanındaki okula e-okul sistemi üzerinden yapılır.

b) Yabancı uyruklu olup Türk vatandaşlığına kabul işlemleri devam eden ve kimlik numarası bulunan çocukların kayıtları, oturma belgesi veya pasaportlarındaki bilgilere göre yapılır.

c) Okul yönetimi, öğrenim çağında olup nüfus kaydı bulunmayan çocukları, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun ilgili hükümleri çerçevesinde nüfus cüzdanı düzenlenmesi için nüfus ve vatandaşlık müdürlüğüne bildirir ve Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası temin edilen öğrencilerin kesin kayıtlarını e-okul sistemi üzerinden yapar.

ç) Nüfusa gerçek yaşından büyük veya küçük yazılmış olanların yaşlarının düzeltilmesi okul yönetimince velilerinden istenir. Veli üç ay içinde bu işleri yapmadığı veya girişimde bulunmadığı takdirde gereği yapılmak üzere il/ilçe millî eğitim müdürlüğüne bildirilir.

d) Zorunlu öğrenim çağında olup herhangi bir sebeple okula kaydı yapılmamış çocukların kayıtları, tespit edildiklerinde yapılır. Okuma yazma bilmeyenler, yaşlarına bakılmaksızın birinci sınıfa kaydedilir. Bu durumdaki öğrencilerin zorunlu öğrenim çağını doldurmaları hâlinde bu Yönetmeliğin 31 inci maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

e) Zorunlu öğrenim çağına gelmiş olup özel eğitim tanısı konulmamış ve yerleştirme kararı alınmamış olanların da kaydı ilköğretim okullarına yapılır.

f) Fiziki kapasitesi dolmayan okullara, kayıt alanı dışından da kayıt yapılabilir. Kapasitenin üstünde başvuru olması durumunda başvuranlar arasından kura ile öğrenci alınır.

g) Şehit ve muharip gazi çocukları ile özel eğitime ihtiyacı olan çocukların yeni kayıtları, durumlarını belgelendirmeleri şartıyla ulusal adres veri tabanındaki adreslerine bakılmaksızın istedikleri ilköğretim okuluna yapılır.

ğ) Özel ilköğretim kurumlarında kayıt, kabul ve nakillerle ilgili iş ve işlemler, özel öğretim kurumları mevzuatında belirtilen esaslara göre yapılır.

Nakil

Madde 18 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Okullar arası nakiller aşağıdaki şekilde yapılır;

a) Okul yönetimi, bu Yönetmeliğin 16 ve 17 nci maddelerinin ilgili hükümlerindeki şartları taşıyan öğrencinin naklini öğrenci velisinin başvurusu üzerine e-okul ortamında gerçekleştirir.

b) İkinci dönemde nakiller, dönem başından on beş gün sonraya kadar yapılır. Bu tarihten derslerin bitimine kadar doğal afet, sağlık ve ailenin nakli gibi nedenler dışında nakil yapılmaz.

c) İller arası nakillerde en çok beş günlük süre devamsızlıktan sayılmaz.

ç) Okula naklen gelen ve giden öğrencilerin listesi, e-okul sisteminden ders yılı sonunda alınarak dosyasında saklanır.

d) Taşınmalı ilköğretim kapsamına alınan okullarda öğrenim gören öğrenciler, e-okul sistemi üzerinden taşıma merkezi olarak belirlenen ilköğretim okuluna naklen kaydedilirler.

e) Öğrencisinin tamamı taşınan okullarda, elektronik ortamda tutulanlar dâhil her türlü defter, dosya, kayıtlar ve resmî belgeler, taşıma merkezi ilköğretim okuluna teslim edilerek saklanır ve okuldaki taşınır malların listesi, millî eğitim müdürlüğüne yazılı olarak bildirilir.

f) Üniversiteler bünyesinde güzel sanatlar eğitimi veren ilköğretim okullarında meslek derslerinden sınıf tekrarına kalan öğrencilerin, meslek dersleri dışındaki derslerden başarılı olmaları hâlinde başka bir ilköğretim okulunun bir üst sınıfına nakilleri yapılır.

g) Şehit ve muharip gazi çocukları ile özel eğitime ihtiyacı olan çocukların nakilleri durumlarını belgelendirmeleri şartıyla istedikleri ilköğretim okuluna yapılır.

Madde 19 — Yürürlükten kaldırılmıştır. (2.5.2006/26156 RG)

Denklik ile Kayıt

Madde 20 — Denkliği kabul edilmiş olan özel Türk okulları ile azınlık veya yabancı okullardan resmî okullara naklen gelen öğrenciler, öğrenim belgelerinde gösterilen sınıflara sınavsız alınırlar.

Yabancı ülkede okumakta iken yurdumuza gelen öğrencilerin öğrenim belgeleri il millî eğitim müdürlüğünce incelenerek öğrenime devam edecekleri sınıflar belirlenir.

(Ek fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Öğrenim belgesi bulunmayan öğrenciler hakkında yaş ve gelişim seviyesine göre işlem yapılır, gerektiğinde rehber öğretmenden de yararlanılır.

Sınavla Kayıt

Madde 21 — (Değişik birinci fıkra: 21.10.2004/25620 RG) Zorunlu öğrenim çağında olup yurt dışında bulunması, tutuklu olması, oturduğu yerde okul bulunmaması ve sağlık durumu nedeniyle hiç okula gitmemiş veya öğrenime ara

vermiş çocuklardan özel bir şekilde kendini yetiştirmiş olanlar, sınavla tespit edilecek bilgi düzeyine ve yaşlarına göre uygun sınıflara kaydedilirler.

Bu sınavlar; 1, 2, 3, 4 ve 5 inci sınıflarda okul müdürünün başkanlığında en az iki öğretmenin ve okul rehber öğretmenin, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise branş öğretmenin ve okul rehber öğretmenin katılacağı bir komisyon tarafından yapılır. Okulda komisyon oluşturulacak sayıda öğretmenin bulunmaması durumunda il veya ilçe millî eğitim müdürlüğüne başvurulur. Gerekli işlem bu makamlarca tespit edilen okullarda yapılır.

Yatılı İlköğretim Bölge Okuluna Öğrenci Kaydı

Madde 22 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Yatılı ilköğretim bölge okuluna kayıta aşağıdaki esaslara uyulur;

a) Yatılı ilköğretim bölge okulunun öğrenci alacağı bölge ve öğrenci sayısı, kayıtlar başlamadan en az bir ay önce il millî eğitim müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında; ilçe millî eğitim müdürleri ve yatılı ilköğretim bölge okulu müdürlerinden oluşan bir komisyon tarafından bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesinde belirtilen planlama da dikkate alınarak tespit edilir.

b) Okulu bulunmayan, öğrenci yetersizliği nedeniyle okulu kapatılan yerleşim birimlerindeki öğrenciler ile birleştirilmiş sınıfları bulunan okullarda 5 inci sınıfı tamamlayan ve taşınmalı ilköğretim kapsamına alınamayan zorunlu eğitim çağındaki öğrenciler de yatılı ilköğretim bölge okullarına alınırlar. Bulunduğu ilde yatılı ilköğretim okulu bulunmayan öğrenciler, kontenjanlarının bulunması durumunda diğer illerdeki yatılı ilköğretim bölge okullarına yerleştirilir.

c) Olağanüstü durumlarda ve özel durumu olan öğrencilerin kayıtları ise millî eğitim müdürlüklerince belirlenen yatılı ilköğretim okullarına yapılır.

Öğrenci Gelişim Dosyası

Madde 23 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) E-okul sisteminde her öğrenci için öğrenci gelişim dosyası tutulur. Okul yönetimi ve ilgili öğretmenler dosya bilgilerinin sisteme zamanında işlenmesinden sorumludur.

Öğrenci gelişim dosyasına pedagojik olmayan ve gizliliği gerektiren bilgiler işlenmez.

Veli Zorunluluğu

Madde 24 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Her öğrencinin bir velisinin olması zorunludur. Veli öğrencinin; anne, baba veya yasal sorumluluğunu üstlenen kişidir. Öğrenciler için, okulun bulunduğu yerde oturan, öğrencinin eğitim-öğrenim durumu ile yakından ilgilenebilecek, anne, baba veya yasal sorumluluğunu üstlenen kişi tarafından yazılı olarak bildirilen ve 18 yaşından büyük olan bir kişi de veli olabilir. Veli gösteremeyen yatılı öğrencilerin veliliğini okul müdürü üzerine alır."

Devam Zorunluluğu

Madde 25 — İlköğretim kurumlarına kaydedilen zorunlu öğrenim çağındaki öğrencilerin velileri öğrencilerin okula devamını sağlamakla yükümlüdürler. Okul yönetimleri, millî eğitim müdürlükleri, müfettişler, muhtarlar ve mülkî amirler 222 sayılı Kanunun ilgili hükümleri gereğince çocukların okula devamını sağlamakla yükümlüdürler.

Derse Devamsızlık

Madde 26 — Normal ve ikili öğretim yapan okullarda ilk derse girdiği hâlde sonraki bir veya daha fazla derse özürsüz olarak girmeyen öğrencinin durumu velisine ivedilikle bildirilir ve devamsızlığı yarım gün sayılır.

Devamın İzlenmesi

Madde 27 —a(Değişik: 24.12.2008/27090 RG) İlköğretim kurumlarında öğrencilerin okula devamları zorunludur.

İlköğretim okullarındaki öğrencilerden, okulun bulunduğu yerleşim biriminin dışına çıkan, adresi bulunmayan ve okulu olmayan bir yere gidenlerin durumu, okul yönetimince e-okuldaki devam bölümüne zamanında işlenir. Öğrencilerin devamsızlıkları, e-okul sistemi üzerinden okul yönetimlerince sürekli takip edilir.

Yurt dışına giden öğrencilerin yurt dışı adresi, okul yönetimince e-okul sistemine işlenir. Bakanlıkça yurt dışındaki okullara devamlarının sağlanmasıyla ilgili tedbirler alınır. Bu durumdaki öğrencilerin kayıtları, yaşları zorunlu öğrenim çağı dışına çıkıncaya kadar silinmez.

Özürlü Devamsızlık

Madde 28 — Okula devam ederken, yangın, deprem, sel ve benzeri doğal afet veya ana, baba, kardeş gibi yakınlarından birinin ağır hastalığı, ölümü gibi önemli nedenlerle kendilerine izin verilen, tedavi yahut ameliyatı gerektiren bir hastalıktan dolayı okula özürlü olarak devam edemeyen öğrencilerin özürlerinin bitiminde okula devamları sağlanır.

(Değişik ikinci fıkra: 2.5.2006/26156 RG) Velisinin yazılı izni ile yurt içi ve yurt dışı sanatsal, sosyal, sportif, kültürel ve benzeri etkinlikler ile yarışmalara katılacak öğrenciler, hazırlık çalışmaları ve etkinliklerin devamı süresince izinli sayılır. İzinleri, 13/1/2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Orta Öğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği hükümlerine göre verilir.

Bu durumdaki öğrencilerin yetiştirilmesi için veli, öğretmen, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi ve okul yönetiminin iş birliği ile gerekli önlemler alınır.

İzin Verme

Madde 29 — Öğrencinin ailesi yanında kalmasını gerektiren hastalık, ölüm, aileden birinin askerlik durumu, tarımsal çalışmalar gibi nedenlerle velisinin yazılı bildirimi üzerine bir ders yılında en çok on beş güne kadar izin verilebilir.

Bu izinler, en az yarım gün olmak üzere parça parça veya bütün olarak okul müdürü veya yetkili kılacağı müdür yardımcıları tarafından verilir.

Özüre bağlı izinler devamsızlıktan sayılmaz.

Okula Geç Gelme

Madde 30 — Okula geç gelmeyi veya izinsiz olarak sınıftan ya da okuldan ayrılmayı alışkanlık hâline getiren öğrencilerin bu durumlarının önlenmesi için veli, öğretmen, okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisi ve okul yönetiminin iş birliği ile gerekli önlemler alınır.

İlişik Kesme

Madde 31 — İlköğretim kurumlarına kayıtlı öğrencilerden;

a) Resmî sağlık kurullarından, "Sağlık durumu, zorunlu öğrenim çağı süresince okula devam etmesi uygun değildir. "hükmünü taşıyan raporu alanlar için devam zorunluluğu aranmaz. Bunlar, "Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği"ne göre yönlendirilirler. Haklarında kovuşturma yapılmaz.

b) (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Zorunlu öğrenim çağını bitirdiği öğretim yılı sonuna kadar ilköğretim okulunu bitiremeyen öğrenciler, ilköğrenimlerini tamamlamak üzere en çok iki öğretim yılı daha okula devam edebilirler. Bu iki yıllık uzatma sonunda da okulu bitiremeyen öğrencilere öğrenim durumunu gösterir Öğrenim Belgesi verilir (EK-1).

c) Yürürlükten kaldırılmıştır. (21.10.2004/25620 RG)

ç) (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Ancak zorunlu öğrenim çağı dışına çıkan ve iki yıl daha öğrenim görmesine imkân verilen 8 inci sınıftaki öğrencilerin o öğretim yılı sonuna kadar okula devamları sağlanır. Ders yılı sonunda başarılı olanlara ilköğretim diploması düzenlenir. Başarısız olan 8 inci sınıf öğrencileri ile ara sınıflarda öğrenim çağı dışına çıkan ve iki yıl uzatma hakkını kullanan öğrencilerin, ders yılı sonunda öğrenim belgesi düzenlenerek okulla ilişkileri kesilir. Bu durumdaki öğrenciler Açık İlköğretim Okuluna yönlendirilir.

2007-2008 öğretim yılı başında Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu birinci sınıflarına 12 kız, 11 erkek olmak üzere toplam 23 öğrenci kaydedilmiştir.

3.3.2. Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi

Birinci Bölüm

Ölçme ve Değerlendirmenin Genel Esasları

Madde 32 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Öğrenci başarısının ölçme ve değerlendirilmesinde aşağıdaki esaslar gözetilir;

a) Ders yılı, ölçme ve değerlendirme bakımından birbirini tamamlayan iki (Değişik ibare: 20.08.2007/26619 RG) dönemden oluşur.

b) (Değişik bend: 24.12.2008/27090 RG) Başarının ölçülmesi ve değerlendirilmesinde öğretim programlarında belirtilen amaçlar ile kazanımlar esas alınır.

c) Ölçme ve değerlendirmede okul, il ve ülke genelinde birlik sağlanır.

ç) (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Öğrencilerin başarısı; sınavlar, varsa proje ve öğrencilerin performanslarını belirlemeye yönelik çalışmalardan alınan puanlara göre tespit edilir.

d) Öğrencilerin ders, uygulama ve değerlendirme etkinliklerine katılmaları zorunludur.

e) (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Öğrencilerin performansını belirlemeye yönelik çalışmalar; ders ve etkinliklere katılım ile performans görevlerinden oluşur.

f) Öğrencilerin başarısının değerlendirilmesinde bilişsel, duyuşsal, sosyal ve psikomotor özellikleri bir bütün olarak ele alınır.

g) Öğrencilerin başarısını belirlemek için kullanılan her türlü ölçme araç ve yöntemlerinde, eleştirel ve yaratıcı düşünme, araştırma, sorgulama, problem çözme ve benzeri becerileri ölçen hususlar öne çıkarılır.

ğ) Öğrencilerin başarısının ölçülmesinde kullanılacak araçlar geçerlilik, güvenirlik, kullanışlılık özelliklerine sahip olmalıdır. Ölçülecek kazanımın özelliğine göre ölçme ve değerlendirme araçları için cevap anahtarı, dereceli puanlama anahtarı ya da kontrol listeleri kullanılır.

h) Kaynaştırma yoluyla eğitim-öğretimlerine devam eden öğrenciler için bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi tarafından bireyselleştirilmiş eğitim programı (BEP) hazırlanır. Bu öğrenciler, programında yer alan amaçlara göre değerlendirilir.

ı) Yürürlükten kaldırılmıştır. (20.8.2007/26619 RG)

Puan, Notla Değerlendirme

Madde 33 — (Değişik birinci fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Öğretmenler, ölçme ve değerlendirmenin genel esasları ile derslerin öğretim programlarında yer alan amaç ve kazanımları dikkate alarak öğrencilere sınav uygulamaları, proje ve öğrenci performansını belirlemeye yönelik çalışmaları yaptırır.

(Değişik:20.8.2007/26619 RG) Özel eğitim kapsamındaki öğrencilerin başarıları, sınav ve performansını belirlemeye yönelik çalışmalar, bireyselleştirilmiş eğitim programları dikkate alınarak değerlendirilir.

(Değişik üçüncü fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Sınav, proje ve öğrencinin performansına yönelik çalışmalar, 100 tam puan üzerinden değerlendirilir.

Değerlendirme sonuçları, ilgili öğretmen tarafından zamanında e-okul sistemindeki Öğretmen Not Çizelgesi bölümüne puan olarak girilir. Puanlar beşlik sisteme göre nota çevrilerek karneye işlenir.

Puanların not değeri ve derecesi aşağıda gösterilmiştir.

PUAN	NOT	DERECE
85–100	5	Pekiyi
70–84	4	İyi
55–69	3	Orta
45–54	2	Geçer
0–44	1	Başarısız

Dönem puanı, yılsonu puanı, yılsonu başarı puanı ve diploma puanı 100 tam puan üzerinden; dönem notu ile yılsonu notu ise beşlik not sistemine göre Yönetmelik hükümlerince belirlenir. Beşlik not sisteminde başarı dört, başarısızlık bir notla değerlendirilir.

İkinci Bölüm

Sınavlar

Madde 34 — Yürürlükten kaldırılmıştır. (2.5.2006/26156 RG)

Ölçme ve Değerlendirmenin Niteliği ve Sayısı

Madde 35 — (Değişik birinci fıkra: 24.12.2008/27090 RG) 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda öğrencilerin gelişimi ile öğretmen rehberliğinde gerçekleştirilecek olan proje ve öğrenci performanslarını belirlemeye yönelik çalışmalar, öğretmen gözlemlerine dayalı olarak yapılır.

(Değişik:20.8.2007/26619 RG) 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda haftalık ders saati üç ve üçten az olan derslerde en az iki, üçten fazla olan derslerde ise en az üç sınav yapılır.

(Değişik:20.8.2007/26619 RG) Öğrenciler, bir ders yılında istedikleri ders veya derslerden bireysel ya da grup çalışması şeklinde öğretmen rehberliğinde en az bir proje hazırlar. Öğrencilerin başarılarının belirlenmesinde ders ve etkinliklere katılımı ve performans görevleri de dikkate alınır.

(Değişik:20.8.2007/26619 RG) Projeler ve performans görevleri, önceden belirlenen ölçütlere göre hazırlanan değerlendirme ölçeği veya dereceli puanlama anahtarına göre değerlendirilir. Öğrenciler, çalışmalarında yararlandıkları kaynak veya kişileri de belirterek öğretmenin belirleyeceği süre içinde çalışmalarını verirler. Projeler verildikleri dönemde değerlendirilir.

(Değişik beşinci fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Öğrencilere, her dönemde bütün derslerden en az bir ders ve etkinliklere katılım puanı verilir.

Sınavlar

Madde 36 — (Değişik:20.8.2007/26619 RG) Sınavların zamanı, en az bir hafta önceden öğrencilere duyurulur. Bir sınıfta/şubede bir günde yapılacak sınav sayısı ikiye geçemez. Sınavların süresi bir ders saatini aşamaz.

Derslerin özelliğine göre;

a) Klasik (Essay) sınav türünde soru sayısının üçten az olmaması,

b) Çoktan seçmeli, eşleştirmeli, kısa cevaplı, açık uçlu, doğru/yanlış, tamamlamalı ve benzeri sınav türlerinde soru sayısının çok ve soruların kısa cevaplı olması,

c) Soruların konulara göre dağılımı yapılırken ağırlık bir önceki sınavdan sonra işlenen konulardan olmak kaydıyla geriye doğru azalan bir oranda ve dönem başından beri işlenen konulardan seçilmesi esastır.

Sınavlardan önce sorularla birlikte cevap anahtarı da hazırlanır ve sınav kâğıtları ile birlikte saklanır. Cevap anahtarında her soruya verilecek puanla, ayrıntılı olarak belirtilir. Sınav soruları, imkânlar ölçüsünde çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır.

Görsel sanatlar, müzik, beden eğitimi, teknoloji ve tasarım dersleri dışındaki derslerden, öğretmenlerin iş birliği ve ortak değerlendirme yapabilmelerine imkân vermek üzere her dönemde en az bir sınav birlikte düzenlenir. Bu ortak sınavların sorularıyla birlikte cevap anahtarları da okul zümre öğretmenlerince hazırlanır ve cevap anahtarlarında her soru için verilecek puan belirtilir.

Görsel sanatlar, müzik, beden eğitimi, teknoloji ve tasarım derslerinde öğrencilerin başarıları, öğretim programında yer alan ölçme ve değerlendirme etkinlikleri esas alınarak belirlenir. (Değişik ikinci cümle: 24.12.2008/27090 RG) Seçmeli dersler ile rehberlik/sosyal etkinlikler puanla değerlendirilmez. Ancak, öğrencilerin hangi seçmeli dersi aldıkları karne ve diğer kayıtlarda belirtilir.

Kopya çeken öğrencinin sınavı geçersiz sayılır ve puanla değerlendirilmez. Ancak, dönem puanının hesaplanmasında aritmetik ortalama alınırken sınav sayısına dâhil edilir. Ayrıca bu durum, ders öğretmenince okul yönetimine bildirilir.

(Ek fıkra: 05.10.2007/26664 RG) Yıl içinde yapılan sınavların dışında, ortaöğretim kurumlarına öğrenci yerleştirmede değerlendirilmek üzere ilköğretim kurumlarının 6, 7 ve 8 inci sınıflarında Görsel Sanatlar, Teknoloji ve Tasarım, Müzik ve Beden Eğitimi dersleri dışındaki zorunlu derslerin öğretim programlarından ders yılı sonunda Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünce Seviye Belirleme Sınavı yapılır.

(Ek fıkra: 5.10.2007/26664 RG) Bu sınavlarla ilgili usul ve esaslar Yönerge ile belirlenir.

Sözlü Notu Verilmesi

Madde 37 —Yürürlükten kaldırılmıştır. (2.5.2006/26156 RG)

Ölçme ve Değerlendirmeye Katılmayanlar

Madde 38 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Herhangi bir nedenle sınavlara katılamayan, proje ve performans (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) görevini zamanında teslim edemeyen öğrencinin durumu velisine bildirilir. Veli, öğrencinin bunlara katılamama veya zamanında teslim edememe gerekçesini, en geç beş iş günü içinde okul yönetimine yazılı olarak bildirir.

Okul yönetiminince özrü uygun görülen öğrenciler, ders öğretmeninin belirleyeceği bir zamanda önceden öğrenciye duyurularak dersin niteliğine göre yapılacak değerlendirme etkinliğine alınır. Bu ölçme değerlendirme etkinliği, sınıfta diğer öğrencilerle ders işlenirken yapılabileceği gibi ders dışında da yapılabilir. Öğrenciler, proje ve performans (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) görevini ise öğretmenin belirleyeceği süre içinde teslim eder.

Geçerli özrü olmadan sınava katılmayan veya proje ve performans (Değişik ibare: 20.08.2007/26619 RG) görevini teslim etmeyen öğrencilerin durumları puanla değerlendirilmez. Ancak aritmetik ortalama alınırken sayıya dâhil edilir.

Sağlık Durumu Engeline Göre Dersler

Madde 39 — (Değişik birinci fıkra: 20.8.2007/26619 RG) Sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle uygulamalı derslere giremeyecek durumda olan öğrenciler, bu durumlarını sağlık kurum ve kuruluşlarından alacakları raporla belgelendirmek zorundadır.

Raporda, sağlık durumları veya bedensel engelleri geçici bir süre ya da sürekli olarak beden eğitimi, görsel sanatlar, müzik, teknoloji ve tasarım derslerinin tümüne ya da hangi faaliyetlerine engel oluşturduğu açıklanır. Bu durumdaki öğrenciler, rapor süresince bu derslerde raporda belirtilen faaliyetlerden sorumlu tutulmazlar. Dersin özelliğine ve katıldıkları etkinliklere göre değerlendirilerek gerekli yerlerde raporlu oldukları belirtilir.

Uygulamalı derslerle ilgili özür başvurusu, öğrencilerin velileri tarafından dilekçe ile okul müdürlüğüne yapılır. Usulüne uygun olarak alınmayan raporlar kabul edilmez. Alınacak raporlarda süre belirtilmemiş ise yalnız o öğretim yılı için geçerli sayılır.

Ölçme ve Değerlendirme Sonuçlarının Duyurulması

Madde 40 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Öğretmenler; sınavların yapıldığı, projelerin teslim edildiği ve performans görevinin verilen süre içerisinde tamamlandığı tarihten başlayarak en geç on iş günü içinde sonuçları öğrencilere bildirir. Yazılı sınav kâğıtları, incelenmek üzere öğrencilere dağıtılır ve varsa yapılan ortak hatalar sınıfta açıklandıktan sonra geri alınarak bir öğretim yılı saklanır. Verilen puanlar, e-okul sisteminin ilgili bölümüne işlenir. Proje ve performans görevleri, öğretmence değerlendirildikten sonra öğrenciye iade edilir ve öğrenci tarafından ders yılı sonuna kadar saklanır.

Öğrencilerin hazırladıkları proje ve performans görevlerinin değerlendirilmesinde kullanılan dereceli puanlama ölçekleri de bir yıl saklanır.

Uygun görülen projeler, öğrencileri proje yapmaya özendirmek amacıyla sınıf veya okulun uygun yerinde sergilenebilir.

Üçüncü Bölüm:

Sınıf Geçme

Öğretmen Not Çizelgesi

Madde 41 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Öğretmenler, her ders için öğrencilere verdikleri puanları e-okul sistemindeki Öğretmen Not Çizelgesine zamanında işler. Dönem sona ermeden önce okul yönetimince, e-okul sisteminden çıktısı alınan Öğretmen Not Çizelgesi ilgili öğretmenlerle birlikte kontrol edilerek imzalanır ve okul müdürü tarafından onaylandıktan sonra dosyasında saklanır.

Bir Dersin Dönem Puanı ve Notu

Madde 42 —(Değişik: 20.8.2007/26619 RG) Bir dersin dönem puanı;

a) 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda öğrencilerin proje, ders içi başarılarını belirlemeye yönelik çalışmalarını temel alan öğretmen gözlemlerine dayalı olarak belirlenen puanların aritmetik ortalaması,

b) 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda, öğrencilerin performanslarını belirlemeye yönelik yaptıkları çalışmalar ve varsa projeden aldıkları puanların ayrı ayrı ortalamaları ile sınavlardan alınan puanların toplamının aritmetik ortalaması ile belirlenir.

Aritmetik ortalama hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Dönem puanının nota çevrilmesiyle de dönem notu tespit edilir. Dönem puanı, dönem notuna çevrilirken yarım ve yarımdan büyük kesirler, bir üst tam puan olarak değerlendirilir. Dönem puanında bir değişiklik yapılmaz.

Dersteki gelişimlerini yansıtmak amacıyla öğrenciler ürün dosyası hazırlar. Bu dosyalar, öğrencinin gelişim düzeyini belirlemek, öğretim sürecinde gerekli önlemleri almak ve öğrencinin başarısına ilişkin öğrenciye, öğretmene, veliye ve okul yönetimine geri bildirimde bulunmak amacıyla kullanılır.

Son fıkra yürürlükten kaldırılmıştır. (24.12.2008/27090 RG)

Davranışlar

Madde 43 — (Değişik: 26.12.2007/26738 RG) İlköğretim okullarının 1 ve 2 nci dönemlerinde her öğrencinin davranışları, belirlenen ölçütler dikkate alınarak 1, 2, 3, 4 ve 5 inci sınıflarda aynı sınıfta ders okutan diğer öğretmenlerin de görüşleri alınarak sınıf öğretmeni tarafından, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise şubede ders okutan ders öğretmenlerince değerlendirilir. Bu değerlendirmede EK-6/3-A'da verilen ölçütler ve ölçek kullanılır.

Öğrenci davranışları 1, 2, 3, 4 ve 5 inci sınıflarda "(1) Geliştirilmeli", "(2) İyi", "(3) Çok iyi" şeklinde; 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise "(1) Yetersiz", "(2) Geliştirilmeli", "(3) Orta", "(4) İyi", "(5) Çok iyi" şeklinde değerlendirilir.

Davranış ölçütlerine göre öğretmenler tarafından verilen notlar, e-okul sistemine aktarılır. Davranış notu ve puanı hesaplamaları bu sistemde yapılır.

6, 7 ve 8 inci sınıflarda tüm dersler için, ders okutan öğretmenlerin her bir ölçüte vermiş oldukları notların aritmetik ortalaması alınarak öğrencinin o ölçüte ait dönem notu elde edilir. Her bir ölçütün iki döneme ait notlarının aritmetik ortalaması alınarak ölçütün yılsonu davranış notu bulunur. Tüm ölçütlerin yılsonu notlarının aritmetik ortalaması alınarak davranış notu; davranış notu 20 (yirmi) ile çarpılarak davranış puanı bulunur. Dönem notu ve davranış notu belirlenirken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür.

Birinci ve ikinci döneme ait öğrenci davranışlarını değerlendirme sonuçları EK- 6/3-B'ye işlenir, sonuçlar e-okul sistemine girilerek sistemden çıktısı alınan çizelge, öğretmen tarafından dönem sona ermeden 5 (beş) gün önce okul yönetimine teslim edilir.

1, 2, 3, 4 ve 5 inci sınıflarda davranış ölçütlerine göre öğrencilerin gelişim düzeyleri; 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise davranış ölçütleri, ölçütlerin dönem notları ile davranış notu ve davranış puanı öğrenci karnelerinde belirtilir. E-okul sisteminde davranış ölçütlerinin dönem notu ve yılsonu notu hesaplanırken kesirli sayılar tama dönüştürülmez. Ölçütlerin dönem notları karneye yazılırken yarım ve yarımdan büyük kesirler bir üst tam nota çevrilir.

Öğrencilerin davranışları;

- a) Okul kültürüne uyum,
- b) Öz bakım,
- c) Kendini tanıma,

- ç) İletişim ve sosyal etkileşim,
- d) Ortak değerlere uyma,
- e) Çözüm odaklı olma,
- f) Sosyal faaliyetlere katılım,
- g) Takım çalışması ve sorumluluk,
- ğ) Verimli çalışma,
- h) Çevreye duyarlılık, ölçütlerine göre değerlendirilir.

Öğretmenler, öğrencilerin davranışlarını belirlenen ölçütlere ait açıklamaları da dikkate alarak gözlem yoluyla değerlendirir (Ek-6/3-A). Öğrencilerin davranış ölçütlerine ait değerlendirme sonuçları çizelgeye işlenir ve onaylanır (Ek-6/3-B).

Okul yönetimince, 6, 7 ve 8. sınıflara ait öğrencilerin davranış ölçütlerine ait dönem notu, yılsonu notu ile davranış notu ve davranış puanlarının işlendiği çizelgenin, e-okul sisteminden çıktısı alınır, ders öğretmenlerine imzalatılarak saklanır

Notların Okul Yönetimine Verilmesi

Madde 44 — Yürürlükten kaldırılmıştır. (2.5.2006/26156 RG)

Öğrenci Karnesi

Madde 45 — (Değişik birinci cümle: 24.12.2008/27090 RG) Öğrencilere, e-okul sistemindeki bilgiler esas alınarak her dönem sonunda karne verilir.(Değişik birinci fıkra: 20.8.2007/26619 RG) Karnede, öğrencinin derslerdeki başarısı ile (Değişik ibare:26.12.2007/26738 RG) davranışlarına ilişkin değerlendirme sonuçları, sosyal etkinlik çalışmaları ve okula devam durumu gösterilir.

(Ek ikinci fıkra: 20.8.2007/26619 RG) Velileri bilgilendirmek ve öğrenci gelişimlerini takip etmek amacıyla ilköğretim 1, 2 ve 3 üncü sınıf öğrencilerine, kasım ve nisan aylarının ikinci haftasının son iş gününde Öğrenci Gelişim Raporu verilir (EK-15).

Sınıf veya şube rehber öğretmeni ile ilgili müdür yardımcısı öğrencilerin karnelerini doldurur ve öğrenci sınıf geçme defterine işler. Karne, birinci (Değişik ibare: 20.08.2007/26619 RG) dönem sonunda velilere imzalatılır ve geri alınır. Ders yılı sonunda dağıtılan karneler geri alınmaz.

Bir Dersin Yıl Sonu Puanı ve Notu

Madde 46 —(Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Bir dersin yılsonu puanı, birinci ve ikinci dönem puanlarının aritmetik ortalamasıdır. Bir dersin yılsonu notu ise birinci ve ikinci dönem notlarının aritmetik ortalamasıdır. Dönem puanlarının aritmetik ortalaması hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Yılsonu notu hesaplanırken yarım ve yarımdan büyük kesirler tama yükseltilir.

Öğrencilerden;

a) Kurumdan veya geçerli özürlerinden kaynaklanan nedenlerle herhangi bir dersten yalnız bir dönem puan/notu alanların bu puan/notu,

b) 4-8 inci sınıflarda herhangi bir dersten iki dönemde de puanı/notu olmayanların yetiştirme kursunda aldığı puan/notu,

c) Her iki dönemde de uygulamalı herhangi bir derste sağlık durumları ve bedensel engelleri nedeniyle sağlık raporunda belirtilen faaliyetleri yapamayanların, bu dersleri dinleme, izleme ve sözel etkinliklere katılımları değerlendirilerek verilen dönem puan/notlarının aritmetik ortalaması,

ç) Uygulamalı herhangi bir dersten birinci dönem notu bulunanlardan özrünü belgelendirenlerin, ikinci dönemde bu dersleri dinleme, izleme ve sözel etkinliklere

katılımları değerlendirilerek verilen dönem puan/notu ile birinci dönem puan/notunun aritmetik ortalaması,

d) Uygulamalı herhangi bir dersten ikinci dönemde özrü bulunmayan, birinci dönemde bu derslerin dinleme, izleme ve sözel etkinliklere katılımları değerlendirilerek verilen dönem puan/notunun aritmetik ortalaması o dersin yıl sonu puan/notu sayılır.

Öğrenci Başarısının Değerlendirilmesi

Madde 47 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) İlköğretimde öğrenci, kendi yaş grubu içinde bir bütün olarak yetiştirilir ve değerlendirilir. İlköğretim, öğrencilerin derslerdeki başarısızlığına bakılarak elenecekleri bir dönem değil, öğretim programlarında öngörülen derslerin ve sosyal etkinlik çalışmalarının ortak katkısıyla ilgi ve yeteneği ölçüsünde yetiştirilecekleri bir dönem olarak değerlendirilir.

Buna göre;

a) Öğrencinin ders yılındaki başarısı, tüm dersler ile sosyal etkinlik çalışmalarındaki durumu, sınavlar, projeler, performans görevleri, ders ve etkinliklere katılım ve Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma becerisi ile öğrencilerden ulaşmaları beklenen kazanımlar dikkate alınarak değerlendirilir ve başarılı öğrenciler doğrudan bir üst sınıfa geçirilir.

b) Sınıf seviyesine göre yeterli başarıyı gösteremeyen öğrenciler için sınıf veya branş öğretmenleri, varsa okul rehber öğretmeni, okul yönetimi ve velilerle birlikte öğrenci, okul ve çevrenin durumuna göre alınacak tedbirler belirlenir. Gerekğinde ilköğretim müfettişlerinin rehberliğinden de yararlanılarak kararlaştırılan önlemler uygulanır ve uygulama sonuçları ile ilgili rapor düzenlenir.

c) Alınan bütün önlemlere rağmen bir üst sınıfı başarmada güçlüklerle karşılaşabilecek öğrencilerin sınıf geçmesi veya sınıf tekrarına ikinci dönemin son haftasında 1, 2 ve 3 üncü sınıflarda okul müdürü veya görevlendireceği müdür

yardımcısının başkanlığında sınıf öğretmeni ile varsa okulun rehber öğretmeni; 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda ise şube öğretmenler kurulunda, 4 ve 5 inci sınıflarda şube öğretmenler kurulunun oluşturulamaması hâlinde okul müdürü veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında sınıf öğretmeni ile varsa okulun rehber öğretmeni tarafından karar verilir. Alınan gerekçeli karar, bu Yönetmeliğin ekinde yer alan Ders Yılı Sonu Şube Öğretmenler Kurulu Öğrenci Kişisel Değerlendirme Tutanağı (Ek-9)'a yazılarak e-okul sisteminin ilgili bölümüne işlenir. Tutanağın bir örneği ders yılı sonu şube öğretmenler kurulu karar dosyasında saklanır. Ayrıca veli de bilgilendirilir. Bu kararda, oyların eşitliği hâlinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

ç) Kurul kararıyla sınıf geçen öğrencilerin notları değiştirilmez. Okul kayıtlarına, "Şube Öğretmenler Kurulu Kararıyla Geçti" veya "Sınıf Tekrarına Karar Verildi" ibaresi yazılır. Bu durum öğrencinin karnesinde de belirtilir.

d) Birleştirilmiş sınıflarda, 3. ve 5. sınıflar dışındaki öğrencilere sınıf tekrarı yaptırılmaz.

e) Kaynaştırma ve özel eğitim sınıflarında eğitimlerine devam eden öğrencilere, başarısızlıklarından dolayı sınıf tekrarı yaptırılmaz. Bu öğrencilerin başarısının tespiti, 31/5/2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır.

Bir Dersin Ağırlığı, Ders Yılı Sonunda Başarı ve Yıl Sonu Başarı Puanı

Madde 48 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) İlköğretim kurumlarında bir üst sınıfa devam etmek veya mezun olabilmek için öğrencinin iki dönem notunun aritmetik ortalaması her ders için 2'den aşağı olamaz. 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda bir dersin ağırlığı, o dersin haftalık ders saati sayısına eşittir. Dersin yılsonu puanı ile o dersin haftalık ders saati sayısının çarpımından elde edilen puan, o dersin ağırlıklı puanıdır.

Yılsonu başarı puanı, notla değerlendirilen derslerin ağırlıklı puanları toplamının o derslere ait haftalık ders saati toplamına bölümü ile elde edilen puandır.

Yılsonu başarı puanı hesaplanırken bölme işlemi virgülden sonra iki basamak yürütülür. Bu puanlar; e-okul sistemindeki sınıf geçme, diploma ve öğrenci kayıt defteri bölümünde belirtilir. Yılsonu başarı puanı, diploma puanının hesaplanmasında esas alınır.

5/1/1961 tarihli ve 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu gereğince okula devamları sağlanan öğrenciler ile yurt dışında bulunması, sağlık durumu ya da tutuklu olması nedenleriyle okula devam edemeyen öğrencilerden en az bir dönem puan ve not almış olanların başarı durumları belirlenirken okula devam eden öğrenciler gibi işlem yapılır. Bu puan ve not, aynı zamanda yılsonu puanı ve notu olarak değerlendirilir.

Sınıf Yükseltme

Madde 49 — (Değişik: 20.8.2007/26619 RG) İlköğretimde 1–5 inci sınıflara devam eden öğrencilerden beden ve zihince gelişmiş olup bilgi ve beceri bakımından sınıf düzeyinin üstünde olanlar, sınıf/şube rehber öğretmeni ve varsa okul rehber öğretmeninin önerisi ile velinin görüşü alınarak öğretim yılının ilk ayı içinde sınıf yükseltme sınavına alınırlar. Başarılı olanlar bir üst sınıfa yükseltirler.

Bu sınav, okul müdürünün başkanlığında sınıf öğretmeni ve bir üst sınıfın öğretmeniyle varsa okul rehber öğretmeninden oluşan komisyon tarafından yapılır. Okulda bu komisyonu oluşturacak sayıda öğretmen bulunmaması durumunda, sınavın yapılacağı yer ile sınav komisyonu, okulun bağlı bulunduğu İl/İlçe Millî Eğitim Müdürlüğünce belirlenir.

(Değişik üçüncü fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Sınav sonucu tutanakla tespit edilir. Bu tutanak, okul yönetimince öğrenci işleri dosyasında saklanır. Başarılı olanların durumu e-okul sistemine işlenir.

Sınıf yükseltme sınavına değişik sınıflarda olmak üzere birden fazla da girilebilir. Ancak sınıf yükseltme bir kez yapılır.

Yetiştirme Kursları

Madde 50 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) İlköğretim kurumlarının 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarında, ders yılı içinde öğretmensizlik, salgın hastalık ve doğal afet gibi nedenlerle boş geçen dersler için öğretim yılının ikinci (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) döneminde yetiştirme programları uygulanır.

Boş geçen dersler için açılacak yetiştirme programlarında aşağıdaki esaslara uyulur:

- a) Bir dersin program süresi, o dersin bir (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) dönemindeki ders saati toplamının yarısından az olamaz.
- b) Bu programların düzenlenmesinde derslerin aksatılmamasına özen gösterilir.
- c) Programlarda görevlendirilecek öğretmenler, millî eğitim müdürlüklerince belirlenir.

3.3.3. Ders Öğretim Programları ve Ders Dağıtım Çizelgeleri

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda zaman çizelgeleri ve haftalık ders programları düzenlenirken İlköğretim Programının ilgili bölümleri dikkate alınır. Her ders ve ders niteliğindeki eğitsel çalışma dilimleri 40 dakikadır. Her gün ilk dersten önce günün önemli olaylarını konuşmak ve günlük çalışmaları plânlamak için 10 dakikalık bir süre çalışma programına eklenir. İlköğretim okullarında bütün dersler, öğrencileri eğitim amaçlarına ulaştırmak için bir bütündür. Bu nedenle derslere ayrılan süreler birbirini tamamlayacak biçimde birbirine geçişler yapabilir. Günlük, haftalık çalışmaların değerlendirilmesi ile derslerde öğrenci başarılarının değerlendirilmesi ünite plânları içinde yer alacaktır. Değerlendirme ünite çalışmalarının ayrılmaz bir parçası olarak düşünülecektir. Öğretmenler ünite çalışmalarını yürütürken yeri geldiğinde değerlendirmeye yer verecek ve süre ayıracaktır.

Haftalık ders dağıtım çizelgeleri düzenlenirken haftalık ders sayısı azaltılmamak kaydıyla, dersler okulun ve çevrenin imkânlarına göre hafta içine dağıtılacaktır.

Günlük çalışma çizelgeleri hazırlanırken:

1. Beslenme aralığına 30 dakikalık,
2. İkili öğretim yapan okullarda, iki öğretim arasına temizlik için 20 dakikalık,
3. Dersler arasına da 10–20 dakikalık süre ayrılacaktır.
4. Yarı resmî tatile rastlayan günlerde, öğretim saat 13'ü geçmemek üzere üç ders yapılacaktır.

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun haftalık ders dağıtım çizelgesinde derslere ayrılan ders saatlerinin sınıflara göre dağılımı şu şekildedir.⁸⁸

İlköğretim Okulları Haftalık Ders Saati Çizelgesi

(Talim ve Terbiye Kurulunun 04.06.2007 tarih ve 111 sayılı Kararı ile kabul edilmiştir)

Dersler	Sınıflar							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Zorunlu Dersler								
Türkçe	12	12	12	6	6	5	5	5
Matematik	4	4	4	4	4	4	4	4
Hayat Bilgisi	5	5	5					
Fen ve Teknoloji				4	4	4	4	3
Sosyal Bilgiler				3	3	3	3	
Vatandaşlık								1
T.C. İnk.								2
Yabancı Dil				3	3	4	4	4

⁸⁸ Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Arşivi

Din Kült.				2	2	2	2	2
Görsel Sant.	2	2	2	1	1	1	1	1
Müzik	2	2	2	1	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	2	2	1	1	2
Teknoloji ve Tas.						2	2	2
Trafik Güvenliği				1	1			1
Reh. sos. Etk.	1	1	1	1	1	1	1	1
Zorunlu Dersler T.	28	28	28	28	28	28	28	29
Seçmeli Dersler								
Yabancı Dil				2	2	2	2	1
Sanat Etkinlik.	1	1	1	2	2	2	2	
Spor Etk.	1	1	1	2	2	2	2	
Bilişim Teknolojileri	1	1	1	2	2	1	1	1
Satranç	1	1	1	1	1	1	1	
Düşünme Eğitimi						1	1	
Halk Kültürü						1	1	
Tarım						1	1	1
Medya Okur Yazar.						1	1	1
Drama								1
Güzel Konuşma								1
Turizm								1
Yerel El Sanatları								1
Takviye ve Etüt.	1	1	1					
Seçmeli Ders T.	2	2	2	2	2	2	2	1
Genel Topl.	30	30	30	30	30	30	30	30

Açıklamalar:

1. Sınıf ve şube sorumluluğu verilen öğretmenlere bu sınıf ve şubedeki öğrencilerin sağlık, sosyal ve kişilik hizmetleri ile diğer iş ve işlemlerine yönelik yapmış sayılacakları ek ders görevi ve bu görevlerine karşılık ödenecek ek ders ücreti, mevzuatında belirtildiği şekilde yürütülür.

2. Okutulacak seçmeli dersler, öğretim yılı başında okulun ve çevrenin şartları, öğrencilerin ilgi, istek ve ihtiyaçları ile velilerin görüşleri de dikkate alınarak “Seçmeli Dersler” bölümünden öğretmenler kurulunca belirlenir.

3. Herhangi bir seçmeli dersin seçilebilmesi için o dersin bir önceki yılda seçilmiş olması şartı aranmaz.

4. Okullar, öğrencilerin ihtiyaçlarını dikkate alarak seçmeli ders çeşidini Bakanlık onayı ile artırabilirler. Bu durumda, hazırlanacak programın/programların Bakanlıkça onaylanması gerekir.

5. Görsel sanatlar ile müzik derslerinin saatleri 4. sınıftan itibaren zümre öğretmenleri kararı ile birleştirilerek dönemler hâlinde ikişer saat olarak da okutulabilir. Bu durumda öğretim yılının bir döneminde iki saat görsel sanatlar dersi; diğer döneminde de iki saat müzik dersi okutulur. Bu gibi durumlarda bu derslerden alınan bir dönem notu, yılsonu notu olarak değerlendirilir.

6. Sanat etkinlikleri dersinde; sanat eğitiminin temel bilgileri verildikten sonra öğrencilerin tercih ve kabiliyetleri ile okulun fiziki durumu ve insan kaynakları dikkate alınarak drama, tiyatro, halk oyunları, enstrüman, resim, fotoğrafçılık, heykel vb. sanat alanlarından bir veya birkaçı üzerinde yoğunlaştırılmış etkinlikler yapılabilir.

7. Spor etkinlikleri dersinde; spor eğitiminin temel bilgileri verildikten sonra öğrencilerin tercih ve kabiliyetleri ile okulun fiziki durumu ve insan kaynakları dikkate alınarak güreş, futbol, voleybol, basketbol, masa tenisi vb. spor alanlarından bir veya birkaçı üzerinde yoğunlaştırılmış etkinlikler yapılabilir.

8. Sanat etkinlikleri ve spor etkinlikleri dersi 4–8. sınıflarda okulun öğretmen durumu, fiziki ve teknik imkânları, öğrencilerin tercihleri vb. durumlar dikkate alınarak çizelgede belirtildiği gibi ikişer saat seçilebileceği gibi birer saat de seçilebilir.

9. Rehberlik/sosyal etkinlikler ile ilgili mevzuatında belirtilmeyen seçmeli dersler notla değerlendirilmez. Ancak öğrencinin hangi seçmeli dersi aldığı karne ve diğer resmî kayıtlarda belirtilir.

10. Rehberlik/sosyal etkinlikler için ayrılan ders saati, dönüşümlü şekilde bir hafta rehberlik, bir hafta sosyal etkinlikler için kullanılır. Sosyal etkinlik çalışmaları kapsamında, “Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim ve Ortaöğretim Kurumları Sosyal Etkinlikler Yönetmeliği”nde belirtilen esaslar dikkate alınarak, tamamlanması zorunlu belirli sayıdaki etkinlikler yapılır. Bu çalışmalar proje faaliyetleri şeklinde de planlanıp uygulanabilir.

11. Takviye ve etüt çalışmaları için süre ayrılıp ayrılmayacağına, ayrılacaksa hangi ders/dersler için kullanılacağına şube öğretmenlerince karar verilir. Öğretmen isterse, verilen süreyi öğretim yılının farklı zamanlarında/dönemlerinde farklı dersler için de kullanabilir.

12. Gerekli görmesi hâlinde öğretmen; 1–5. sınıflarda okulun haftalık ders dağıtım çizelgesinde, farklı günlerde görülen dersleri ikişer saat olarak bir günde birleştirerek blok ders uygulaması yapabilir. (Örneğin; pazartesi ve salı günlerindeki birer saatlik hayat bilgisi dersi birleştirilerek bu günlerden birinde işlenebilir.)

13. Kurulca belirlenen “Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Eğitim Kurumlarına Öğretmen Olarak Atanacakların Atamalarına Esas Olan Alanlar ile Mezun Oldukları Yüksek Öğretim Programları ve Aylık Karşılığı Okutacakları Derslere İlişkin Esaslar” eki çizelgede yer almayan seçmeli dersler; “Millî Eğitim Bakanlığı Kurumlarında Sözleşmeli veya Ek Ders İle Görevlendirilecek Uzman ve Usta Öğreticiler Hakkında Yönetmelik” hükümleri doğrultusunda, uzman veya usta öğreticiler tarafından okutulabilir. Ancak belirtilen seçmeli dersler okulda ilgili alandan branş öğretmeni varsa öncelikle branş öğretmenleri tarafından okutulur.

14. Trafik güvenliği dersi işlenirken “ders içi faaliyet” kapsamında gerektiğinde tıp doktorları ve trafik polislerinden yararlanılabilir.

15. Seçmeli derslerden düşünme eğitimi ve halk kültürü 6, 7 ve 8. sınıfların herhangi birinde veya tamamında okutulabilir. Bu derslerin 7 veya 8. sınıfta seçilmesi durumunda öğretmenin uygun göreceği önceki sınıflara ait temel kazanımlar da verilir. Ancak seçmeli medya okuryazarlığı dersi 6, 7 ve 8. sınıfların herhangi birinde sadece bir kez okutulur.

16. 2007–2008 Öğretim Yılında 8. sınıf “görsel sanatlar” dersinde, “resim-iş” dersi öğretim programı uygulanacaktır.

3.3.4. Eğitici Etkinlikler

Eğitici etkinlikler Millî Eğitim bakanlığının hazırladığı Eğitici Çalışmalar Yönetmeliğine bağlanmıştır. Bu yönetmeliğin en son şekli 1983 yılında 2140 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanmıştır. Okulda, dersler dışında, Millî Eğitimin Amaçlarına uygun olarak, öğrencilerin ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda “kişiliklerini geliştirmek” için, okul yönetiminin bilgisi ve öğretmenin rehberliği altında yapılan, plânlı, programlı, düzenli çalışmalardır. Bunlar genellikle bizde “öğrenci yönetimi” ya da “eğitsel kollar” adıyla anılır.⁸⁹

Bu etkinlikler çok çeşitli olabilir. Bunları cinsiyete, yaşlara, uygulandığı yerlere hatta mevsimlere göre sınıflandırabileceğimiz gibi, şöyle de sınıflandırabiliriz: 1-Toplantılar, 2- Sporlar, 3- Yayınlar, 4- Müzik çalışmaları, 5- Temsiller, 6- Geziler, 7- Öğrenci örgütü çalışmaları.

Öğrenci örgütüne “sosyal kulüpler” adı da verilir ve bakanlıkça hazırlanan yönetmelikte belirtilen şu kollardan oluşur: 1- Sağlık ve Temizlik Kulübü, 2- Temsil ve Müsamere Kulübü, 3- Müzik Kulübü, 4- Spor Kulübü, 5- Eşya Koruma Kulübü, 6- Doğayı ve Okulu Güzelleştirme Kulübü, 7- Kooperatif Kulübü, 8- Yayın Kulübü, 9- Gezi ve İnceleme Kulübü, 10- Beslenme Kulübü. Yönetmeliğin 7. Maddesine

---

⁸⁹ Cavit Binbaşoğlu, **Okulda Ders Dışı Etkinlikler**, M.E.B. Yayınları, İstanbul, 2000, s.9

göre öğrencilerin ve çevrenin gereksinimleri dikkate alınarak, okul yönetimince bu kulüplere yenileri eklenebilir.

Ders dışı çalışmalarının birçok amaçları vardır. Bunların en önemlileri, öğrencilerin toplumsallaşmasına, ilgi ve gereksinimleri doğrultusunda çalışma alışkanlığı kazanmasına ve kişiliğinin gelişmesine, grupça çalışma alışkanlığı kazanmasına, sorumluluk duygusu kazanmasına, kendilerini tanıma ve “kendine güven” duygusu geliştirmelerine ve demokratik yaşama alışmalarına yardımcı olmasıdır.

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu da eğitici etkinliklerini Eğitici Çalışmalar Yönetmeliğine göre yapmaktadır. Eğitici etkinliklerin amacı yönetmeliğin 5. maddesinde yer alır:

Madde 5 - Eğitici çalışmaların amacı, Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkelerine uygun olarak; öğrencilerin Atatürk inkılâp ve ilkelerine, anayasanın başlangıcında ifadesini bulan Atatürk milliyetçiliğine bağlı; Türk olmanın gururunu duyan, vatan ve milletini seven; millî, ahlakî ve insanî değerlere sahip; demokrasi ilkelerini benimsemiş; yapıcı, yaratıcı, hür ve ilmî düşünce ve sorumluluk duygusuna sahip kişiler olarak yetişmelerine, millî ve sosyal hayata etkin bir şekilde katılabilmelerine yardımcı olabilmek için öğrencilere;

- a) Kendilerini anlayabilme; yeteneklerini geliştirebilme ve toplum yararına kullanabilme,
- b) Planlı çalışma alışkanlığı kazanabilme,
- c) Ferdî girişimde bulunup bunu başarı ile sürdürebilme,
- d) Yeni durum ve ortamlara uyum sağlayabilme,
- e) Kendine ve başkalarına güvenebilme,
- f) Boş zamanlarını yararlı bir şekilde değerlendirebilme,
- g) Başkalarını istek ve dikkatle dinleyebilme,
- h) Kendi görüşlerini başkalarına etkili bir şekilde anlatabilme,
- ı) Farklı görüş, anlayış ve çalışmaları hoşgörü ile karşılayabilme,
- j) Sosyal ilişkilerinde anlayışla, saygılı ve ölçülü olabilme,
- k) Grupça verilen görevleri tamamlamak için istekli çalışabilme ve gruba karış sorumluluk duyabilme,

1) Ferdî olarak veya gruplar halinde çevresindeki sorunlarla ilgilenebilme, bunları çözücü nitelikteki projeler geliştirebilme ve yürütebilme, davranışlarını kazanmalarına katkıda bulunmaktır.

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda 2008–2009 öğretim yılında kurulan eğitici kulüplerde bazıları şunlardır:

2008–2009 Eğitim Öğretim Yılı Sosyal Etkinlikler Kulüpleri ve Görevli Öğretmenler

Kulüp Adı	Görevli Öğretmenler
Yayın ve İletişim Kulübü	Abdubaki ÇİFTKAYA
Sivil Savunma Kulübü	Mustafa DEMİRAĞAÇ
Spor Kulübü	Metin ŞAHİN
Kütüphanecilik Kulübü	Abdullah YALÇINKAYA
Satranç Kulübü	Atilla GÖÇER
Sağlık, Temizlik, Kızılay ve Beslenme Kulübü	Seval ÇEVİK
Gezi, Tanıtma ve Turizm Kulübü	Feza ŞAVLI
Demokrasi, İnsan Hakları ve Yurttaşlık Kulübü	Abdurrahman AKDENİZ
Bando Çalışmaları ve Bayram Hazırlıkları	Tüm Personel

Sosyal Etkinlik Kulüplerindeki öğretmenler yönetmeliğe uygun olarak defter ve dosyalarını tutarak çalışmalarını rapor edeceklerdir.

2008–2009 Eğitim Öğretim Yılı Sosyal Etkinliklerde Görevli Öğretmenlerin Listesi

1- Öğrenci Davranışları Değerlendirme Kurulu :

Mustafa ÖZCAN : Başkan

Abdullah YALÇINKAYA : Üye

Abdurrahman AKDENİZ : Üye

2- Okul-Aile Birliği Temsilcisi :

Atilla GÖÇER ,

Feza ŞAVLI (Yedek),

4- Sosyal Etkinlikler Kurulu :

Metin ŞAHİN,

5- Kitap ve Yazı İnceleme Kurulu :

Abdulkaki ÇİFTKAYA,

Atilla GÖÇER,

6- Satın Alma Komisyonu :

Abdullah YALÇINKAYA,

Mustafa DEMİRAĞAÇ,

7- Muayne ve Teslim Alma Komisyonu :

Seval ÇEVİK,

Metin ŞAHİN,

8- Okul Öğrenci Kurulu Rehber Öğretmeni :

Metin ŞAHİN,

9- Okul Gelişim Yönetim Ekibi :

Atilla GÖÇER,

Abdullah YALÇINKAYA,

10- Okul Öğrenci Meclisi Rehber Öğretmeni :

Abdurrahman AKDENİZ,

3.3.5. Rehberlik Çalışmaları

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda yapılan rehberlik çalışmaları 17.4.2001 Tarih ve 24376 Sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği'ne göre yapılmaktadır. İlköğretim okullarında rehberliğin amaçları: Bireylerin;

- 1- Kendini fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal yönden tanımasına,
- 2- Gelişimi için gerekli fırsatların okul içi ve okul dışı eğitim imkânlarını, meslekleri, toplumun beklentilerini tanımasına,
- 3- Türk Millî Eğitiminin yöneltme sistemi içinde temel eğitimden başlayarak niteliklerine uygun bir program akışı seçmesine,
- 4- Problem çözme gücünü geliştirmesine, doğru kararlar verebilmesine, çevresi ile olumlu ilişkiler kurabilmesi için gerekli tutum ve becerileri kazanabilmesine, ruhsal yönden sağlıklı, topluma yararlı biri olarak yetişmesine, yardım etmektir.

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu, Rehberlik Araştırma Merkezi'nin gönderdiği Çerçeve programdan yararlanarak, Okul Rehberlik Plânını hazırlamıştır. Sınıf rehberlik plânları da yine bu program örnek alınarak sınıf düzeylerine uygun bir şekilde hazırlanmıştır.

2008–2009 Öğretim Yılında Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda aşağıdaki rehberlik faaliyetleri gerçekleştirilmiştir.

- 1- Rehberlik ve Araştırma Merkezinin göndermiş olduğu taslak plân incelenmiş ve okulun şartlarına uygun Yıllık Çalışma Plânı oluşturularak Rehberlik Araştırma Merkezine gönderilmiştir.
- 2- Sınıf oturma düzeni belirlenmiş, bu düzende sabitlik olması gerekçesiyle hazırlanan Sınıf Yerleşim Panosu, sınıfların ilgili yerlerine asılmıştır. Oturma düzeni belirlenirken öğrencilerin özel durumları (görme, işitme engelli olma vb.) göz önünde bulundurulmuştur.
- 3- Öğrenci tanıma fişleri doldurulmuş, yeni bilgilerin güncelleşmesi sağlanmıştır.

- 4- Sınıf başkanı, başkan yardımcısı ve ilgili kollara öğrenci seçimi yapılmış, bu seçimde öğrencilerin kişisel özellikleri, ilgileri, yetenekleri ve başarıma seviyeleri dikkate alınmıştır.
- 5- Öğrencileri ilgilendiren yönetmelikler (Devam-Devamsızlık, Ödev, Kılık-Kıyafet, Sınıf Geçme vb) hakkında öğrenciler zaman zaman bilgilendirilmiştir.
- 6- Okul rehberlik hizmetleri yürütme kurulu, yönetmeliğin ilgili maddesinde belirtilen tarihlerde toplanmış, gündeme aldığı konuları görüşmüş ve tutanakları tutmuştur.
- 7- Yıllık çalışma plânı doğrultusunda;
  - a. Kimdir Bu? Tekniği
  - b. Sosyometri Tekniği
  - c. Okul ve Çevreyi Tanıma Anketi,
  - d. Problem Tarama Testi
  - e. Meslek Seçimi Anketi
  - f. Başarısızlık Nedenleri Anketi
  - g. Akademik Benlik kavramı Ölçeği

Uygulanmış, elde edilen sonuçlar değerlendirilmiş ve öğrenci dosyalarının ilgili yerlerine özet halinde işaretlenmiştir.

- 8- Sınıf seviyesinde ağırlık kazanan problemler konusunda sınıf öğretmenleriyle işbirliği yapılarak gerekli görüşmeler yapılmıştır.
- 9- Okula devam ve devamsızlıkta problem olan öğrencilerle yakından ilgilenilmiş, problemin kaynağı araştırılarak, okul olarak yapılması gerekenler yerine getirilmeye çalışılmış, zaman zaman bu konularla ilgili veli görüşmeleri yapılmıştır.
- 10- Meslekî Rehberlik çalışmaları doğrultusunda okulun son sınıf öğrencilerine yönlendirme çalışmaları yapılmış, meslek liseleri ve genel liseler tanıtılmış, son sınıf öğrencilerine, üst öğrenime devamda seçeneklerinin neler olduğu konularında öğrenci velileriyle görüşmeler yapılmıştır.

- 11- Grup rehberliği programı doğrultusunda değişik sınıflardan iki öğrenci grubu oluşturulmuş, bu öğrencilerle haftada bir kez olmak üzere toplantılar düzenlenmiştir.
- 12- Zaman zaman, okula öğrenci velileri davet edilerek, öğrencilerin, sosyal ve okul başarısı ile ilgili görüşmeler yapılmış ve bu konularda öğrenci velilerinin yapabilecekleri hususlar kendilerine aktarılmıştır.
- 13- Öğrencilere her yıl yapılan tarama faaliyetleri doğrultusunda; birinci sınıf öğrencilerine Göz Kusurları Taraması yapılmış, elde edilen sonuçlar Rehberlik Araştırma Merkezine gönderilmiş; ayrıca okulun değişik sınıflarında okuyan fakat sosyal uyum ve başarısında bariz düşüklük görülen öğrenciler Zekâ Taramasından geçirilmiş, elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin, seviyelerinde eğitim almaları sağlanmıştır.
- 14- Rehberlik hizmetlerinin daha geniş öğrenci grubuna hitap etmesi amacıyla eğitici türden broşür ve yayınlar okulun panolarına asılarak öğrencilerin istifadesine sunulmuştur.
- 15- Ders çalışma yöntemleri hakkında gerek ferdî ve gerekse grup halinde öğrenciler bilgilendirilmiş, hangi derslere hangi çalışma yöntemlerinin uygulanması gerektiği örnekleriyle açıklanmıştır. Genel ve özel günlük çalışma plânları oluşturulmuştur.
- 16- Öğrencilerin akademik başarıları yakından takip edilmiş, bu doğrultuda, almış oldukları ara notlar ilgili çizelgeye işlenmiş, başarısında düşme görülen öğrencilerle görüşmeler yapılmış, nedenleri üzerinde durulmuştur.
- 17- Öğrencilerin sınıf, idareci ve öğretmen odalarına giriş-çıkışta uymaları gereken hususlarda gerekli açıklamalar yapılmıştır.
- 18- Öğrencilerin girecekleri sınavlar ve bu sınavlara başvuru şartlılarıyla, sınavlar esnasında neler yapmaları gerektiği konularında gerekli bilgiler aktarılmıştır.
- 19- Öğrencilere aşağıda belirtilen hususlar hakkında gerek sınıf, gerekse okul rehber öğretmeni tarafından bilgiler verilmiştir.
  - a. Zararlı alışkanlıklar ve kişi ve topluma etkileri, korunma yolları,
  - b. Gereksiz harcamadan kaçınma ve tutumlu olmanın yolları,

- c. Kişinin kendini tanımasının önemi,
- d. Ergenlik çağı özellikleri ve bu çağda yaşanan problemler,
- e. Sınav kaygısı ve bu kaygıyı gidermenin yolları,
- f. Dengeli beslenme ve gelişme çağında beslenmenin önemi,
- g. Öğrenci başarısını engelleyen hususlar,
- h. Okulun yararı ve eğitimin gereği,
- i. Kendi kendini yetiştirme ve başarılı olmanın yolları,
- j. Görev ve sorumluluk duygusunun önemi.

3.3.6. Kurullar – Komisyonlar

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda, İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 94, 95. ve 96. maddelerinde belirtilen esaslara göre kurullar oluşturulur. Buna göre Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda oluşturulan kurullar ve görevleri şunlardır.

1.Öğretmenler Kurulu

Madde 94 — Öğretmenler kurulu, okul müdürünün başkanlığında müdür yardımcıları ile bütün öğretmenler ve okul rehber öğretmenleri ile ilköğretim kurumunun özelliği dikkate alınarak kurumda görevli uzman ve usta öğreticilerden oluşur. Müdürün bulunmadığı zamanlarda öğretmenler kuruluna varsa müdür başıyardımcısı, yoksa görevlendireceği müdür yardımcılardan biri başkanlık eder.

Öğretmenler kurulu; ders yılı başında, ikinci (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) dönem başında, ders yılı sonunda ve okul yönetimince gerek duyulduğunda toplanır. Kurulun toplantı günleri ve gündemi, müdür tarafından iki gün önceden yazılı ve imza karşılığı ilgililere duyurulur. İlk toplantıda önceki yılın değerlendirilmesi ile yeni öğretim yılı çalışma esasları belirlenir ve iş bölümü yapılır.

Ders yılı içinde yapılan toplantılarda çalışmalar gözden geçirilip değerlendirilir, eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi için alınacak önlemler görüşülür ve kararlaştırılır. Ders yılı sonunda yapılan toplantıda öğrencilerin devam-devamsızlık ve başarı durumları gözden geçirilir, üst makamlarca ve okul yönetimince verilen konular görüşülür ve kararlaştırılır.(Değişik yedinci fıkra: 24.12.2008/27090 RG)

Öğretmenler kurulu toplantılarında alınan kararlar, kurulca seçilen iki yazman tarafından bir tutanağa yazılır ve imzalanır. Toplantıya katılamayanlar tutanakta belirtilir. Toplantıda alınan kararlar, karar defterine yazılır. Uygulanmak üzere toplantıya katılamayanlar dâhil tüm yönetici ve öğretmenler tarafından imzalanarak dosyasında saklanır. Toplantıların ders saatleri dışında yapılması esastır. Ancak, ikili öğretim yapan okulların tüm öğretmenlerinin aynı anda toplanmalarına gerek duyulduğunda, okul yönetimince bağlı bulunduğu millî eğitim müdürlüğüne bilgi vermek şartıyla toplantı günlerinde yarım gün öğretim yapılır.

2. Zümre Öğretmenler Kurulu

Madde 95 — Zümre öğretmenler kurulu, 1, 2, 3, 4 ve 5 inci sınıflarda aynı sınıfı okutan sınıf öğretmenleri ve varsa branş öğretmenlerinden, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda branş öğretmenlerinden oluşur.

Zümre öğretmenler kurulu, okul müdürlüğünce yapılacak plânlamaya uygun olarak öğretim yılı başında, ortasında, sonunda ve ihtiyaç duyuldukça toplanır. Toplantılar, okul müdürünün görevlendireceği bir müdür yardımcısının veya branş öğretmenleri arasından seçimle belirlenen öğretmenin başkanlığında yapılır.

(Değişik üçüncü fıkra: 24.12.2008/27090 RG) Bu toplantılarda, öğretim programları ve derslerin birbirine paralel olarak yürütülmesi, ders araçları, laboratuvar, kütüphane, spor salonu, teknoloji ve tasarım, bilişim teknolojileri, görsel sanatlar ve müzik dersliklerinden planlı bir şekilde yararlanılması ile proje ve performans görevi konuları belirlenir. Dersin özelliğine göre etkinlik örnekleri ve materyaller hazırlanarak ortak bir anlayış oluşturulur.

Bu toplantılarda, programların ve derslerin birbirine paralel olarak yürütülmesi, ders araçlarından, laboratuvar, spor salonu, kütüphane ve işliklerden planlı bir şekilde yararlanılması, öğrenci ödevleri ve derslerin değerlendirilmesi, derslerde izlenecek yöntem ve teknikler ile benzeri konularda kararlar alınır.

Zümre öğretmenler kurulunda:

a) Eğitim-öğretim programları incelenir ve ortak bir anlayış oluşturulur.

b) Uygulamalarda karşılaşılan güçlükler üzerinde durulur ve bunların çözüm yolları aranır.

c) Öğrencilerin çalışma ve eğitim durumları ile çevrenin özellikleri incelenir ve alınacak önlemler kararlaştırılır.

d) (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Eğitim-öğretim faaliyetleri ile ilgili olarak hazırlanacak planların uygulamasında birlik sağlanır.

e) Meslekî eserler ve eğitim alanındaki yeni gelişmeler incelenir.

f) Uygulamak ve değerlendirmek üzere ortak ölçme ve değerlendirme araçları hazırlanır.

g) (Ek: 2.5.2006/26156 RG) Ders yılı sonunda zümre öğretmenler kurulu; ders programları, ilgili mevzuatı, ders araç-gereci, öğretim yöntem ve teknikleri, okul ve dersliklerdeki fizikî durum ve öğrenci başarı düzeyini değerlendiren bir rapor hazırlar ve okul müdürlüğüne sunar.

ğ) (Ek bend: 24.12.2008/27090 RG) Her dönem ortak yapılacak sınavların yapılış usul ve esasları, soru şekilleri, konu ağırlıkları ve sınav tarihleri dönem başlarında belirlenir. Ortak sınav sonuçları, zümre öğretmenler kurulunda değerlendirilir ve rapor hâlinde okul yönetimine sunulur.

3. Şube Öğretmenler Kurulu

Madde 96 — (Değişik: 2.5.2006/26156 RG) Şube öğretmenler kurulu, 4, 5, 6, 7 ve 8 inci sınıflarda aynı şubede ders okutan öğretmenler ile okul rehber öğretmeninden oluşur. Kurula, gerek görülürse öğrenci velileri, sınıfın başkanı ve öğrencilerce seçilen öğrenci temsilcileri de çağrılabilir.

Şube öğretmenler kurulu, okul yönetimince yapılacak planlamaya göre birinci (Değişik ibare: 20.8.2007/26619 RG) dönemin ikinci ayında, ikinci yarıyılın birinci veya ikinci haftasında ve yılsonunda okul müdürü ya da görevlendireceği müdür yardımcısı veya şube rehber öğretmenin başkanlığında toplanır. Ayrıca,

gerektiğinde şube rehber öğretmeni veya okul rehber öğretmenin önerisinin okul yönetimince uygun görülmesi hâlinde de toplanabilir.

Şube öğretmenler kurulunda; şubedeki öğrencilerin kişilik, beslenme, sağlık, sosyal ilişkilerin yanı sıra bu Yönetmeliğin 47 nci maddesi hükmünce başarıları ile ailenin ekonomik durumu değerlendirilerek alınacak önlemler görüşülür ve alınan genel karar, uygulanmak üzere şube öğretmenler kurulu karar defterine yazılır. Öğrenci Kurulu ve Okul Meclisleri⁽²⁹⁾

Madde 97 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Öğrenci kurulu, okulun tüm öğrencileri tarafından 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri arasından seçilen bir başkan; 4 ve 5 inci sınıflar arasından seçilen ikinci başkan ve 1-8 inci sınıf şubelerinden seçilen birer temsilciden oluşur. Bu kurula, öğretmenler kurulu tarafından seçilen bir öğretmen rehberlik eder.

Okul öğrenci kurulu, öğretmenler kurulu tarafından seçilen öğretmenin veya öğrenci başkanının çağrısı ile toplanır. İlk toplantıda yıllık çalışma programını hazırlar, okul müdürünün onayına sunar. Çalışma programında eğitim ve öğretim ortamının daha uygun duruma getirilmesi, öğrenci sorunlarının giderilmesi ve sosyal etkinliklerin düzenlenmesi gibi hususlara yer verilir.

Öğrenci meclisi, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapılan okulların dışındaki ilköğretim okullarında kurulur. Meclis, şube temsilcilerinden oluşur. Meclisin ilk toplantısında üyeler arasından okul meclisi temsilcisi seçilir. Öğrenci kurul başkanının katıldığı kurullara bu temsilci de katılır.

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda oluşturulan komisyonlar da şunlardır:

1. Satın Alma Komisyonu

Madde 100 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Satın alma komisyonu, ihtiyaç duyulan ilköğretim kurumlarında müdür veya müdür yardımcısının başkanlığında okul müdürlüğünce yapılacak satın alma işlerini düzenlemek ve yürütmek üzere öğretmenler kurulunda seçilecek üç öğretmen ve muhasebeden sorumlu bir

memurdan oluşturulur. Komisyon çalışmalarının aksamaması için aynı usulle asil üye sayısınınca yedek üye de belirlenir. Ana sınıfı bulunan okullarda okul öncesi öğretmenlerinden biri de bu komisyona üye seçilir.

Müdür yardımcısı bulunmayan okullarda satın alma komisyonuna müdürün görevlendireceği bir öğretmen başkanlık eder.

Okullarda yeterli personelin bulunmaması durumunda, okulun bulunduğu il/ilçe millî eğitim müdürlüğünün teklifi ve mülki makamlarca uygun görülecek kişilerden satın alma komisyonu oluşturulur.

Satın alma komisyonu, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ve 4735 sayılı İhale Sözleşmeleri Kanunu ile 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu hükümlerine göre görevlerini yürütür. Her türlü harcama, 31/12/2005 tarihli ve 26040 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Merkezî Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğine uygun olarak yapılır. İlgili defterler zamanında tutulur ve belgeler dosyalanır.

İlköğretim kurumlarının ana sınıfları ile ilgili satın alma iş ve işlemleri, satın alma komisyonunca, 8/6/2004 tarihli ve 25486 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliği’ndeki esaslara göre yürütülür.

2. Muayene ve Teslim Alma Komisyonu

Madde 101 — (Değişik: 24.12.2008/27090 RG) Okul müdürlüklerince yapılan mal ve hizmet alımlarında Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri göz önünde bulundurularak muayene ve kabul komisyonu kurulur. Bu komisyon, müdür başyardımcısı veya müdür tarafından görevlendirilecek bir müdür yardımcısının başkanlığında öğretmenler kurulunca bir yıl için seçilen bir öğretmen, ambar memuru, taşınır mal kayıt ve kontrol memuru, varsa sağlık personeli ve bir nöbetçi öğretmenden oluşur. Ana sınıfı bulunan okullarda okul öncesi öğretmenlerinden de bu komisyona bir üye seçilir.

Muayene ve kabul komisyonu gerektiğinde toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır. Oyların eşitliği hâlinde başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır.

Bu komisyon, 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 11 inci maddesi ile aynı madde uyarınca çıkarılan muayene ve kabul işlemlerine dair mevzuat hükümlerine göre şartname ve sözleşmeler uyarınca satın alınan eşya ve gereci muayene ve kontrol ederek kabul veya geri çevirmek üzere gereken işlemleri yapar. Yatılı okullarda, satın alınan yiyecek ve diğer maddelerin muayenesinde nöbetçi öğretmen, öğrenci temsilcisi ve aşçı da hazır bulunur.

Ayrıca, bu komisyon, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerine göre taşınır mal, yarı mamul ve mamul maddeler, malzemeler, kullanılmayan eşya ile gerecin sayım ve denetlenmesiyle ilgili işleri yapar.

Bu komisyonun muayene, kabul ve sayım işleri ile ilgili kararları okul müdürü tarafından onaylanır.

Bu komisyonun oluşturulmadığı okullarda, komisyonun görevini okul yönetimi ve görevlendirilen öğretmenler birlikte yapar.

Bu komisyon, ilköğretim kurumlarında ana sınıfları ile ilgili muayene ve kabul işlemlerini Okul Öncesi Eğitim Kurumları Yönetmeliğindeki esaslara göre yürütür.

3.3.7.Katıldığı Yarışmalar ve Aldığı Ödüller

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu, kuruluşundan bu yana birçok dalda yarışmalara katılmış ve bunların birçoğunda önemli başarılarla imza atmıştır. Bu yarışmalarda aldığı ödüller yeni bina girişinde bir camekân içinde sergilenmektedir. 2008–2009 eğitim-öğretim yılında elde edilen başarılar şunlardır:

Çocuk ve gençleri zararlı alışkanlıklardan korunmasının yararı ve önemi konulu resim yarışmasında 7/A sınıfı öğrencisi Aykut AKAN Akşehir birincisi, 23 Nisan ulusal egemenlik ve çocuk bayramı etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen şiir okuma yarışmasında 1/A sınıfı öğrencisi Mehmet İNCE Akşehir ikincisi,23 Nisan

ulusal egemenlik ve çocuk bayramı etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen ‘Çocuk Gözüyle Şiddet’ konulu resim yarışmasında 7/A sınıfı öğrencisi Aykut AKAN Akşehir üçüncüsü, olmuştur.

3.4. Personel işlemleri

1. Yönetim

Madde 71- İlköğretim okulu müdür tarafından yönetilir.⁹⁰

Bir okulda, amaçların yerine getirilebilmesi için iş görenleri örgütleyen, emirler veren, çalışmaları yönlendirip koordine eden ve denetleyen kişilere okul yöneticisi denir. Her okul yöneticisinin amacı, bakanlığımızın eğitim politikası ve amaçları doğrultusunda eğitim kurumlarını yaşatmak ve onu etkili bir biçimde işler durumda tutmaktır. Bunun için de, her okul yöneticisinin belli yeterliliklere sahip olması; görev, yetki ve sorumluluklarının neler olduğunu bilmesi gerekir.⁹¹

Okul Müdürünün Yetki ve Sorumluluğu⁹²

Madde 72- Müdür; kanun, yönetmelik, program ve emirlere uygun olarak okulun bütün işlerini yürütmeye, düzene koymaya, denetlemeye yetkilidir. Müdür, okulun amaçlarına uygun olarak yönetilmesinden, değerlendirilmesinden ve geliştirilmesinden sorumludur. Müdür maaş karşılığı olarak 6 saate kadar derse girer.

Müdür Başyardımcısı

Madde 73- Müdür başyardımcısı, müdürün en yakın yardımcısıdır. Müdürün olmadığı zamanlarda müdüre vekâlet eder.

Müdür başyardımcısı, okulun her türlü eğitim-öğretim, yönetim, öğrenci, tahakkuk, ayniyat, yazışma, eğitici faaliyetler, yatılılık, bursluluk, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, halkla ilişkiler gibi işleriyle ilgili olarak okul müdürü tarafından verilen görevleri yapar. Bu görevlerin yapılmasından ve okulun amaçlarına uygun olarak işleyişinden müdüre karşı sorumludur.

⁹⁰ www.meb.gov.tr, “İlköğretim Kurumları Yönetmeliği”

⁹¹ Musa Gürsel, **Okul Yönetimi**, Mikro Yayınları, Konya, 1997, s.77

⁹² www.meb.gov.tr, “İlköğretim Kurumları Yönetmeliği”

Müdür Başyardımcısı, maaş karşılığı olarak 6 saate kadar ders vermekle yükümlüdür. Öğrenci mevcudu 1500'ü geçen okullarda müdür başyardımcısı görevlendirilir.

Müdür Yardımcısı

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Müdür Yardımcısı da görevlerini İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin 73–74. maddeleri gereği yerine getirir.

Madde 74- Müdür yardımcıları, okulun her türlü eğitim-öğretim, yönetim, öğrenci, tahakkuk, ayniyat, yazışma, eğitici etkinlikler, yatılılık, bursluluk, güvenlik, beslenme, bakım, koruma, temizlik, düzen, halkla ilişkiler gibi işleriyle ilgili olarak okul müdürü tarafından verilen görevleri yaparlar. Bu görevlerin yapılmasından ve okulun amaçlarına uygun olarak işleyişinden müdüre karşı sorumludurlar.⁹³

Yönetmelik doğrultusunda Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Müdür yardımcısının görevleri şunlardır:

1. Okulun mutemetliğini yapar,
2. Okulda sivil savunma teşkilatının kurulmasını ve çalışmasını sağlar.
3. Okula gelen resmî yazıların, genelgelerini kendisine havale edilenleri kayıt eder, öğretmenlere duyurulmasını sağlar, imzadan sonra dosyasına koyar. Cevap verilmesi gereken yazıları okul müdürüne bildirir ve cevabı yazılır.
4. Öğretmeni bulunmayan sınıfların dersine girer.
5. Not çizelgeleri ve sınıf geçme defterlerinin düzenlenmesini sağlar.
6. Belirli gün ve haftaların amacına uygun bir şekilde kutlanmasını ve yürütülmesini sağlar (iki idareci).
7. Zümre öğretmenler toplantılarını izler ve rehberlik yapar. (1. Kademe)
8. Veli toplantılarını izler.
9. 2. kademe sınıflarının ders ve yoklama fişlerini takip eder.

---

⁹³ www.meb.gov.tr, “İlköğretim Kurumları Yönetmeliği”

Öğretmenler

Madde 75- İlköğretim okullarında, derslerin sınıf veya branş öğretmenleri tarafından okutulması esastır.

Öğretmenler, kendilerine verilen sınıf veya dersleri, programda belirtilen esaslara göre okutmak, bunlarla ilgili uygulama ve deneyleri yapmak, ders dışında okulun eğitim-öğretim ve yönetim işlerine etkin bir biçimde katılmak ve bu konularda okul müdürünün vereceği görevlerle kanun, yönetmelik ve emirlerde belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler.⁹⁴

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda görev yapan sınıf ve branş öğretmenlerinin öğretim ve öğrenme etkinlikleriyle ilgili olarak önemli görev ve sorumlulukları vardır. Öğretmenlerin yapmakta zorunlu oldukları bu görev ve sorumluluklar şunlardır:

1. Öğretim (sınıfta ders verme) görevi,
2. Sınıftaki öğretimle direkt ilişkisi olan görevler,
3. Toplum kalkınmasına etkin olarak katılma görevi.

Öğretmenlerin birinci gruba giren görevleri temel görev ve sorumluluklardır. Dersi sunma, öğrencilere rehberlikte bulunma bu tür görevlerdendir.

Öğretmenlerin ikinci gruba giren görevleri de, hazırlanma, dersle ilgili amaçları hazırlama, teneffüslerde gözcülük, öğretmen toplantılarına katılma, serbest çalışmalara nezaret etme, öğrencilere bireysel yardım, sınav kağıtlarını okuma ve değerlendirme bu tür görevleridir.

Okul Rehber Öğretmeni

Madde 86- İlköğretim okullarında, rehberlik hizmetlerini yürütmek ve 8 inci sınıfın ikinci yarısında öğrencilere, orta öğretimde devam edilebilecek okul ve programların hangi mesleklerin yolunu açabileceği ve bu mesleklerin kendilerine sağlayacağı yaşam standardı konusunda tanıtıcı bilgiler vermek üzere "Okul

---

⁹⁴ www.meb.gov.tr, "İlköğretim Kurumları Yönetmeliği"

Rehberlik Hizmetleri Servisi" kurulur. Serviste yeterli sayıda rehber öğretmen görevlendirilir.

Rehber öğretmenler, "Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği'nde verilen diğer görevleri de yaparlar.⁹⁵

Şube Rehber Öğretmeni

Madde 87- Okul müdürlüğünce öğretim yılı başında 6, 7 ve 8 inci sınıfların her şubesinde bir rehber öğretmen görevlendirilir,

Şube rehber öğretmenleri "Okul Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği"nde sınıf rehber öğretmen için belirtilen görevler ile bu Yönetmelikte kendilerine verilen görevleri yaparlar.

Şube rehber öğretmeni okul müdürüne ya da ilgili müdür yardımcısına karşı sorumludur.⁹⁶

Yardımcı Personel

Madde 103- Yardımcı hizmetler sınıfı personeli, okul yönetimince yapılacak planlama ve iş bölümüne göre her türlü yazı ve dosyayı dağıtmak ve toplamak, müracaat sahiplerini karşılamak ve yol göstermek, hizmet yerlerini temizlemek, aydınlatma ve ısıtma yerlerinde çalışmak, nöbet tutmak, okula getirilen ve çıkarılan her türlü araç-gereç ve malzeme ile eşyayı taşıma ve yerleştirme işlerini yapmakla yükümlüdürler.

Bu görevlerini yaparken okul yöneticilerine, nöbetçi öğretmene, varsa iç hizmetler şefine karşı sorumludurlar.⁹⁷

Yukarıdaki yönetmelik maddesine göre Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu yardımcı personelinin (Hizmetli) görevleri şunlardır:

1. Sabahları okula vaktinde gelerek çevrenin ve okulun genel kontrolünün yapılması.

⁹⁵ www.meb.gov.tr, "İlköğretim Kurumları Yönetmeliği"

⁹⁶ www.meb.gov.tr, "İlköğretim Kurumları Yönetmeliği"

⁹⁷ www.meb.gov.tr, "İlköğretim Kurumları Yönetmeliği"

2. Çevrenin, okulun, dershanelerin ve diğer bölümlerin temizliğinin düzenli olarak yapılması, sınıflarda ve koridorda bulunan levhaların tozlarının sık sık alınması,

3. Tuvalet ve lâvaboların deterjanlı sularla yıkanarak her zaman temiz bulundurulması. Koridorlara sık sık pas pas yapılması.

4. Nöbetçi öğretmenin uyarı ve isteklerinin dikkate alınması. Akşam yapılan genel temizlikten sonra pencerelerin ve lâmbaların kapatılması.

5. Okula gelen şahıslarla ilgilenerek velilerin ders sırasında sınıflara girmelerinin önlenmesi, itiraz edenlerle okul idarecilerinin görüştürülmesi.

6. Kalorifer ve su tesisatlarının arızalarının imkânlar ölçüsünde giderilmesi, okul araç-gereçlerinin tamir edilmesi,

7. Yangın araçlarının kullanılmasının öğrenilmesi.

8. Okul bahçesinde bulunan ağaç ve çiçeklerin bakımı, bahçenin düzenlenmesi ve temizlik işlerinin takip edilmesi.

9. İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'ne her gün evrak götürme ve getirme işlerinin yapılması.

10. Resmî tatillerin bitimi akşamı bayrağın nöbetçi hizmetli tarafından gönderden indirilmesi ve bayrak dolabına intizamlı olarak konulması.

11. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve öğrenci velileri ile ilişkilerde gayet nazik ve saygılı olunması.

12. Kılık-kıyafetin yönetmeliğe uygun olması.

3.5. İş ve Tatil Günleri

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda ders yılı süresi, iş ve tatil günleri ve resmî tatiller (Millî ve Dinî Bayramlar) İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin aşağıdaki maddelerine uygun olarak düzenlenir. Yönetmelikte geçen Zafer Bayramı (30 Ağustos) yaz tatili süresi içerisinde kalmakta ve Konya'nın Mahallî Kurtuluş Günü olmaması münasebetiyle bu günlere ait etkinlikler yapılmamaktadır.

Ders Yılı Süresi

Madde 8- İlköğretim okullarında, ders yılı süresinin en az 180 iş günü olması esastır. Dönemlerin öğrenci kayıt kabulleri ile dinlenme ve yaz tatilinin başlama ve bitiş tarihleri her yıl düzenlenen çalışma takviminde belirtilir. Çalışma takvimleri, il millî eğitim müdürlüklerince hazırlanır ve valinin onayı ile yürürlüğe girer. Ders yılı iki döneme ayrılır. Birinci dönem ile ikinci dönem arasında dinlenme tatili verilir. Dinlenme tatili Ocak-Şubat aylarında iki hafta süre ile ikinci dönemden sonra verilen yaz tatili ise ders yılının bitiminden itibaren yapılır.

Ders yılı süresi, derslerin başladığı günden kesildiği güne kadar okulun açık bulunduğu günler ile öğrencilerin törenlere katıldıkları resmî ve mahallî bayram günleri sayılarak hesaplanır. Resmî tatil günleri ile her ne sebeple olursa olsun, okulun açık bulunmadığı günler göz önünde bulundurulmaz. Normal öğretim yapan okullarda sabah ve öğleden sonrası yarımşar gün, çift öğretim yapan okullarda bu süreler tam gün sayılır.

Resmî Tatil Günleri

Madde 9- Yaz tatili ile yarıyıl tatili dışındaki tatil günleri şunlardır:

- a) Haftanın resmî tatil günleri,
- b) Cumhuriyet Bayramı, (28 Ekim öğleden sonra başlar, 29 Ekim günü tören yapılır ve akşamı sona erer.),
- c)Yılbaşı tatili, (1 Ocak günü),
- ç) Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, (23 Nisan günü törenden sonra başlar, 24 Nisan akşamı sona erer.),
- d) Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı (19 Mayıs günü törenden sonra başlar ve 20 Mayıs günü akşamı sona erer.),
- e) Zafer Bayramı (30 Ağustos günü),
- f) Ramazan Bayramı (Arife günü saat 13'te başlayarak 3.5 gün),
- g) Kurban Bayramı (Arife günü saat 13'de başlayarak 4.5 gün),
- h) Mahallî kurtuluş günü. (1 gün).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

GAZİ MUSTAFA KEMAL İLKÖĞRETİM OKULU'NUN EĞİTİM İMKÂNLARI, BAŞARI DURUMLARI VE ÖNEMLİ GÖREVDEKİ MEZUNLARI

4.1. Eğitim İmkanları

Okul, yöneticisi kadar okuldur ve başarı, okulun öğrencilere sunduğu imkânlar ile doğru orantılıdır. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda tecrübeli, işini bilen ve başarılı idarecilerin, öğretmenlerin ve diğer personelin gayretleri; çağın gereklerine uygun araç-gereç ile öğrencilere iyi bir eğitim sunulmaya çalışılmaktadır.

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nun birinci sınıfına 2008–2009 öğretim yılı başında 23 öğrenci kaydedilmiştir.⁹⁸ Eğitim 2 binada gerçekleştirilmektedir. 2 binanın asıl tarihi kısmı soba, diğer kısmı ise kalorifer ile ısınmakta, elektrik ile aydınlanmakta ve şebeke suyu kullanılmaktadır. Akşehir'in tek sobalı okuludur.

3 dersane II. Kademe için, 5 dersane de I. Kademe için kullanılmaktadır. Fen Laboratuvarı bulunmaktadır. Ayrıca 1 tane de Bilgisayar Laboratuvarı Bilgi Teknoloji sınıfı olarak kullanılmaktadır. Eski binada II. Kademe (6,7,8. Sınıflar), yeni binada I. Kademe (1-5. Sınıflar) Öğretim görmektedir.

Okulda 204 öğrenci (13 Anasınıfı, 121 I. Kademe, 83 II. Kademe) öğrenim görmekte ve çeşitli branşlarda 10 öğretmen (1 Müdür, 1 Müdür Yardımcısı, 1 Ana Sınıfı, 5 Sınıf Öğretmeni, 2 Branş Öğretmeni, 2 hizmetli) görev yapmaktadır. Yaklaşık 20 öğrenciye bir öğretmen düşmektedir. Bu bakımdan, Türkiye ortalamasının çok altındadır. Öğretmen açığı branş bazında vardır, açık ücret karşılığı diğer okullardaki öğretmenlerle giderilmektedir.⁹⁹ Okulda 2 adet idare odası vardır. Bir depo ve bir arşiv bulunmaktadır.

---

⁹⁸ Okul Arşivi

⁹⁹ Norm Kadro Tespit Çizelgesi, Okul Arşivi

Okulda okul kooperatifi ve kantin bulunmamaktadır. Okul gelir seviyesi düşük ailelerin bulunduğu bir mahallede bulunduğu için böyle hizmet sunulamamaktadır.

4.2. Başarı Durumları

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'nda 2008–2009 Öğretim Yılı sonu itibarıyla başarı durumu incelenmiş, sınıfı geçenler, tekrar yapanlar ve başarı oranı aşağıda verilmiştir.

	Öğrenci Sayısı	Sınıfı Geçen Öğrenci Sayısı	Kalan Öğr. Sayısı	Başarı Oranı (%)
1. Sınıflar	23	23	-	100
2. Sınıflar	22	22	-	100
3. Sınıflar	21	21	-	100
4. Sınıflar	25	25	-	100
5. Sınıflar	30	30	-	100
6. Sınıflar	24	24	-	100
7. Sınıflar	18	18	-	100
8. Sınıflar	28	28	-	100

Okulda sosyal etkinlikler ile de öğrencilerin eğitilmesi sağlanmaktadır. Bu amaçla okuma bayramları, çocuk ve gençlik şöenleri, geziler, 5. sınıftan 6. sınıfa geçiş kutlamaları hemen hemen her yıl düzenli olarak yapılmaktadır.

4.3. Önemli Görevdeki Mezunlar

Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu kurulduğu günden itibaren verdiği mezunlar çok çeşitli kademelerde hizmet vermişler ve vermeye devam etmektedirler.

Tarık Buğra:

Tarık Buğra, aslen Erzurumludur. Akşehir Ağır Ceza Reisi Mehmet Nazım Bey'in oğludur. 02 Eylül 1918'de Akşehir'in Çimenli Mahallesinde doğdu. İlkokulu Gazi Mustafa Kemal ilkokulunda okudu. Ortaokulda Rıfkı Melûl Meriç'in, yatılı okuduğu İstanbul Lisesi'nde Pertev Naili Boratav'ın öğrencisi oldu. Yazar olmaya onuncu sınıfta karar verdi. 1936'da Konya Lisesi'nden mezun oldu, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne kaydoldu. İki yıl sonra Hukuk Fakültesi'ne, oradan da Edebiyat Fakültesi'ne geçti. Mezuniyet tezini vermeden ayrıldı. Gazeteciliğe 1947'de Akşehir'de babası Nazım Bey'le birlikte Nasreddin Hoca gazetesini çıkararak başladı. 1951'den sonra Milliyet, Vatan, Yeni gün, Yeni İstanbul ve haftalık Yol gazetesinde yazdı. Bu gazetelerin bazılarında yazı işleri müdürlüğü yaptı. Tercüman gazetesindeki köşe yazarlığından 1976'da ayrıldı, zamanını bütünüyle edebiyata verdi. Devlet Tiyatroları'nda Edebi Kurul Başkanlığı'nda Edebi Kurul üyeliği yaptı. Tarık Buğra ilk piyeslerini ve Yalnızların Romanı'nı askerliği sırasında yazmıştı. Ama adı, bir iddia üzerine üç saatte yazdığı "Oğlumuz" adlı hikâyesinin 1948'de Cumhuriyet gazetesinin açtığı yarışmada ikincilik kazanmasıyla duyuldu. 1949'da yayımladığı ilk hikâye kitabı Oğlumuz'u, 1952'de, Yarın Diye Bir Şey Yoktur, 1954'te İki Uyku Arasında, 1964'te Hikâyeler izledi. Kasaba yaşantısından, orta sınıf, insanların ev ve aile ortamlarından kesitler verdiği hikâyelerinde, yoğun, şiirli bir dille aşk, yalnızlık, uyumsuzluk gibi temaları işledi. Olay örgüsünden çok iç gerçekliğe ağırlık verdi. 1955'te çıkan Siyah Kehribar'la romana geçti. Kurtuluş Savaşı'na merkezden değil, bir kasabadan baktığı Küçük Ağa'da (1963) yakın tarihe resmi tarih anlayışının dışına çıkan bir yorum getirdi. Bu romanın devamını 1967'de Küçük Ağa Ankara'da adıyla yayımladı. Firavun İmanı (1976), Dönemeçte (1978), Gençliğim Eyvah (1979), Yağmur Beklerken (1981) adlı romanlarında da Cumhuriyet'in çeşitli evrelerini, demokrasiye geçiş sürecindeki çalkantıları konu edindi. Ortaoyuncusu "Komik-i Şehir" Naşit'in hayatından yola

çıkarak yazdığı İbiş'in Rüyası ile 1970 TRT Sanat Ödülleri Yarışması'nda başarı ödülü, Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş yıllarını anlattığı Osmancık'la 1985 Milli Kültür Vakfı Edebiyat Armağanı'nı, Yağmur Beklerken'le Türkiye İş Bankası Büyük Ödülü'nü aldı. 1991'de devlet sanatçısı seçildi. Birey özgürlüğünü savunduğu Ayakta Durmak İstiyorum (1966) ve Üç Oyun (1981) adıyla kitaplaştırdığı piyeslerinin hemen hepsi sahnelendi, romanları TV dizisi haline getirildi. Fıkralarından seçmeleri Gençlik Türküsü (1964), gezi notlarını Gagaringrad (1962), dil ve edebiyat üzerine yazılarını Düşman Kazanmak Sanatı (1979), denemelerini Bu Çağın Adı (1979) başlıklarıyla yayımladı. Eserlerinde Mehmet Nazım, Süleyman Yücel, Tarık Emin, Tarık Nazım tama adlarını kullandı.

Roman, hikâye, oyun ve fıkra yazarı Tarık Buğra 26 Şubat 1994'te kanser tedavisi gördüğü Çapa Tıp Fakültesi Hastanesi'nde öldü, Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

ESERLERİ

1.Hikâyeleri: Oğlumuz(1949),Yarın Diye Bir Şey Yoktur(1952),İki Uyku Arasında(1954),Hikaye (1964).

2.Romanları: Siyah Kehribar(1955),Küçük Ağa(1963),Küçük Ağa Ankara'da(1966),İbiş'in Rüyası (1970),Firavun İmam(1976),Dönemeçte(1978),Bir Köşkünüz Var mı?(1978),Gençliğim Eyvah (1979),Yağmuru Beklerken(1981),Yalnızlar(1981),Osmancık(1983),Dünyanın En Pis Sokağı(1989)

3.Gezi: Gogaringrad(Moskova notları)(1962),Bu Çağın Adı(1994)

4.Fıkra-Denemeleri: (Gençlik Türküsü(1964),Düşman Kazanmak Sanatı(1979),Politika Dışı(1992),Güneş Rengi Bir Yığın Yaprak(1995)

5.Oyunları: Ayakta Durmak İstiyorum(1966),Üç Oyun(1981),İbiş'in Rüyası(1972),Güneş ve Arslan (1988),Sıfırdan Doruğa(1994).

Pek çok gazetede ve dergilerde yazıları yayınlanmıştır.

Fatma Zehra Yalçın¹⁰⁰

Sait Yalçın (Sait Usta) ve Rukiye (Erkan) Yalçın'ın ilk çocukları olan Fatma Zehra (Yalçın) Muluk 1944 doğumludur. Gazi ilkokul'unda ilköğrenimini almıştır. Akşehir Orta Okulunda bir yıl okuduktan sonra Ailesinin Ankara'ya yerleşmesi nedeni ile eğitimine Ankara'da devam etmiştir. Lisans eğitimini Ankara Üniversitesi Matematik Bölümünde, Doktora eğitimini Hacettepe Üniversitesi İstatistik Bölümünde tamamlamıştır. Uygulamalı İstatistik Anabilim Dalında çalışmalarını yürütmüştür. 1988 yılında Hacettepe Üniversitesinde profesör olmuştur. 10 Yüksek Lisans, dört Doktora tezine danışmanlık yapmıştır. Deney tasarımı, kalite, uygulamalı istatistik konularında makaleleri ve kitapları bulunmaktadır. 2001 Yılına Kadar Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi İstatistik Bölümünde Öğretim üyesi olarak çalışmıştır. Halen Başkent Üniversitesi Sigortacılık ve Risk Yönetimi Bölümünde çalışmaktadır. Eşi Hatay'ın Erzin ilçesinden Av.Ali Rıza Muluk ile 1971 yılında evlenmiş ve iki çocuğu olmuştur.

Şener Battal

Akşehir'in tanınmış ailelerindendir. Ataları Cihanbeyli Kazasının Atlantı Köyünden göçmüştür. Akşehir'de Hacı Battallar ismi ile bilinir. 20.Şubat 1940 tarihinde Akşehir'de doğmuştur. Dedesi Hacıbattalzade Salih Efendidir. Babası Mehmet Kâşif'tir. Babası beraber Eğitimci yapmıştır. Sonradan buğday tüccarlığı yapmıştır.

Şener Battal İlköğrenimini Cumhuriyet İlkokulunda ve Gazi Okulunda tamamladı. Babasının işi dolayısıyla Ankara'ya taşındılar. Ortaöğrenimini Ankara Kurtuluş Lisesinde okudu. Yüksek Öğrenimini Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde tamamlayarak Edebiyat Gurubu Öğretmeni oldu.6 yıl Akşehir Ortaokulunda Edebiyat Gurubu öğretmeni olarak çalıştı. Bu arada Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesini bitirdi.3 yıl Konya Barosuna bağlı Avukat olarak çalıştı. Daha sonra Ankara Barosuna bağlı Avukat olarak 25 yıl çalıştı.

---

¹⁰⁰ Bayar, a.g.e., s.40

Siyasi hayata C.K.M.P. Gençlik kolları başkanı olarak girdi. Daha sonra Milli Selamet Partisi Akşehir İlçe Başkanlığı görevini yürüttü. 1973–1977 yıllarında 15bDönem Konya Millet Vekili olarak meclise girdi.1977–1980 yıllarında 16.Dönem Konya Millet Vekili olarak tekrar meclise girdi.12.Eylül.1980 darbesinde sonra siyaseti bıraktı.

Millet Vekilliği Döneminde:

1.Avrupa Ekonomik Topluluğu(AET)karma komisyon eş başkanlığı görevini yürüttü.

2.Konya Selçuk Üniversitesi'nin gelişmesi, ilçelere yayılması için kanun teklifleri verdi.

3.Akşehir İmam Hatip Lisesi ve Ticaret Lisesinin açılmasını sağladı.

4.Konya Hızlı Tren Projesini kanun teklifini meclise sundu.

Dr. Aziz Kamil Perkün

Akşehir'de unutulmaz izler bırakmış, en renkli simalarından Aziz Kamil Perkün 08.Eylül 1976 günü tamamladığı hatıra defterinde kendisini şöyle anlatır:

“Babam Sivaslıdır. İzzettin Efendi oğullarından Şevki Efendi'nin oğlu Mehmet Kamil Efendi'dir. Akşehir'e Posta ve Telgraf Müdürüdür.

Annem, Bulgaristan'ın Ziştov Kazası muhacirlerinden Ahmet Ağa'nın kızı Hatice Hanımdır.

Ben Akşehir'in Kızılca Mahallesi'nin İbra Sokağı'ndaki evimizde doğmuşum. Buna da pek doğum denmez ya ne ise. Annem kaza geçirmiş.Sonunda ölü gibi 1896 yılının Kasım Ayı'nın 26. Pazartesi günü sabaha karşı dünyaya gelmişim.Annem çok acı çektiği için bana pek ilgi gösteren olmamış,bir havluya sarıp,bir kenara koyuvermişler,nasıl olsa öldü diye...Ama ben öksürerek yaşamakta olduğumu ilan edince hemen gereken yardımı yapmışlar.Yaşayış o yaşayış,yaş seksene merdiven dayadım...hala yaşıyorum...

İlköğrenimini Akşehir’de, Ortaokulu Akşehir Rüştîyesinde ve Akşehir Ermeni Cemiyeti Rüştîyesinde (İstepamosyon Mektebinde) tamamladı¹⁰¹. Ermeni Mektebi’nde okurken yaş düzeltmesi yapılarak doğumu 1900 olarak düzeltilmiştir. Liseyi, Konya Lisesi’nde okudu. O yıllarda liseler 4 yıl idi.3. sınıfa geldiğinde 1917 yılında Askeri Tıbbiye sınavlarına girer. 1922 yılında Tıbbiye’den mezun olmuştur. Daha sonra Gülhane Askeri Tıp Uygulama okuluna devam ederek bir senelik staj sonunda Deri ve Zührevi Hastalıklar bölümüne asistan olmuştur. Burada çalışırken Başhekim Tevfik Sağlam Paşa ile araları açılır. Görevinden istifa ederek, askeriyeden ayrılır.1925 yılında Akşehir’e gelir.

Akşehir’de serbest hekim olarak çalışır.06.Haziran 1926 tarihinde Rüştü Bey’in oğullarından Halis Bey’in kızı Sadiye Hanımla evlenir. Bu evlilikten, 15 Temmuz 1927 günü oğlu Diş hekimi Prof. Dr. Filiz Perkün doğar.1928 yılında bir kızı olur. Adını Yıldız koyar. Çocuk 6 aylık iken ölür.1929 yılında bir kızı daha olur. Onun adını da Yıldız koyarlar. Bu kızı 14 Mart 1944 tarihinde kalp yetmezliğinden Konya devlet hastanesinde ölür. Mezarı Nasrettin Hoca mezarlığındadır. Mezartaşında “Sus, Yıldız Perkün, Dr. Aziz kızı uyuyor. Fatiha 1929-1944” yazılıdır.

Hatıralarında siyasi çalışmalarını şöyle anlatır:“1946 yılı Haziran ayında Cumhuriyet Halk Partisi Genel Sekreterliğinden, Konya ilinden Milletvekili adayı olarak seçildiği için sürpriz olarak askerlik görevinden izinli sayıldığı bildirilmiş. Bu bir çeşit terhis gibi bir şeymiş...

Akşehir, Ilgın, Kadınhanı ve Konya’da seçim nutukları atmış. O sırada Demokrat Parti örgütlenmiş. Akşehir’de sevildiğini bilen partiler, seçimi almasını istemişler. Seçim sonunda Konya milletvekili olarak meclise girmiş.”1946–1950 yılları arasında milletvekili olarak çalışır.14Mayıs1950 seçimlerine girmiş kazanamamıştır. Ama CHP parti müfettişi olarak çalışmıştır.

---

¹⁰¹ Bu okul, şimdiki Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun binası idi. Dr. Aziz Bey hatıralarında bu okuldan İdadi(Lise)olarak bahsedir. O devre ait kayıtlarda Akşehir’de Ermeni İdadisi yoktur. Ermeni Rüştîyesi vardır.

Dr.Aziz Bey, 86 yaşında 1982 yılında Hakkın rahmetine kavuştu. Nasrettin Hoca Mezarlığı'nda kızı Yıldız'ın yanına gömüldü.

Aziz bey, bir Akşehir sevdalısıdır. Hatıralarında belirttiği gibi, Akşehir'deki bütün kuruluşlar görev almıştır. O sevilmiş, hala sevilmektedir.

Tıbbiye öğrencisi iken şiir yazmaya başladığı, şiirlerini hatıra defterinde toplamıştır. Şiir defterinde 200'den fazla şiirini toplamıştır.

İki güzel rubaisi yeşil çuhaya işlenerek, Nasrettin Hoca sandukasını süslemektedir.

“Bir yığın felsefedir, bu yalnız türbe değil.

Hor bakıp inciterek, etme sakın küfre meyil.

Bütün insanlığı hayran bırakıp göçmüş olan,

Hoca Nasrettin'e insan gibi hürmet et, eğil.

“Çömleğinden saçarak gün diye, bin kahkahaya

Nice densizlere biçmiş, bu yatır zat bahayı.

Çabuk ol fırlamadan baklası ağzından aman,

Basıver ruhuna ihlas ile bir fatihayı.

SONUÇ

Bireyin kişiliğinin gelişmesinde, eğitiminin tamamlanmasında okulun önemi büyüktür. Çünkü birey anaokulundan başlayarak yüksek öğreniminin sonuna kadar uzun yıllarını okul sıralarında geçirmektedir. Bu uzun dönem, bireyin karakter ve davranışlarının oluşmasında büyük bir paya sahiptir.

Bu sebeple her millet maddî-manevî değerleri doğrultusunda, yararlı insan yetiştirebilmek için gerekli eğitimi gerçekleştirmektedir. Sağlam karakterli bireyler yetiştirmek, millî kimliklerini korumak ve millî menfaatlerine önem vermek isteyen milletler, temel eğitime büyük önem vermek zorundadır.

Akşehir’de önemli bir yere sahip olan Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun eğitim ve öğretimi incelendiğinde ortaya çıkan sonuçlarla, Türk Millî Eğitim Sistemi içerisinde yer alan diğer İlköğretim okullarının durumları karşılaştırılmış ve ortaya çıkan sonuçların birbirinden farklı olduğu tespit edildi. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu’nun incelendiği bu araştırmada önemli konular tespit edilmiş, sonuçlar ve bazı öneriler maddeler halinde özetlenmiştir.

1. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Akşehir eğitim tarihi açısından önemli bir yere sahiptir.
2. Eğitim tarihimiz ve Akşehir eğitim tarihi açısından önemli bir yere sahip olan Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu, fiziki açıdan yetersizdir.
3. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu acilen fiziki açıdan yeterli hale getirilmeli veya restore edilerek müzeye dönüştürülmelidir.
4. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu fiziki yetersizliğin getirdiği imkansızlıktan dolayı teknik donanım açısından da yetersizdir.
5. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunda ısınma hala soba ile yapılmaktadır. Isınma problemi önemli bir sorun oluşturmaktadır.
6. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun bulunduğu mahallede şu anda gelir ve eğitim seviyesi düşük insanlar yaşamaktadır. Bu da eğitim seviyesine yansımaktadır.

7. Velilerin okula ilgisinin düşük olması, okul ve aile arasındaki iletişime olumsuz etki etmektedir. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu öğrencilerine daha çağdaş bir eğitim hizmeti verebilmek için öğretmen-öğrenci-veli diyaloguna önem verilmeli, bu suretle Rehberlik Servisi açılmalıdır. Böylece problemi olan öğrenciler ve velileri ile görüşülerek problemler asgarî düzeye indirilmeye çalışılmalıdır.
8. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulunun eğitim öğretimini olumsuz etkileyen faktörlerden birisi de branş öğretmenleri eksikliğidir. Acilen branş öğretmen eksikliği giderilmelidir.
9. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu'ndan mezun olan ve ülkemiz eğitimine, bilimine, kültürüne, ekonomisine katkıda bulunan sayısız kişiler vardır. Bunlar bir liste halinde hazırlanıp öğrencilerin görebileceği bir yere asılmalı, zaman zaman hayat hikâyelerine sıra ile yer verilmelidir. Bu kişiler okula davet edilerek onlardan bilgiler alınmalı, öğrencilere konferans vermesi sağlanmalıdır. Bu faaliyetler, öğrencilere büyük bir motivasyon kazandıracaktır.
10. Eğitimde amaç, bireye istendik davranışların kazandırılmasıdır. Öğrencilerde beklenen davranışların oluşturulabilmesi için gerekli çaba gösterilmelidir.
11. Eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi ve yaygın hale getirilmesi için mali kaynak sağlanmalıdır. Kaliteli insan yetiştirebilmek için, öncelikle teknolojik araç-gereçlerle donatılmış bir eğitim ortamı oluşturulmalıdır ve bunlar öğrencilerin kullanımına sunulmalıdır.
12. Genç nesillerin memleketlerine bağlı, bilgili, becerili, üretken kişiler olarak yetişebilmeleri için öğretmenlerin yeterliliği artırılmalıdır.
13. Geleceğimizi emanet edeceğimiz çocuklarımızın yetiştirilmesinde çok büyük emeği olan sınıf öğretmenliğine branş dışından atama yapılmamasına özen gösterilmeli, atanacak adaylara da uzun süreli bir sınıf öğretmenliği formasyonu kazandırılmalıdır. Öğretmenliğe başladıktan sonra da en az iki yıl rehberlik yapılmalıdır.
14. Öğretmenler mesleki yeterliliklerini artırmak amacıyla, devamlı mesleki gelişmeleri takip etmeli ve kitap okumaya özen göstermelidirler. Öğretmen

ve yöneticiler kendi alanlarıyla ilgili daha çok kitap ve dergi okumalı ve eğitimde yöntem ve tekniklerdeki gelişmeleri izlemelidir. Eğitim, sağlık, aile, psikoloji, çevre vb. konularda verilen konferansları takip etmeli, birbirlerine ve öğrencilere bu gelişmeleri aktarmalıdır.

15. Üniversitelerde, özellikle sınıf öğretmeni yetiştiren bölümlere alınacak olan araştırma görevlisi ve öğretim elemanlarının sınıf öğretmenliği yapmış olmasına dikkat edilmelidir. Yine bu bölümlerde verilen Okuma-Yazma Öğretimi, Türkçe Öğretimi, Fen Bilgisi, Sosyal Bilgiler ve Matematik Öğretimi dersleri kendini bu konuda yetiştirmiş elemanlar tarafından verilmeli ve teorik değil tamamen uygulamaya dönük olmalıdır.
16. Yöneticilere, özellikle okul müdürlerine mutlaka “Eğitim Yönetimi” alanında yüksek lisans yaptırılmalı ve bundan sonra da yüksek lisans yapmış kişilere yöneticilik hakkı tanınmalıdır.
17. Öğrencilere okuma alışkanlığı kazandırabilmek ve onlara kitap okumayı sevdirebilmek amacıyla çeşitli etkinlikler yapılmalı; çok kitap okuyan, araştıran, kütüphaneye giden öğrenciler ödüllendirilmelidir.
18. Öğretim yöntemleri çeşitlendirilmeli, sadece kulağa değil birçok duyuya hitap eden materyallerin kullanılmasına dikkat edilmelidir. Televizyon, teyp, video, VCD, bilgisayar gibi araçların kullanımına daha fazla yer verilmelidir.
19. Deneyimi, bilgi birikimi ve bazı konularda kendini özel olarak yetiştirmiş öğretmenler okul müdürü tarafından tespit edilmeli ve diğer öğretmenler de bu tecrübelerden faydalandırılmalıdır.
20. Okul Müdürünün asli görevi öğretmenlerinin meslekî gelişimine katkıda bulunmak olmalıdır. Bu konuda diğer okul müdürleri ile sürekli istişare halinde olmalı, onların bilgi ve tecrübelerini kendi öğretmenlerine aktarmalıdır.
21. Okulların yakıt problemleri kış mevsimi gelmeden çözülmeli, öğrenci ve öğretmenler kışın soğuk günlerinde buz gibi sınıflarda ders işlemek mecburiyetinde kalmamalıdır.

22. Gazi Mustafa Kemal İlköğretim okulunun idareci, öğretmen ve hizmetlileri uyum içinde çalışmakta, eğitimin hedeflerine ulaşmak ve kaliteyi yakalamak için üzerlerine düşen görevi en iyi şekilde yerine getirmektedirler. Yukarıdaki maddelerde açıklanan sonuçlar ve öneriler gözden geçirilerek eğitim öğretimde daha üstün başarı ve kalite elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- Arslanoğlu İbrahim. (1991). Öğretmenin Sosyal Statüsü ve Ekonomik Durumu. Ankara .İlksan Öğretmen Dergisi. S 5.
- Arslanoğlu İbrahim. (1997).Türk Eğitim Sistemi. Ankara.
- Ayhan Halis.(1996) Türkiye’deki Eğitimin Gelişimine ve Din Eğitimine Genel Bir Bakış. Uluslar arası Eğitimde Kalite Kongresi. Konya. Merhaba Ofset.
- Başaran İbrahim Ethem. (1994) .Eğitime Giriş. Ankara. Kadioğlu Matbaası.
- Başaran İbrahim Ethem.(1989). Yönetim. Ankara. Gül Yayınevi.
- Başaran İbrahim Ethem. (1982).Temel Eğitim ve Yönetimi. Ankara. Ankara Üni. Eğt. Bil. Fak. Yayınları, Yayın No:112.
- Bayar Muharrem (2008) . Akşehir (Şehir-i Beyza).Akşehir. Akşehir Kültür Yayınları.
- Bayar Muharrem.(05 Ağustos 1992) .Hafız Mektepleri. Pervasis Gazetesi No: 7556. s.2.
- Binbaşioğlu Cavit.(2000).Okulda Ders Dışı Etkinlikler. İstanbul. M.E.B. Yayınları.
- Binbaşioğlu Cavit(1995).Türkiye’de Eğitim Bilimleri Tarihi İstanbul, M.E. Basımevi.
- Büyükkaragöz Savaş- Çivi Cuma.(1997).Genel Öğretim Metotları. İstanbul. Öz Eğitim Yayınları.
- Büyükkarcı Süleyman.(1995).İstanbul Sankt Georg Avusturya Lisesi.1.Basım. Konya. Damla Mat.
- Büyükkarcı Süleyman.(2000).Türk Millî Eğitim Sistemi İçerisinde “Maarif Kongresi, Heyet-i İlmiye ve Millî Eğitim Şûraları”nın Kararları Üzerine. Konya. S.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, S.10.
- Büyük Larousse, 22. Cilt. Milliyet Yayınları.
- Dündar Ertan.(2002).Konya Karatay İlçesi İsmet Paşa İlköğretim Okulunun Tarihi Gelişim Açısından İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Konya.

- Ertürk Selahattin.(1975).Eğitimde Program Geliştirme. Ankara. Yelkentepe Yayınları.
- Fidan Nurettin, Erden Münire.(1993).Eğitime Giriş, Ankara. Meteksan Matbaacılık, Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Arşivi.
- Gürsel Musa.(1997).Okul Yönetimi. Konya. Mikro Yayınları.
- Güngör Erol.(1984). Dünden Bugünden, 3.Baskı, Ankara. Mayaş Yayınları.
- İlköğretim Kurumları Yönetmeliği 27.8.2003 Tarih, 25212 T.D.
- İlköğretim ve Eğitim Kanunu (222 S.K) 12.01.1961 Tarih, 10705 T.D.
- Kafesoğlu İbrahim.(1983).Türk Milli Kültürü, Genişletilmiş 2. Baskı. İstanbul. Boğaziçi Yayınları.
- Maarif Teşkilatına Dair Kanun, Düstur, 1926, T.3, C.7.
- M.E.B.(1973)Cumhuriyetin 50. Yılında Millî Eğitimimiz.İstanbul.M.E.B.
- M.E.B.(1997) .İlköğretim Kurumları Yönetmeliği.M.E.B. İstanbul.
- M.E.B. (1995).İlköğretim Okulu Programı.M.E.B.İstanbul.
- M.E. B. Millî Eğitim Temel Kanunu. <http://mevzuat.meb.gov.tr/html/88.html>
- Meydan Larousse.(1993). C.6, İstanbul.
- Muşta Muammer C.(2002). Küreselleşme, Ulusal Eğitim ve Değerlerin Aktarımı. Eğitime Yeni Bakışlar–1.Ankara. Mikro Yayınları.
- Resmi Gazete, 23084, 18 Ağustos 1997.
- Senemoğlu Nuray.(1997) .Gelişim Öğrenme ve Öğretim Kuramdan Uygulamaya. Ankara. Ertem Matbaacılık,
- Şengül Hüseyin.(2000). Atatürk’e Açılan Pencere. Nesil Basım,
- Üstün Ahmet.(2000).Eğitim Tarihimiz İçinde Bir Yolculuk. Eğitim Araştırmaları Dergisi, Anı Yayıncılık,
- Temel Britannica.(1992).C.6.İstanbul. Ana Yayıncılık,

Tozlu Necmettin.(1991).Kültür ve Eğitim Tarihimizde Yabancı Okullar. Ankara.
Akçağ Yayınları,

Türkçe Sözlük.(1988).C.2.Ankara. Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu,

Yıldırım Ali, Şimşek Hasan.(2006)Sosyal bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri,
Ankara. Seçkin Yayınları,

Yücel Hasan Ali.(1994).Türkiye’de Ortaöğretim. T.C. Kültür Bakanlığı Başvuru
Eserleri. Ankara. T.C. Kültür Bakanlığı Millî Kütüphane Basımevi,

www.aksehir.bel.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=20&Itemid=41

EKLER

EK1-OKULUN FOTOĞRAFLARI

Fotoğraf 1 : Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Müdürü

Fotoğraf 2 : Okulun Dış Görünüş Fotoğrafları

Fotoğraf 3 : Ana Bina

Fotoğraf 4 :Kilise

Fotoğraf 5 : Ana Bina

Fotoğraf 6-7 : Okulun Ek Binası

Fotoğraf 8 : Atatürk Büstü

Fotoğraf 9-10-11 : Kiliseye Ait Fotoğraflar

Fotoğraf 12-13 : Bayram Törenlerine Ait Fotoğraflar

Fotoğraf 14-15 : Anasınıfı Öğrencileri

Fotoğraf 16 -17- 18 :Sivil Savunma Tatbikatı

Fotoğraf 19-20-21-22 : Mehmet Güleray'ın Arşivinden Fotoğraflar

Fotoğraf 1: Gazi Mustafa Kemal İlköğretim Okulu Müdürü

Mustafa ERGEN

Fotoğraf 2: Okulun Dış Görünüş Fotoğrafları

Fotoğraf 3: Ana Bina

Fotoğraf 4: Kilise

Fotoğraf 5: Ana Bina

Fotoğraf 6: Okulun Ek Binası

Fotoğraf 7: Okulun Ek Binası

Fotoğraf 8: Atatürk Büstü

Resim 9: Kiliseye Ait Fotoğraf

Fotoğraf 10: Kiliseye Ait Fotoğraf

Fotoğraf 11: Kiliseye Ait Fotoğraf

Fotoğraf 12: Bayram Törenlerine Ait Fotoğraf

Fotoğraf 13: Bayram Törenlerine Ait Fotoğraf

Fotoğraf 14: Anasınıfı Öğrencileri

Fotoğraf 15: Anasınıfı Öğrencileri

Fotoğraf 16: Sivil Savunma Tatbikatı

Fotoğraf 17: Sivil Savunma Tatbikatı

Fotoğraf 18: Sivil Savunma Tatbikatı

Fotoğraf 19: Mehmet Güleray'ın Arşivinden Fotoğraf

Fotoğraf 20 : Mehmet Güleray'ın Arşivinden Fotoğraf

Fotoğraf 22: Mehmet Güleray'ın Arşivinden Fotoğraf

Foto Arşiv Mehmet Güleray G-25

T.C.
SELÇUK ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

Özgeçmiş

Adı Soyadı:	Erdal YAYLIOĞLU			
Doğum Yeri:	ILGIN			
Doğum Tarihi:	22.11.1983			
Medeni Durumu:	Evli			
Öğrenim Durumu				
Derece	Okulun Adı	Program	Yer	Yıl
İlköğretim	100.Yıl İ.Ö.O.		Ilgın	1990–1998
Lise	Ilgın Anadolu L.		Ilgın	1998–2002
Lisans	Selçuk Üniversitesi	Sınıf Öğretmenliği	Konya	2002–2006
Yüksek Lisans				
Becerileri:				
İlgi Alanları:	Eğitim Tarihi, Eğitim Felsefesi			
İş Deneyimi:	M.E.B.sınıf öğretmeni olarak iki yıldır görev yapmaktayım.			
Aldığı Ödüller:				
Hakkımda bilgi almak için önerebileceğim şahıslar:	Prof. Dr. Osman AKANDERE, Yrd. Doç. Seyit EMİROĞLU, Yrd. Doç. Hakan SARI			
Tel:	0 506 330 51 95			
E-Posta:	erdalyaylioglu@hotmail.com			
Adres	Camiatik Mah. Bağdat Cad.107 Sok. No:9 ILGIN/KONYA			